

Idem Hosti. 2 Ber. hoc intellige ex causa: Nam papa non est dominus mundi quo ad proprietatez; sed solum quo ad iurisdictionem 7 protectionem. ut tenet glo. 7 pmuniter doc. in pbemio digestorum in immo plus ibi Bar. dicit. q. imperator ibi etiam legem pdendo: non potest auferre dominium rei mee sine causa. Et sic intellige. l. venditor. S. si constat. ff. pmunia pre. qui. S. eo. singularis. Item ad hanc materiam fm Bart. magl. q. alia lex que sit in mundo. Et si impator hoc facere no potest: multo minus ciuitas: vniuersitas: vel aliquod collegium hoc facere potest. l. q. aliquid minuatur de patrimonio sine causa. Et sic concludit. q. ciuitas sine ca non potest auferre dominium rei mee. Et magna tamen causa papa posset erigere a secularibus subsidium tempore. vt puta si ecclesia vel christiannitas inuaderet ab infidelibus. vel hereticis vel huiusmodi. Et aliter non haberet papa vnde posset habere subsidium: tunc enim esset causa rationabilis collectandi secularis. Et ipsi tenerent obedire.

An autem ad solum papam pertineat destinata ad vnum vsum pium auertere in alium vsum. Respon. zab. in de. quia contingit. de reli. do. dicit q. sic. qd non potest etiam legatus de latere. Et hoc intelligit zab. quando possunt conuertere ad vsum destinatum. Si autem legata huiusmodi non possent auertere ad vsum destinatum: tunc bene ad alium vsum auertere possent etiam p inferioribus. De hac materia vide singularia s. Legatus.

Querit etiam zab. ibi. Donec testator legauit fieri hospitale per executores in fundo suo 7 ad vsu pauperum dotari. et q. rector poneretur et remoueretur p quendam platum. Executores autem volunt auctoritate diocesani facere monasterium religiosorum. An possint maxime ptradente illo plato. Jo. an. consuluit q. sic cum quibusdam alijs: vt refert Lappus. Mouetur quia qui melius 7 magis facit no facit aliud: sed idem. plus autem e ecclesia religiosorum facere q. hospitale. Facit de voto. c. scriptura. 7 regula plus. li. vj. de re. iur. In contrarium videtur: q. voluntas defuncti p lege seruanda est. de testa. tua. Sicut et forma mandati. Nec plus hoc casu continet minus. d. preben. cui non m. vj. Et in hoc videtur residere lappus. quod placet zab. Ad argumentum quando dicitur q. ille qui facit plus et magis etc. Dic illud procedere: quando minus continetur sub maiori. 7 sic loquitur. ca. scripture. als secus. vt in qone nostra. nam minus non continetur sub maiori. Item non est verum simpliciter q. facere ecclesiam religiosorum sit plus q. facere hospitale: sed potius hec sunt diuersa opera pietatis: que se habent fm excedentia 7 excessa.

Parafrena e quicquid mulier h3 pter dotem. Et dicitur a para quod est iuxta. 7 frena quod est dos. quasi iuxta dotem. licet in quibusdam regionibus talia no habeat locuz. vbi fm pnetudine vir omnia immobilia mulieris recipit in dotem 7 omnia mobilia sunt coia. Dabet aut parafrena paulegi

um ad instar dotis. An aut bona mariti sunt tacite obligata p d huiusmodi parafrenalibus. vide s. Dos. Addit tamen Hosti. q. si parafrenalia inferant in domum viri eo sciencie: puenitur maritus depositi vel mandati nisi dominium translatum fuerit in maritum: qd non psumitur: nisi expresse appareat fm eundem No. q. tunc agitur condicione certi vel sine causa vel ob causam. Et ista nomina important q. quis habet ius petendi in actione psonali. i. iure quod respicit obligacionem psonae. 7 no rei. De parafrenalibus non debet se maritus intrmittere muliere inuita: q. n. bonum videretur: vt sicut mulier se ipam viro pmittit: sic etia pmitteret res suas.

Parentes. Vtrum filij teneantur alere parentes? Respon. filij locupletes tenentur nutrire parentes egendos. Sicut 7 econuerso. Et nomine parentum 7 filiorum 7 liberorum: intellige omnes ascendentes 7 descendentes. vt in aut. vt liceat ma. et aute. S. illud q. coll. viij. Cessat tamen hec obligatio fm No. si pnt illi sustentari de bonis ppijs: vel d suo artificio. Intellige qm no sunt tales respectu dignitatis: aut nobilitatis q. eos dedeceret laborare. Et intellige nisi filij vel pntes pmisissent tale crimen q. merito exheredari deberent. Et et causas vide s. Hereditas. Item socer tenet alere nuru suam. Similiter 7 frater fratrem vel sorore. Item tutor pupilli tenet alere mrem pupilli: vel sorore egentem fm Bar. in l. si q. a liberis. ff. de li. agno. De hac ma vide s. Alimenta. Et quid pnteat appellatoe alimentorum vide ibi.

Pricida. pprie dicit q. pntes occidit q. si parenticida. S3 tn lex q. punit pncidas locū h3 in oibus ascendentijs 7 descendentijs in infinitum. Item locū h3 in vxore. viro. nuru. genero. vitrico. socero. patruo. auunculo. amita. p sobrina. patruela. piono. nouerca. sponsa. pte 7 mfe sponsi 7 sponse. Et similiter intelligas si femina pdictas psonas pinctas occiderit: vel ab eis occidat. Itz qui emit venenū vt hoc fieret. ff. e. l. iij. 7. iij. Similiter omis pscij tenent. ff. e. l. vtrum.

Que est pena pncide? Rñ. fm leges est: vt prid virgis cedat: deinde sacco corij plutus cu cane. et gallo gallinacio. vipera 7 simia in mari iactet vel i amne primū: vt omnium elementorum vsu careat et celū supstiti: 7 terra mortuo auferat. Et si mare vl amnis no sit primus bestijs subijct. l. eo. l. j. ff. e. l. penul.

Patriarcha 7 primas sunt diuersa noia: h3 coiter idem sunt in re. xci. di. pumcie. Proprie tn dicitur patriarche quatuor principales. i. Constantinopolitanus. Alexandrinus. Antiochenus. 7 Ierosolimitanus. Et fm ordine hic positū: est etia eoz maioritas. extra de prin. antiqua. Alij vo pprie dicuntur primates: vt Aquilegensis. Gradensis. Cantuariensis 7 huiusmodi.

Patronus

Que sunt privilegia quatuor principalium patriarchatum? Respond. quatuor sunt. Primum est quia postquam receperunt pallium a sede apostolica: conferunt pallium metropolitanis qui sunt sub eis. Secundum est. quod recipiunt fidelitatis et obedientie iuramentum pro se et romana ecclesia. Tercium quia faciunt ante se deferri ubique crucem: nisi papa ibi fuerit: vel eius legatus: utens insigniis papalibus. id est apostolice legationis: ut in dicto c. antiqua. et nisi in urbe roma. Quartum quia appellatur ad eos omniis medijs. hec omnia habentur in dicto. c. antiqua. in tex. Sed glo. ibi tenet quod ad patriarchas de quibus ibi non possit appellari in provincijs sibi subiectis: omisso medio. Et ideo de episcopo non potest appellari ad patriarcham. Sed primo ad archiepiscopum. Sed Innocentius. et multi alij tenent contrarium. Et idem Specula. Et dicit Panormitanus quod hec opinio Inno. est magis communis. licet do. an. dicat aliam esse magis communem. Et multum facit dicto. c. antiqua. Nam hoc datur eis in privilegio. Sed si non posset appellari omniis medijs: nullum esset privilegium: quia de iure communi appellatur ab archiepiscopis ad patriarchas. ix. q. one. iij. c. si inter.

Sed que est iurisdictio ipsius patriarche. siue primatis in subditos suorum suffraganeorum? Respond. fm Ray. habent iurisditionem in octo casibus. Primum est. cum appellatur ad eos dicto. c. provincie. Et hoc intelligit Panormitanus. de archiepiscopis existentibus in provincijs deputatis ipsi patriarche. nam quilibet patriarcha habet plures provincias. De alijs autem archiepiscopis non habet se introumittere. et suorum archiepiscoporum patriarche sunt ordinarij: sicut archiepiscopi episcoporum. Secundus. cum vacat ecclesia metropolitana et postulatur primas: ut disponat de rebus ad metropolitanum pertinentibus sicut custodiaendis. extra de offi. ordi. presenti. li. ix. Tercius ex consuetudine vel privilegio. ix. q. one. iij. con questus. Quartus. si super arduo negotio dubitatur: nec potest in provinciali concilio terminari: tunc enim metropolitanus debet primatem consulere. xvij. distinctio de concilijs. Quintus. cum metropolitanus est negligens vel remissus potest supplere defectum eius. ix. questio. iij. cum simus Sextus. quando aliquis conqueritur de archiepiscopo: primas est iudex. xj. q. one. j. si clericus. Septimus. si subditus metropolitani conuenerat primati quod iniuste ipsum excommunicauit: et primas remittat eum ad metropolitanum ut absoluat. et ille non possit absolutionem obtinere: poterit absolvere patriarcha. Ita quod precipiat ei quod metropolitanus satisfaciat. Aliter reducet ipse eum in eandem sententiam: nisi constiterit eum iniuste fuisse excommunicatum. ut in. c. ad repumendaz. de offi. ordi. Octauus est quod si archiepiscopus: vel episcopus fecit mandatum illicitum vel iniustum: et subditus appellauit ad papam: potest patriarcha declarare quod subditus legitime appellauit. ar. extra de

ap. sollicitudinem.

Nota tñ fm Panormita. in dicto. c. antiqua. quod quedam sunt insignia dignitatis: denotantia superioritate seu potestate in loco. Et istis insigniis non potest quis uti extra territorium suum. Ita potest intelligi dictus. c. antiqua. ut patet etiam in c. ij. v. li. pen. ubi non potest archiepiscopus uti illis insigniis extra provinciam suam: quia hoc videtur tendere in preiudicium aliorum: ne in eodem locovideantur plures esse prelati. Ex quo inferitur quod patriarcha. archiepiscopus. vel episcopus non potest sollemniter benedicere populum extra suam diocesim vel provinciam: quia per talem benedictionem dimittuntur peccata venialia: que dimitti non possunt nisi per superiores. de penit. et remis. quod autem. Quedam sunt insignia denotantia dignitatem in persona insignita: vel perfectionem. Et istis insigniis potest quis uti extra provinciam suam et iurisdictionem suam: ut portare anulum: vel celebrare in pontificalibus. et similia. Et idem forte posset dici de cauda quaz portari faciunt episcopi: cum non denotet superioritatem in loco sed quandam grauitatem.

Patronus. siue ius

Patronatus. Ius patronatus fm Notien. est potestas presentandi institutum ad beneficium ecclesiasticum: simplex tantum et vacans fm Ray. Hof. Inno. et Ber. Et prouenit ut Hof. dic de ecclie fundatõe donatione: aut soli collatione. xvj. questione. vij. filijs. et. c. quicquid. unde ver. Patronum faciunt dos. edificatio. fundus. Et ius patronatus fm diuersas regiones diuersimode nominatur. Quandoque dicitur aduocatio. extra eodem. quia clerici. Quandoque vicedominatus: vel custodia: siue guardia. extra eo. preterea. et. c. quoniam. Quandoque dicitur ius frequentationis: vel processionis. xvj. q. vij. pie metis. Nec enim omnia pro eodem supponunt.

Quod ius competit patrono ecclesie? Respond. quadruplex ius competit ei. unde ver. Patrono debetur honor. onus. emolumentum. Presentet. presit defendat: alatur egenus. Primum ergo est quod habet presentare institutum ad prebendas: siue ecclesias non collegiatis. extra eodem. fere per totum. In collegiatis vero: non electioni fiende: sed iaz facte postulatur assensus patroni. extra eodem nobis. Secundum est quod quasi principalis et primus in processione incedit dictu. c. pie mentis. et. c. frigentius. xvj. q. vij. Tercium est quod defensor precipuus est ecclesie. Et ideo tenetur eam defendere ab omnibus oppressoribus. xvj. q. vij. filijs. Quartum est quod si vergat ad inopiam: alendus est de bonis ecclesie dicto. c. filijs. Item in ipsa fundatione potest patronus laicus de consensu episcopi certum censum retinere. extra eo. preterea. el sedo. Secus autem si post fundationem vellet exigere aliqd seruitium: vel aliud gramamen inferre: quod hoc non potest: ut ibi dicit panoz. nisi fuerit reseruatum per episcopum tempore fundationis ecclesie: vel als sit iure cau-

tum. Et dicit per illu ter. als consuluiffe. q' popu-
lus habens ius patronatus: no poterat erigere a
psbytero certos cereos in recognitiōez iur' patro-
natus: ex quo illud no fuit referuatiū tempe funda-
tionis: nec pot ipse patronus referuare sibi ppria
ante aliq's seruituz. vel aliud tempale in ecclesia:
h' hoc debet facere eps ad petitiōez patroni. Et in-
fert et illo tex. q' si p'ionus in testamēto mandauit
ecclesia p'strui: r' referuauit aliquā pensionē annu-
atim filijs soluendā q' nisi eps illud referuet p'ro-
no p' statutum: no poterūt filij illam pensionē eri-
gere. Infert tercio. q' patron' no pot donare ius
patronatus sine consensu episcopi. Et intellige cū
vult donare laico vel clerico ratōne p'rimonij. Se-
cus si vult donare ecclesie. vt extra. e. c. illud. vltra
etiam censum p'stitutum a principio per epim: ni-
hil aliud debet erigere. Immo sentiūt doc. q' si epi-
scopus statuisset patrono pensionem q' erat simo-
derata respectu alioz: reddituū ecclesie: v' ex post-
fatio incipit multuz grauare: q' poterit reduci ad
debitam moderatiōnem. Sed qn est locus religio-
sus: vt si aliqui monachi in pprio solo et proprijs
expensis ecclesiam edificauerūt: habent in ea om-
nia tempalia bona. sicut eps omnia spiritualia. ex
tra de p'nu. cum er plantare. §. i. ecclesijs. r' de cap.
mo. c. j. Et habent nihilominus ius p'sentandi. ex-
tra de sup. ne. pre. sicut. Nota tamen fm p'anoz.
in. c. quoniaz. extra eo. q' patronus consequit ius
patronat' ex gratia r' quadam p'missione r' tolerā-
tia ecclesie. Nam de iure communi ex sola funda-
tione no possit patronus acquirere ius patronat'
cum illud sit annexum iuri spirituali. vt in. c. quā-
to. de iudi. Et per hoc infertur q' papa possit pro-
uidere de ecclesia patronata laicorum sine p'resen-
tatione patronorum. Licet secus sit in alijs prela-
tis citra papam: vt notatur in. c. cum dilectus. eo-
dem titulo.

Sed infra qd tempus debet patronus p'senta-
re: Rñ. si est patronus laicus: tenet infra quatuor
menses. Si est ecclesia vel monasterij: tenetur
infra sex menses: etiaz si ius patronatus habuit ex
collatiōne laici. extra eo. si laicus. li. vj. Aliter epus
ordinabit de ecclesia. ar. extra eo. d. c. qm. r' c. cū p-
pter. eo. titulo.

Quid aut si ecclesia et patron' laicus simul hnt
p'sentare: nun qd habebūt. sex menses: vel qtuor-
tm: vel alter sex. r' alter qtuor: Glo. in. d. c. si laicus
dicit q' habebūt sex menses. Ita q' ratōne p'muni-
onis p'iuilegiū ecclesie transeat ad laicū. Nota et
am p'anoz. in. d. c. qm. q' duo sunt casus in quibus
eps instituit rectorē sine p'sentatiōne patroni. Pri-
mus. qn sine scandalo p' patronū p'sentatus insti-
tuiti no pot. Secund'. qn p'tentio sup' p'ionatu no
deciditur infra tempus p'ionis ad p'sentandū pre-
fixum. Et ex hoc vltimo. habes casum: in q' no va-
lenti agere currit tps. Et hec adducunt ad. q. Do-
ne q' inter electores p'tendit de p'tate eligendi r' no
decidit qd infra tps p'fixum ad eligendū. Querit:
nun qd p'as libere ordinādi ecclesiaz deuoluat ad
superiorem: Hof. r' Jo. an. tenet q' no: q' no est qd

implite habentibus ino eligendi. Cū p' eos no defi-
ciat quin eligat: sed p' litem sibi motam. vñ cū con-
trariū no sit statutū nisi in p'sentatiōne no debem'
hoc ius extendere ad p'tentōez sup' electōne. Et p'
hoc videt tex. in. c. ij. de in. inte. resti. vbi longo tpe
fuit certatuz. sup' iure eligendi: nec p'tas fuit ad su-
periozem deuoluta. Itēz pinguis ius hnt electo-
res q' p'tatores. Itēz tractat de medico p'iudicio
patronoz: si pendente lite alijs instituat p' epm.
Sed electio fieret magnū p'iudiciuz: cum forte
h'ent superiorē: quē no vellent vel non expediret
Adito q' aliud statuit: cum p'tendit de iure p'sen-
tandi: r' aliud cū de iure eligendi.

Nun qd aut semestre qd datur superiori: cum
facta est deuolutio ad eum in beneficio p'ferendo:
habeat locū in habente instituire p'sentatim p' pa-
tronum: Rñ. do. de rota vt refert p'anoz. in. c. nul-
la. de p'cel. p'ben. tenent q' no. Dicunt enim q' ille
tex. loquitur in eo qui habet p'ferre. Non autē ex-
tenditur ad habentē instituire. Et respectu insti-
tutionis fic de no reperit tempus a iure limitatū
Remediū est ergo vt recuratur ad superiorē qui
p'figat terminū debenti instituire. Et si no instituit
et infra tps: aple supplebit. Et pot ee ratio. Nā de-
bens instituire no hz tps ita p'lurū sicut is qui hz
p'ferre cū institutio fiat de p'sona p'tata: cūz superioz
no habeat nisi illū examinare. Als sequeret q' bñ-
ficiū longo tpe posset vacare: cū p'ionus ecclesiastic'
habeat sex menses ad p'tandū. d. c. si laic'. Si su-
perioz h'et aliōs sex menses ad instituendū: vaca-
ret bñficiū p' annū anteq' deuolueret ad p'rimuz
superioz. Et idem puto dicendū in eo q' hz p'firma-
re electōez: vt tps sibi p'figat p' superiorē: si elect'
dis-
ferit infra tps debitū p'firmari. hec p'anoz.

Nun qd autem patrono ignorantī currat tps.
P'anoz in. c. cum p'ter. extra eodez refert q' sdaz te-
nere p' illū tex. q' sic. Nāz litigās impedit p'tare.
vt in. c. ex lris. extra. e. r. d. c. ij. de in. integ. re. Et tñ
sibi tps currit: facit q' hoc tps videt p'fixuz p'iono-
pon' in fauorē ecclesie q' in sui odium: q' tps currit
ignoranti p' hoc tex. iuncta glo. notabili in. c. statu-
tum. de p'ben. li. vj. Item quia agitur de modico
p'iudicio patroni: cum in ceteris recognoscatur ius
patronum per institutū ab epō: vt in dicto. c. cum
p'ter. Sed p'anoz. dicit semp se tenuisse contrariū
Et ita postmoduz reperit tenere f'ede. de se. r' Jo.
an. in. c. ij. de sup. neg. pre. Nam regulariter tpus
p'fixum ad eligendū vel p'ferendū no currit igran-
ti: vt in. c. q' diuersitatē. de p'cel. p'. Nec est verū q'
tps sit statutū no in odium p'ionis: h' in fauorē eccle-
sie. Nam si hoc esset verū: no esset diuersitas inter pa-
tronum laicum r' clericum in tempe p'sentatiōnis:
qd tñ est falsum.

Quid si patronus presentet primo vnum: r' po-
stea alium. Respon. q' si patronus est laicus: iudici-
o episcopi relinquatur quez velit acceptare. vt ex-
tra eo. cum autem. Et dicit ibi P'anoz: mitanus q'
licet patronus laicus possit variare cū p'tat secun-
dum accumulatiue: no tñ pot ex toto recedere a pri-
oiz. hoc probatur ar. d. c. cum autem. Nāz si posset

Patronus

recedere ex toto a priori non daretur facultas ep̄o instituendi quem veller: cui p̄trarium ibi cauetur. Et ideo inter plures p̄sentatos a p̄ono laico. ep̄s debet eligere idoneorem. Si v̄o est collegiū: vel ecclesiastica p̄ona variare nō p̄t: sed primus est p̄ferendus. Et addit panoz. de mente Inno. q̄ p̄sentatio ipsius h̄z vim electionis: q̄ licet electores variare neq̄unt. vt in. c. publicato. de elec. Ita nec presentantes. Et intellige de patrono ecclesiastico cui competit p̄sentatio iuris ecclesie. Secus si iure patrimonij: quia tunc idem est per omnia in eo quod in laico. Et vide bonam glo. in clemē. ij. e. ti.

Sed pone q̄ sint duo patroni vnus clericus et alius laicus qui p̄mo p̄sentauerūt vnū. Deinde variando laicus p̄sentauit aliū. nunquid habeat locū dispositio. d. c. cum autem. vt sic ep̄s possit gratificare. Panoz. in. d. c. cum autem. dicit q̄ nō quia primus est potior: cum fuerit p̄sentatus ab vtroq̄: secundus v̄o tñ a patrono laico. Itē licet patronus possit variare in iudiciū p̄sentati: non tñ in iudiciū p̄patroni.

Quid autē si secō p̄sentatus est idoneor: primo vel ecōtra. nunq̄ ep̄s habebit optionem. Job. an. videt sentire q̄ sic. Sed panoz. in. d. c. cum autem. tenet oppositū per. c. si forte. lxxij. di. vbi dicit. q̄ vbi vota sunt paria: p̄ferendus est qui maiori bus iuuat meritis. Et. d. c. cum autem. facit p̄ hac optione: dum ponderat q̄ secundus erat eq̄ idoneus. Secus ergo si magis idoneus. Et putat panoz. q̄ si magis idoneus postergaret posset appellare: quia id p̄mittitur iudicio ep̄i tanq̄ bono viro. Nam verbum. iudiciū. sapit discretōnem et arbitrium boni viri.

Sed querit de questōne quotidiana. Pone q̄ patroni variant in pari numero. vt puta. q̄ vnus p̄sentat vnū et aliter alius. nunquid ep̄s habebit optionem instituendi quem voluerit. Jo. an. adducit. d. c. cum autem. in ar. q̄ sic. Quidā tenuerunt oppositū. Sed Panoz. in. d. c. cum autem. tenet primum dictum. et allegat glo. notabilē. xvj. q. vij. si plures. et Inno. in. c. j. extra eo. Et h̄c opinionem tenuit Bal. de cal. et. d. Car. Quinimmo de iuris rigore posset attentari q̄ ep̄iscop⁹ potest etiam instituere extraneum. ex q̄ patroni nō cōcordant. hec panoz.

An autē ep̄s instituendo sc̄dm sit puniend⁹ aliq̄ pena: quia postergauit primum. Rñ. Panoz. i. d. c. cum autē. dicit q̄ aut spreuit instituere primum sine causa: et tunc h̄z locū pena. c. pastoralis. e. ti. aut nō spreuit instituere: sed distulit vt h̄ret cāz exanimandi: et ante institutionē patron⁹ p̄sentauit aliū: et tūc nō debet puniri aliqua pena: q̄ v̄sus est auctoritate legis.

Quid si vnus p̄struat ecclesiam et plures ei succedunt: nunq̄d omnes erunt patroni. Rñ. glo. in. c. j. extra eo. dicit q̄ ius patronat⁹ apud quemlibz heredum est insolidū etiam si ex inequalibz partibus sint heredes. Et p̄petit cuiuslibet patrono quoad omnes effectus preter sacerdotis p̄sentatōem. que est ita apud omnes cōiter q̄ apud nullum sui

gulariter. Et hoc p̄muniter tenet a doc. Licet forsitan. vt dicit Inno. pinguior sit vox illius qui plus habet in hereditate. Et ratio est fm glo. quia cum istud ius sit indiuisibile: nō possumus dicere vnū habere duas partes in hoc iure: sicut habet in hereditate.

An autez ius patronatus transeat ad heredes extraneos. An tñ ad suos. Rñ. Panoz. in. c. cum seculum. extra eo. dicit de mente Inno. et Jo. and. q̄ transeat etiam in extraneos: quia si filij soluz succederent: non posset patronus transferre in aliā personam etiam cum vniuersitate. Cuius cōtrarium apparet in dicto. c. cum seculuz. et i. c. illd. extra eo. Et ideo dicit q̄ ius patronat⁹ transeat in quoscunq̄ heredes. Vnde idem sentit. Fede. de se. in. consi. suis dicens q̄ si filia dotata non succedit patri: quia renunciauit hereditati: non succedit in iure patronatus cum filijs masculis. Et ex hoc collige duo. Primo. q̄ si filia ē heres succedit. sic masculus in iure patronatus. Secundo habes q̄ ius patronatus regulatur ab hereditate etiam inter filios. Et sic filius qui non est heres non succedit in iure patronatus. Et hoc etiam sentit Jo. an. in. c. si v̄o. eo. ti. vbi dicit. q̄ vbi est p̄suetudo: vt in angliā: q̄ solum primogenitus succedat alij filij non succedunt in iure patronatus. De hac materia vide singularia s̄. *Emphiteosis. r. c. f. e. d. u.*

An autē ius p̄onatus possit titulo legati trāferri. R. Panoz. in. d. c. cum seculū. refert Jo. an. dicere q̄ quēadmodū ius p̄onatus p̄t donari. Ita et legari. nam legatū est quedā donatio a testatore facta. vt insti. de lega. in. p̄n. Et ideo infert q̄ si legatur ecclesie nō est necesse interuenire p̄sensuz ep̄i: sicut nec in donatōe inter viuos. Si autē legat⁹ laico vel clerico noie. p̄prio: tūc d̄z interuenire p̄sensuz ep̄i: sicut in donatōe. Dicit tñ hoc sp̄ale fauore vltime voluntatis vt p̄sensuz ep̄i possit interuenire etiā ex postfacto. S̄z p̄siliū est vt h̄et p̄sensuz tpe testamti: vel aū morte testatoris. S̄z fed. fuit in singulari opi. q̄ possit transferri titulo legati sine p̄sensuz ep̄i. Nouet: q̄ iura in distictē dicit q̄ transeat successione: nec distinguūt inter legatū et hereditatez. Nam is q̄ h̄z ex legato: h̄z ex successione. Sed alij moderniores doc. cōiter tenent oppositū: et maxie Cal. q̄ dicit. q̄ aū p̄sensuz ep̄i ius p̄onatus p̄sistit apud heredē: q̄ ex ordinatōe laici ius p̄onatus nō p̄t in aliuz trāferri. q̄ plus placet panoz. q̄ iura cōiter loquunt de filijs vel heredibz: non autē de legatarijs. vt in. c. filijs. xvj. q. vij. et extra eo. c. j.

An autē heredes succedat p̄ stirpes vel p̄ capita. R. panoz. in. d. c. j. et. e. dicit hodie eē determinat⁹ q̄ p̄ stirpes. vt in. c. si. extra. e. Et id si plures succedūt vni ex duobz p̄onis ecclesie: om̄s habent loco vni. Et nota panoz. ibi q̄ si p̄ instituit filiu vel filia in re certa et tñ v̄lem heredē. ius p̄onatus trāsit in filiu vel filia: h̄ in heredē v̄lem. Si plures sunt heredes: om̄s efficiunt p̄oni.

Quid si patroni sint plures et nō concordant in presentando. Rñ. ille debet p̄fic: qui maioribz iustatur meritis et a pluribz eligat. extra eo. quoniam.

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

q̄ si numerus est equalis: recurrendus ē ad merita
 lxxij. di. si forte. Si omnia sunt equalia: p̄t̄ ep̄sco-
 pus dicere q̄ p̄cordent̄ z iterum p̄sentent̄. lxxij. di.
 si duo. Si nō p̄cordant̄: locus est gratificatōis. ex-
 tra de elec. venerabilem. Sed si neuter̄ potest p̄-
 ni sine scandalo: tūc ep̄sopus ecclesiaz ordinabit̄
 prout melius viderit expedire. vt in dicto. c. quoni-
 am. Idem Hosti. qui addit. q̄ si ep̄sopus talem
 ecclesiam ordinare non potest: tūc ecclesiaz inter-
 dicere debet z reliquias extrahere in patronozum
 verendum. extra eo. c. j. et. ij. Et fm̄ doc. intelli-
 gendum est de reliquijs que sunt extra altare in ca-
 psis: secus de reliquijs que sunt sub tabula altaris.
 Nam ex m̄tione illarum excraretur altare. Qd̄
 si nec sic possint p̄pesci: vel ad concordiam reuoca-
 ritur: tūc recurrendum ad brachium seculare
 extra de offi. or. c. j. Et hoc verum: nisi ex his mai-
 scandalum oueretur: tūc enim omittenda forent.
 l. di. vt constitueretur. Et interim durante discor-
 dia ponetur in ecclesia ab ep̄sco p̄onomus ap-
 pellatōis cessante: qui eius fructus: aut expendet
 in vtilitate ecclesie: aut instituendo fideliter ref-
 uabit. extra de offi. or. cum vos.

¶ An quid patroni possint inter se pacisci vt al-
 ternis vicibz p̄sentent̄? Rñ. fm̄ Ber. et Hosti.
 q̄ sic. S; Inno. nō placet. Qd̄ p̄t̄ intelligi. q̄ bo-
 nestius esset si se p̄cordaret̄ semp̄.

¶ Quid si inter p̄sentantes sit questio. quis sit
 patronus? Respon. si finita nō fuerit infra termi-
 num de quo dictum est supra. Ep̄sopus institu-
 at: saluo iure eius qui euicerit. extra eo. quoniam.
 z. c. si v̄o.

¶ Quid si patronus p̄sentet non idoneum: seu
 indignum. Respon. si patronus sit collegium: vel
 persona ecclesiastica p̄uatus est. p̄ ea vice iure p̄-
 sentandi. extra de elec. cum in cunctis. extra d̄ sup.
 neg. pre. c. sicut. Similiter etiam fm̄ quosdam si pa-
 tronus laicus sit: p̄uatus est iure p̄sentandi. p̄
 ea vice: z deuolutum est ad superiorem: vel saltem
 p̄uati debet. Et tñ vt addit Inno. bñ facit ep̄sco-
 pus si interim remittat p̄uisionem patrono lai-
 co.

¶ Vtrum patronus possit p̄sentare seipsum?
 Rñ. non: quantumcūq̄ sit idoneus. extra eo. p̄
 vestras. Si tamen plures sunt patroni: bene p̄t̄
 vnum de se p̄sentare. hoc Ho. Gos. z Ber. Idēz
 Panor. in. d. c. per vestras. vbi etiaz querit. Quid
 si ep̄s confert sponte z motu proprio beneficiū ipi
 patrono. An quid valeat collatio? Videt̄ q̄ nō
 quia institutio facta sine p̄tatione patroni: est ir-
 rita vel irritanda. vt in. c. illud. extra eo. Contrari-
 um tñ tenet p̄muniter p̄ doc. Meclob. qd̄ dictum
 est: q̄ patronus acceptando collationē videt̄ con-
 sentire. nec hoc casu videtur se ingerere: quia non
 habet originem a se: sed a superiore. Item p̄sentat-
 io interdum interuenit ex postfacto: vt in. c. si v̄o.
 extra eodem.

¶ Vtrum pater possit p̄ntare filiū vel nepotem?
 Rñ. p̄t̄: dūmodo sit idoneus: qui pot̄ videtur
 p̄ntandus q̄ alius fm̄ Inno. Gos. z Ber.

¶ Vtrum ius patronatus sit sp̄iale. Rñ. ius pa-
 tronatus directe nō dicitur ius sp̄itnale. eo q̄ ca-
 dit in laicum: tñ fm̄ quid. p̄t̄ dici sp̄itnale: eo q̄
 p̄ ipsum p̄statur via ad consequendam sp̄itua-
 le beneficiū. Ideo etiam vocatur annexū sp̄i-
 tuali. extra eo. de iure.

¶ Qualiter ius patronatus transferatur in aliu.
 Rñ. fm̄ Hosti. quatuor modis. Primo. quidem
 per successione hereditariam. de quo dictum est
 supra. Secundo. ex p̄mutatōis: quia cum alio sp̄i-
 rituali p̄mutari potest. extra de rerum p̄mu. ad
 questiones. z. c. si. Tercio. ex donatōis. extra eo. p̄
 terea. Quarto. ex venditōis: quia licet non possit
 vendi specialiter. extra eo. de iure: tamē transit cuz
 vniuersitate: nisi de ipso specialiter excipiat̄. ex-
 tra eodem. ex literis. et. c. cum seculum. Similiter
 transit cum vniuersitate in conductione ad firmā
 seu ad pensionē. d. c. ex literis.

¶ Vtrum possit pignori obligari. Respō. de hoc
 sunt opinionēs. Quidam dicunt q̄ potest obliga-
 ri cum vniuersitate. verior tamen videtur opinio
 Inno. q̄ nec simpliciter: nec cum vniuersitate po-
 test pignori obligari. Et hec opinio Inno. potest
 verificari ex eo q̄ creditor non potest vti re pigno-
 rata: nec debitor: quando transfuit in creditorem.
 Et sic cum neuter possit p̄sentare fieret detrimē-
 tum ecclesie. quod non debet esse. d. c. cum seculū.

¶ Vtrum possit in feudum dari. Rñ. cum vni-
 uersitate dari potest. d. c. cum seculū. S; sp̄aliter
 et expresse fm̄ Hosti. nō p̄t̄: q̄ feudum requirit
 homagiū: qd̄ est rei temporalis.

¶ Queritur de questione notabili. Supradictum
 est q̄ valet p̄sentatio facta a pluribus. nunquid sit
 necesse vt conueniat maior pars habito respectu
 ad omnes patronos. An sufficiat maior pars: ha-
 bita comparatione ad minorem partē. Exemplū
 quatuor sunt patroni. Duo p̄sentat vnum. tercia
 p̄sentat alium. quartus alium. P̄sentat̄ a du-
 obus: non habet maiorem partem omnium: sed ha-
 bet maiorem partem habito respectu ad alias p̄sen-
 tationes. Panor. in. c. qm̄. extra eo. refert Jo. and.
 dicē: q̄ aut p̄sentatio sit ab istis vt a collegio: et tūc
 requiritur maior pars respectu totius collegij: aut
 isti p̄sentant tanq̄ singuli: vt communiter faci-
 unt laici qui ex patrimonio habent ius patronat̄
 et tūc sufficit maior pars respectu aliarum partiu.
 Et sic intelligit. d. c. quoniam. Et nota singulariter
 hoc dictum: quia facit ad multa. vbi enim plures
 habent explicare aliquem actum: sp̄ debes anim-
 aduertere vtrum habeant hanc potestatem vt col-
 legium: vel vt singuli. vt primo casu requirat̄ ma-
 ior ps totius collegij. Secūdo v̄o sufficit maior: ps
 respectu aliarum partium. Et p̄ hoc dicit Panor.
 q̄ cessante iure speciali non valet electio rector̄: fa-
 cta per scholares: nisi interueniat maior pars toti
 vniuersitatis: nec sufficit maior pars cōparatione
 minorum partium. Et ideo si in vniuersitate sunt
 L. z. l. eligunt vni. et. xv. alium: z reliqui alium:
 nulla ē electio: q̄ n̄ repit̄ facta a maiori p̄te vniuersi-
 tat̄: q̄ scholares eligūt vt collegiū z n̄ vt singli. Et

Peculium

et his deciditur alia questio nō minus notabilis. Nunquid patroni debeant simul convenire in p̄sentationis actu. An vō quisq; possit per se p̄sentare: vel aliqui eorum alijs non vocatis? Johan. an. ex predictis infert. q; si habent p̄sentare vt collegium: debent omnes vocari. als non vocat? posset agere de contemptu: vt in. c. quod licet. et in. c. bone. de elect. Sed si p̄sentant vt singuli: hoc nō est necesse. Et hoc dictum etiam sequitur Federi. de se. Sed Panomita. dubitat an hoc dictum sit verum per notabilem theoricam Bart. in. l. omnes populi. ff. de iusticia et iure. vbi dicit q; siue a collegio consensus sit explicandus siue a pluribus vt singulis: dummodo in actu maior pars p̄iudicet minori parti: semper debent isti esse simul per legem iurisdictionum. ff. de pactis. Et hoc plus placet Panomitano. Nam ex contrario dicto maior pars patronorum posset negligere minorem partem: que si fuisset p̄sens potuisset inducere minorem ad aliam partem. Et p̄o predictis facit quod notat Barto. in. l. duo ex tribus. ff. de re iudicata. vbi dicit q; si vnus ex tribus: vel pluribus iudicibus dixit opinionem suam in p̄sentia aliorum: nec potuit illos trahere ad suam opinionem: si recessit et noluit esse p̄sens in sententia ferenda: et alij postea ferant sententiam: sententia est nulla. contrarium tamen tenet Inno. in. c. Raynaldus de testa. quia fm̄ eum in predicto casu perinde est ac si ille esset p̄sens et contradiceret: quo casu valet sententia plurium: vt in. c. fina. de re iudica. et in dicta. l. duo. Sed Panomitano in. c. causam. el primo. de offi. dele. putat veras dictum Bart. quia p̄sentia erigitur omnium: quia habent iurisdictionis exercitium pro parte. vnde reperit nūc sententia lata a non habentibus potestatem insolitum. Ad idem allegat textum in. c. cum ab vno. de re iudica. libro sexto. vbi dicitur q; vnus ex pluribus debet ferre sententiam alijs mandantibus. als nō tenet sententia si ille tertius non mandauerit. nec finiam dixerit.

Peculium est quadruplex. Quoddam est castrense: quod filiusfamilias acq̄rit occasione militie a parentibus: vel ab alijs donatur: vel ipse acquirit in militia. Sed queritur quid si relinquatur predium vt vendatur. et inde sibi emat equos. arma etc. an enumerabitur in castrensi peculio? Rū. Bart. in. l. si forte. ff. de castren. pecu. dicit q; sic. Tamen vt plenius ista materia liqueat distinguit. q; quandoq; donatur: vel relinquatur filiofa. ab eo qui sibi erat notus per militiam: et tunc in distincte in castrensi peculio aggregatur. vt. ff. eodem. l. quinta. Quandoq; donatur ab alio. Et tūc distigue. Quedam enim sunt res nullo modo apte ad castrense peculium: vt immobilia. Et ista non sunt castrensis peculij: etiam si fuisset expressum: vt est casus in dca. l. si forte. nisi fuisset dictum q; vendatur. vt dicitur

est supra. Queda sunt res omnimode apte ad castrense peculium: vt equi. et arma et tunc erunt castrensis peculij. vt. ff. eo. l. quarta. Queda sunt res que possunt esse apte ad castrense peculium et ad alia: vt serui. Et tunc in istis distinguit. aut fuerit relicte: vel donate nominati ad hoc: et erunt castrensis peculij. Aut fuerunt simpliciter donate vel relicte: et tunc secus. vt. ff. eodem. l. simili. Et nota hanc distinctionem: quia est valde singularis. et facit ad multa. Quoddam est quasi castrense. Et dicitur q; si castrense omne quod acquirit filius ex publico: et ex publica causa. vt puta. ex officio aduocatōnis et notariatus. Secus autem si et officio pcuratoris: quia non est officium publicum. Item illud: quod querunt carpentarij: seu muratores laborantes in publico non dicitur esse quasi castrense: quia non habent ex publica causa: licet sit salariū publicum. Secus tamen est in ingeniarijs communis fm̄ Sal. in. l. si. C. de in officio. testamen. Et idem in clericis: quia que querunt ex beneficijs dicitur quasi castrense: et de eis possunt testari. l. sacrosancte. C. de episco. et cleri. Quod verum intellige i beneficijs sine cura. Secus si cū cura. vt est glo. in. c. si. de offi. ordi. li. vi. Et idem dic de eo quod obuenit presbyteris et clericis de officio suo. et quolibet dicto peculio pater nihil iuris habet. quin potius ipse filius in eo paterfam. censet. vt dicta. l. si. Et ibi etiam habetur. q; id quod lucratur medicus in quasi castrensi imputat. Idez de magistris liberalium artium.

Sed quid dicemus de aduocatis et huiusmodi: qui nunc non habent salariū ex publico: sed si habent: habent a clientulis: nunquid tale lucrū computabitur in quasi castrensi? Respon. Bart. in lege fori tui. C. de aduocat. di. iudi. dicit q; salaria: que percipiunt aduocati a clientulis succedunt in locum salariorum: que olim recipiebant a publico. Et sic poterūt testari et facere omnia.

Quid autem si aliquis relinquat filiofam. aduocato aliquid ad emendum libros: vel forte aliqui domina dat sibi equū causa eundi per officia. nunquid istud enumerabitur in quasi castrensi? Respon. deo. Barto. in. l. si. mulier. ff. de ca. pecc. dicit. q; sic.

Quero. Donec pater emit filio libros. vtz computentur in quasi castrensi an vero veniant conferendi fratribus? Respon. Bart. in. l. prima. S. nec castrense. ff. de colla. bo. post multa distinguit. q; quandoq; pater emit libros solum nomine filij: non tamen tradidit: nec expressit se donare vel le tunc ille res sunt proprie patris. vt. C. de castren. l. prima. libro duodecimo. Nam traditio requiritur vt videatur donare. vt. C. de donati. inter virum et vxoem. l. si filij. Quandoq; pater emit nomine filij et sibi tradidit: vel dixit se illos libros donare. Et hic aduerte. Nam si iste filius erat iam aduocatus vel doctor: tunc tanq; sit quasi castrense peculium non venit in collationem. vt dicta. l. prima. C. de castren. pecu. et. ff. de castren. pecu. l. castrense. Et hoc casu pater non potest istanti

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off and difficult to read.]

donationem renocare. tanq̄ incontinenti validā nec veniet in collationem: vt dicto. §. nec castrense. Sed si filius ille non erat docto: nec aduocatus. sed scholaris. si quidem compleuit studium suum ante patris mortem. et sic incepit quasi militare. et sic efficiuntur isti libi quasi castrensis peculij. et confirmatur donatio. arg. l. de donatio. l. siue emancipatis. Similiter non venient in collationem: vt dicto. §. nec castrense. Si pater est mortuus anteq̄ studium compleatur. tunc nō potest dici quasi castrense peculium. quia qualitas p̄sone hoc nō permittit. quia non habet aliquam ex illis dignitatibus que ponuntur in dicta. l. si. l. de inoffi. test. Licet enim reperiamus q̄ doctores possint habere peculium quasi castrense et aduocati. tamen hoc non reperitur in scholaribus. nec debent gaudere eodem p̄uilegio quo magistri: vt. l. j. l. de excu. arti. li. x. Et ideo isto casu debemus dicere: sicut de alia simplici donatione. que si morte patris confirmatur. non venit in collationem. et specialiter hoc fauore studentium. Tertium est profectitium. Et fm Barto. in. l. cum oportet. l. de bo. que libe. p̄fectitium dicitur quod ex substantia patris p̄ficiatur. Et glo. ibi dicit. q̄ hec dicitio: ex. large accipitur vt comprehendat omne id quod occasione patris obuenit. vt. l. aditio. ff. de acquirend. hereditate. et de vul. et pu. l. sed si plures. §. in arrogato.

¶ Sed quero. Pone q̄ pater dedit filio fundum vt inde se aleret. et ipse ex fructibus fundi lucratus est. An istud dicatur profectitium? Glo. in dicta. l. cum oportet: vt referit ibi Bart. dicit q̄ sic. quia dicuntur ex re patris p̄ficiat. ff. ad trebel. l. balista. Sed Barto. dicit se intelligere illam glo. in fundo qui datur colono. nam si filius ipse suis manibus coleret. pars quam ipse lucraretur ex fructibus: vt ex opera sua esset aduentitium dicta. l. cum oportet. Preterea predicta intelligo de eo quod filius querit ex fructibus simpliciter. Si enim de fructibus illis quandam negociationem faciat et ex hoc lucratus est. tunc esset lucratus ex sua industria. nec diceretur profectitium: vt. l. iij. ff. ad. l. fal. Et ita intellige hic.

¶ Quero. Quid si pater dedit filio pecuniam. et ipse filius inde fecit usuras: an hoc dicatur profectitium? Glo. in dicta. l. cum oportet videtur dicere q̄ sic. Sed Barto. dicit. q̄ glo. ista posset procedere fm illa iura. fm que usura erat permessa. Sed fm iura hodierna. fm que iura usura est prohibita. nihil acquiritur patri. quia de his que acquiruntur ex delicto p̄ filium. nihil queritur patri. vt. l. quod seruus. ff. de acquiren. possessi. ff. pro socio. l. q̄ autem ex furto. nisi poneret filium fecisse usuram iusu patris: tunc enim cum vterq̄ teneatur ad restitutionem queritur patri. semper tamen dico deducto eo quod ipsi filio debetur pro operis. Et idem dico in alia mercantia quam filius fecisset de pecunia patris. Nam lucrum quod attribuitur pecunie est profectitium. vide tamen eundem Barto. in dicto. §. nec castrense. vbi circa hoc dicit. quod si filius lucratus est cum pecunia patris sine aliquo

onere suo. tunc dicitur profectitium. Sed si lucratur cum pecunia paterna et onere suo. tunc dicit q̄ aliquod lucrum attribuitur pecunie tanq̄ profectitium. et debet communicari. Aliud vero quod filius querit ex opera sua est aduentitium. dicta. l. cum oportet. Et communis consuetudo est q̄ medietas lucri detur persone. alia medietas pecunie attribuitur. pro hoc facit. l. pro socio. l. j. Nec Bartolus.

¶ Quero. Quid si filius faciens mercantiam inuit in franciam pro mercantia cum pecunijs patris. et occasione huius captiuitatis beniuolentiam regis. qui sibi donauit quedam. An hoc erit profectitium? Specu. videtur tenere q̄ sic. Sed Bartolus in dicta. l. cum oportet. dicit hoc dictum Spec. esse contra casum. l. socium qui in eo. ff. pro socio. Sed idem Bart. in dicto. §. in arrogato. dicit q̄ quicquid filius habet beneficio patris. seu eius occasione. dicitur profectitium. Hoc tamen limitari debz sic. q̄ filius habet beneficio patris. intellige quando beneficium patris est causa proxima: vel immediata. Sicut verbi gratia. Reperis filium meum in angliā. et das sibi aliquid quod non dares nisi p̄pter me. unde sum causa proxima. Secus si pater esset causa remota. quia propter patrem meum habui noticiam cum quodam domino. diligit me plus q̄ patrem meum. Certe illud quod daretur mihi ab illo domino. non erit profectitium. sed aduentitium. hanc distinctionem ponit text. in dicta. l. socium.

¶ Utrum autem pecunia data a patre filiosa. dicatur profectitia vel aduentitia? Dic fm Barto. q̄ aut precesserunt merita filij. que si quilibet extraneus fecisset idem habuisset: et tunc erit aduentitia. Et per consequens non cōmunicanda. et tenet donatio etiam a principio. nec potest renocari. Aut non donat p̄pter merita sed vt filio. Et sic est simplex donatio. De hoc vide supra diffuse. Donatio primo. Et an pater usufructuarius si monachus extinguatur usufructus quem habet in aduentitijs filij. Et an pater teneatur facere inuentarium de dictis aduentitijs. et de donatione facta a patre filio in actu emancipationis. an sit simplex vel ob causa et multis alijs vide ibi singulariter. Quartū peculū est aduentitiū. q̄d acquirit ex industria vel donatione facta aliunde q̄ intuitu patris: vel aliter aliunde proueniat ex euentu vel fortuna. Fallit tamen in rebus que ab imperatore vel augusta donantur per. l. cum multa. circa finez. ibi. sed ad similitudinem castrensis peculij. l. de bo. que libe. Ex quo infert Ludo. q̄ idem est in donatis filio p̄ aliquem regem: quia quod statutum est generaliter de maiestate imperiali. Idem intelligitur statutus particulariter de regali maiestate. allegat notata p̄ Innocen. in. c. super quibusdam. de verbo. signi. In aduentitijs tamen filiis fami. acquirit proprietatem. sed pater habet usufructum donec vixerit. nisi sibi remittat usufructum: vel nisi ab aliquo sibi detur: vel relinquatur hoc pacto: vt ad patrem non pertineat usufructus. vel nisi succedat

Pedagium

Filius vna cum patre in hereditate fratris vel sororis: vel nisi quando pater noluit assentire filio aduenti aliquam hereditatem: vel nisi patre matrimonio minus legitime solvente: bona filijs applicetur. vt in autentica. vt nulli iudi. §. quia vero. De predictis vide supra diffuse Donatio primo. Nota tamen qd in bonis paternis filius non habet aliquam potestatem. nisi quia debet alii: etiam si esset emancipatus vbi egeret. et aliter sibi comode et honeste prouidere non posset sicut et conuerso. vide supra Alimenta. et c. Parentes. Et si preter voluntatem patris acciperet de bonis eius. rem alienam contractaret. et sic furtum committeret. Et si in futuro vel post mortem patris haberet unde restituere teneretur in conscientia. Nota etiam fm Panor. in rubrica de pec. de. qd quo ad clericos et laicos ista peculia non videntur differre nisi in aduentio. Et intellige de clericis filijs. Nam p clericatum non eximuntur a patria potestate in temporalibus. licet glo. aliud senserit et minus bene in. c. indecorum. de eta. et quali. Sed Inno. tenet ibi primu et ceter doc. et pbatur in. c. p venerabilem. qui fil. sint legi. vbi est spale in eplo.

An autem illud quod est laicis aduentitium sit clericis castrense vel quasi? Vide supra. Clericus quarto.

Queritur de questione notabili. Donec filiusfam. commisit crimen propter quod si esset paterfamilias. omnia eius bona publicari deberent. et habet bona aduentitia. An proprietates bonorum aduentitiorum veniant publicanda. vsu fructu ipsorum bonorum apud patrem dimisso. fm qd de iure dimitti debet. Rñ. Quidam dicunt qd sic. Nam iste filiusfam. tale delictum commisit. ex quo de iure veniunt publicanda. ergo publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum que est propria ipsius filij. vt in dicta. l. cum oportet. Item delicta non debent remanere impunita. l. ita vulneratis. ff. ad. l. aquil. ergo dicendum est qd publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum: ne delictum filiusfam. remaneat impunitum. Sed in contrarium est communis opinio doctorum. Et pro hac opinione est Bar. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. infec. Idem Ange. et Bali. Et ratio est. quia ex delicto filij pater non tenetur de peculio. l. j. §. si filius. ff. de his qui deie. v. l. effu. l. iij. §. idem scribit ff. de pec. ergo non publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum. Nec obstat quod dictum est primo. qd iste filiusfam. tale delictum commisit etc. Dico qd non sequitur proprietates bonorum aduentitiorum est filij. et filius tale delictum commisit. ex quo de iure bona veniunt publicanda. ergo publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum. Nam sic videmus in muliere. que licet tale delictum committat. ex quo de iure veniunt publicanda bona sua non tamen dos publicabitur autem. contra si filij. c. de repu. Si ergo non publicatur dos que est propria patrimonij mulieris. l. iij. §. sed vtrum. ff. de mino. ergo eadem ratione non publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum. licet sit filij. Non

obstat si dicatur. qd dicta proprietates non est patris ergo eius non interest vtrum publicetur vel non: quia respondeo qd hoc non sequitur. Nam sicut etiam vides in filio habente peculium profecticum: quod licet non sit suum. sed patris. tamen eius interest ne illud peculium publicetur. dicto. §. sed vtrum Sic etiam videmus in dote que licet sit propria patrimonij mulieris. tamen interest patris ne publicetur. Non obstat qd delicta non debent remanere impunita. hoc fateor. Sed licet in casu nostro filius non habeat bona. in quibus possit fieri publicatio. non tamen delicta remanebunt impunita. sed in pona grauis punietur. Et fundamentum doctorum tenentium hanc opinionem est. qd filiusfam. prohibetur alienare fauore patris. et propterea publicatio est etiam a iure prohibita ne delictum filij noceat patri. Et sic alienatio est interdicta filio in fauorem patris. vt probatur in. §. filij autem. iuxta glo. que est super ver. sentiant in. l. fi. c. de bo. que li. De istis peculij vide valde pulcra. j. Restitutio. xij.

Vtrum expense facte a patre in peculio filij aduentitio sint inter fratres communicande? Rñ. Barto. qd aut fuerunt necessarie. vel ad perpetuam vtilitatem. et tunc filio imputabuntur. vt. l. fi. c. de bo. que li. Et hoc verum si pater fecit animo repetendi. Secus si fecit animo non repetendi. qd si de animo nescitur. tunc si sunt parui sumptus vide de donare. l. vtrum. ff. de do. inter vi. et vxo. Si vero sunt magni. Ita qd excedant fructuum quantitatem. tunc videtur habuisse animum repetendi. nisi in causa alimentorum vel simili expendisset. Alimenta. ff. de ne. gest. Secus si non excedunt quantitatem fructuum. quia tunc etiam videtur donasse. arg. d. l. fi. Si vero dicti sumptus non fuerunt necessarii. nec ad perpetuam vtilitatem. sed solum ad fructuum vtilitatem. tunc non sunt communicandi quia onera pertinent ad eum. Et idem dicendum de eo quod expeditur in dacijs et collectis cum habeat vsu fructus. Nec obstat illud de viro. l. vni ca. c. de rei vxo. ac. §. sed nec ob impelas. quia habet dotem propter onera matrimonij. Ideo non debet grauari onere impensarum.

An autem fratres teneantur emendare damnus quod pater intulit in bonis aduentitijs filij? Rñ. Bald. qd aut illa dilapidatio est solum fructuum. et tunc non tenentur. d. l. cum oportet. Hoc verum quando pater habet vsu fructum dicti peculij. Si vero dilapidatio concernit rei perpetuam deteriorationem vel intolerabilem lesionem. sic tenentur. d. l. cum oportet. §. sed cum tacitas.

Pedagium vel guida

Pedagium et exactio. Pedagium quid sit? Rñ. fm. v. v. pedagia dicuntur que dantur a transeuntibus in locis constitutis a principe. Guida vero que dantur p conductu p terra a. it. ius vt securius vadant.

Quot autem modis possint poni ista pedagia? Rñ. fm Panor. in. c. sup quibusdam. de verb. sig.

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

quatuor modis. Primo quidem p concessionez imperatoris. Secundo regum. Tercio lateranēis cōcilij. Et quo infert Panoz. q̄ conciliū generale habet iura principis. p hoc facit. quia in concilio generali p̄est papa. unde dicit ibi Jo. an. 7 bene. q̄ ille tex. nō excludit concessionez solius pape. Nam si conciliū habet hanc potestatem. ergo et papa. quia conciliū recipit robur et p̄tatem a papa. vt notatur in. c. significasti. de elec. Quarto vigore cōsuetudinis de cuius initio nō est memoria. Et talis consuetudo habet vim tituli. quando datur capacitas possidēdi. als secus. In propria tamen cōsuetudine. non requiritur titulus. sed quandoq̄ consuetudo capitur pro p̄scriptione. Et quo infert Panoz. vnum valde notabile. q̄ reseruata p̄cipi in signum specialis p̄uilegij possunt acquiri consuetudine tanti temporis. de cuius initio non est memoria. Et quo etiam infertur q̄ dñi inferiores 7 ciuitates possunt p̄scribere potestatem legitimandi spurios. Item restituere fame. Item creandi tabelliones 7 filia. que sunt reseruata principi si subest tantū tēpus. de quo in. d. c. super quibusdam. Et p̄dicta quatuor eliciuntur ex. d. c. super quibusdam. Et fm Panoz. nō est alibi textus ita datus.

Nunquid autem reges citra imperatorem possint ista pedagia seu guidagia imponere? Hostiē. dicit q̄ non. sed solus imperator potest. Et text. in dicto. c. super quibusdam. Ibi regum. intelligunt quidam de rege romanorum qui est electus in imperatorez: 7 adhuc non est coronatus. Nam post electionem 7 ante coronationem non appellat imperator. sed rex romanorum. Et pro dicto Hosti. facit tex. in. l. vectigalia. ff. de publi. Hodie tamen saltem de facto omnes reges 7 ciuitates ytalie. 7 q̄d peius est omnes castelli imponūt. quod fieri nō debet. Idem tenet Panoz. in. c. in nonamus. de cē. si. dicens q̄ hodie reges inferiores p̄scripserunt in eorum regnis iura imperatorum. quo casu possunt p̄dicta exercere vt imperator. Et sic videm? hodie in aliquibus cōmunitatibus ytalie: que videntur hoc p̄scribere. licet in hoc Barto. fuerit contrarius in dicta. l. vectigalia. vbi per illam. l. dicit q̄ si quis fraudat gabellam sine permissu principis impositam non tenetur deo neq; mundo. qz gabelle sine p̄missu principis sunt extorsiones. Et hoc in forensibus secus in ciuibus. qui possunt si bipsis grauamen imponere. 7 burfam comunē facere. sed idem Bart. in dicta. l. si publicanus. eo. tit. tenet expresse. q̄ vectigaliū exactio p̄scribit tpe cuius nō extat memoria. allegat ad hoc. d. c. super quibusdā.

Sed dubitari potest de guidagio. quod est quādo datur aliquid alicui vt tute ducatur per terram alterius. nunquid peccat rusticus aliquid recipiēdo: vt tute transeuntem ducat? Jo. an. in dicto. c. super quibusdā. dicit q̄ licite potest accipere. quia iste locat operas suas. Intelligitur ergo text. de eo qui tenet ad hoc. Nam dñi terrarū tenent territorium suum custodire secure. unde ipsi nō debent

recipere p̄cium. Secus ergo in alijs opas suas locantibus.

Utrum autem pedagia 7 guidagia licite possint peti? Rūdeo fm Ray. Si pedagiū est antiquū et fuit impositum ab his qui potuerunt. Et ex iusta causa: vt defensione transeuntium. vel nauigantium: vel patrie 7 huiusmodi 7 recipiens facit id. ppter quod fuit impositum. sine scrupulo conscientie potest recipere. Et eodem modo si nescit a quibus fuerit institutum. Putat tamē ab illis qui poterant. 7 ex p̄dictis causis. Et hoc verum si adest consuetudo. cuius inicij nō est memoria. als secus vt in dicto. c. super quibusdam. Idem si iste recipiens non laborat modo. nec facit expēsas. quia nō est necesse. paratus tamē est si necesse esset labores et expēsas impendere. non solum quas tunc acciperet. sed etiam p̄ius acceptas 7 amplius si oporteret. Si vō pedagiū sit nouum. non potest aliquis ab aduentibus vel transeuntibus aliquid accipere. nisi certum sit illud a principe vel rege statutum: vel alijs de quibus supra propter immunitatem necessitatem. Et si aliquid contra formam p̄dictam acceptum est. restituendum puto illi a quo acceptum est. si sciri non potest in p̄ias causas. Dicit etiam Hosti. q̄ si dominus terte qui recipit pedagiū non defendat soluentem in rebus 7 persona proposse suo. licet non teneatur ad restitutionem pedagiū nisi constaret q̄ hac de causa institutum esset. tenet tamen ad satisfactionē plenariam q̄d plus est. et etiam si inueniat in defectu iusticie. xxij. q. ij. dñs.

Quorū autem requiratur ad hoc vt pedagia sint licita? Dic q̄ sicut ad condendū legem tria requiruntur. vt dictum est supra. Rex. ita ad imponendum ista onera. Primum. causa efficiēs. vt sint posita ab his qui habent potestatem. vno quatuor modorum supra positomz. Scdm est causa finalis. vt scz imponatur propter bonum cōmune: vel iustas causas: vt dictum est. Sic tamen q̄ sint moderata 7 non ad grauamen subditorum. vt cōmuniter fit in ytalie. quia non solum pauperes ex huiusmodi collectis immoderatis grauantur. verum etiaz nobiles 7 boni mercatores. Tercium quod requiritur est causa materialis: vt scz instituantur super his que causa negociationis deferuntur. 7 non p̄ his que pertinent ad necessitatem humanam. scz victum eius. Sed de hoc infra dicitur. Istis igitur causis existentibus licite dñi terrarū exigunt hmoi collectas etiā si tales dñi non laborarent 7c. vt dictum est.

Nunquid autem qui faciunt portari bladū vel vinum ad vsum suum vel familie teneatur ad pedagia? Hosti. tenet q̄ de p̄dictis nihil debet solui. etiam si consuetudo sit incontrarium. quia est irrationabilis 7 iniqua. quia non debet solui pedagiū. nisi de rebus que causa negociationis 7 mercimonij vehunt. C. de vecti. l. vniuersi. vbi cōtraueniens decapitari mandatur. Et sic defraudādo huiusmodi pedagia occulte portando talia nō est peccatum. dummodo cessent peruria. mēdacia.

Pedagium

et scandala. **Sed** Arch. flo. dicit qd contrarium de facto seruatur in ciuitatibus tuscie: florentie. et alijs multis locis. immo potest dici qd per totam ytaliam quia de omnibus predictis soluitur gabella. et euz dicta gabella sit imposita per statuta ciuitatis per modum cuiusdam talee. seu collecte pro expensis fiendis in utilitatem communitatis: dicendum qd ciuitas exigens dictam gabellam pro victualibus sine regatur per vnum vt **Ducem**. **Marchionem** **Principem**. et huiusmodi. siue per plures de populo vt priores: consules: anianos: si habent potestatem condendi legem et imponendi collectas. quod est presumendum. si ex more antiquo hoc faciant: cuius non esset memoria in contrarium. videntur etiam posse imponere solutionem dictarum gabellarum pro sui adiutorio et defensione. Quis enim populus aliquis non posset facere legem generalem. quia hoc est imperatoris. speciale tamen facere potest. **Et hoc sine consensu principis**. Sic etiam et collectam specialem: facere potest pro suis necessitatibus. **Et si non generalem: vt exactionem pedagium sine licentia principis. quinimmo per legem municipalem: derogatur legi comuni: vt patet in materia dotium: successorum et huiusmodi**. **Et sic si gabella includatur sub nomine pedagij: vel sit idem non obstat qd lex communis prohibeat exigere pedagium: vel gabellam de victualibus et huiusmodi: cum: vel lex municipalis vel consuetudo prescripta habeat contrarium: cum consuetudo rationalis et prescripta tollat legem. extra de consue. c. fi.** **Nec videtur irrationabilis consuetudo: cum sit necessarium pro expensis supplendis communitatis et ciuitatis defensionis: quia omnes ciues debent se et sua exponere pro defensione patrie.** **Requiritur tamen licentia principis ad imponendum pedagium: que videtur obtemperata si extat consuetudo: nec est memoria in contrarium.** **Presupposita igitur licentia. si gabella nomine pedagij intelligitur: et multo magis si gabella sit non pedagium. sed vt collecta videtur qd teneantur homines soluere gabellam de victualibus et quibuscunq; et contrafacientes committunt furtum: teneantur restituere communitati: vel eumentibus eas nisi ista extractio gabellarum fieret ab his qui non habent legitimum dominium. seu iustum titulum: vel nisi illi qui fraudarent alijs impositionibus et modis: essent ultra proportionem grauari nimis: vel sine necessitate impositae et utilitate communis: sed ad nutriendam populum et auariciam aliquorum principum vel ciuium: ad hoc facit. c. que contra. viij. dist. hec Arch. flo.** **Et hec vltimo dicta optime declarant quando huiusmodi gabelle sint licite vel non: non obstante qd pro victualibus et huiusmodi ad victum necessarijs de iure nihil solui deberet.** **Et nota qd hodie per processum curie imponentes noua pedagia in terris suis: vel prohibita exigentes sunt excommunicati ex communicatione papali.** **Et idem dicendum fm Arch. flo. de augumentantibus. p. quandam extrauagantem.**

¶ Primum autem defraudantes gabellas: vel pe-

dagia et huiusmodi teneantur ad restitutionem: Dicendum qd sic: si sunt licita: vt dictum est. sed ad penam taxatam non tenentur in foro conscientie: nisi postquam fuissent inde condemnati per sententiam: qd si petitor pedagij non illud faciat ppter qd fuit institutum cum necesse sit. tunc transeuntes possunt negare pedagium. nam causa cessante in recipiente. cessat obligatio in dante. extra de iureiur. puenit. el. ij. vel tales pnt sup hoc adire iudices. qd tutius videt.

¶ Quid de statutis multarum terrarum que imponunt magnam penam defraudantibus huiusmodi pedagia. nunquid licite exigi possunt? Rñ. fm Donal. qd sic. Nam huiusmodi statuta sunt facta pro communi utilitate. et sic deprecantes tales res. contra bananum portantes et contra edictum potestatis. non tenentur restituere. ita tamen qd potestas hoc edictum fecerit. cum consilio regentium ciuitatem et p communi utilitate. nam in talibus amittenti non competit repetitio. et per consequens accipiens reddere non tenetur. quia melior est conditio possidentis: tamen melius faceret quo ad deum si redderent. ne ex auaricia rapere videantur. **Addit etiam Donal. qd bananum etiam infra non sit de iure diuino. sed civili tm: quia penalis sit. et non artat animum per se. sed manum. **Et ideo post factum non angustant conscientiam. sed bursam vel carnem.****

¶ Bone. Quidam impetrant licentiam conducendi. l. modios frumenti et condurit. xx. vel. x. porcos vel equos: et condurit. xx. vel pone statuto ciuitatis continet qd nullus possit extrahere de ciuitate: vel eius districtu res pertinentes ad quotidianum vicium: accidit qd quis portabat res licitas: illicitas Queritur nunquid omnia sint applicanda fisco? Rñ. Cy. in. l. cum proponas. c. de nau. fe. in addi. fm moderniores dicit qd non publicantur licite p illicitas. **Nec obstat. dicta. l. cum proponas. quia ibi non venit publicatio mercium licitarum ex consequentia illicitarum. sed ex consequentia delicti. cuius causa publicantur omnia. et capite puniuntur: vt c. que res expo. no possunt. per totum. Idem tenet Bart. in. l. eorem. §. dominus. ff. de publi. vbi etiam querit pone. statuto cauetur qd si aliquis repperitus fuerit aliquid portare contra deuentum pdat illud et animal super quo portatur. et reperitur portare quedam licita. et quedam illicita: Rñ. deo recurrendum esse ad distinctionem dicti. §. dominus. scz an dominus animalis fuerit sciens vel ignorans. dicit tm qd in quibusdam ciuitatibus est consuetudo. qd cuiuscunq; sit animal pda. sed tm dijs habebit regressum contra ducentem.**

¶ Quid aut si res que illicite portantur deprehendantur in via priusq; perueniatur ad locum que non licet exire. nunquid sint in causa confiscationis? Rñ. Cy. in. d. l. cum proponas. qd non: quia redire poterat et penitere: vt. ff. de fal. l. qui fallam. **De hac materia pedagiorum vide singularia s. Excommunicatio. viij. et. ix.**

¶ Quid de illis dominis qui tali vtuntur consue-

habet in hominibus sine qd
quantum et quando ve
autem velle tranfire etiam
litterarum ead tunc pnt
deum an teneantur ad restitu
dionem si restant restant
certum est qd de iure sit
tunc sine fraude. ostendit
fit ab habitantibus qd
re et qd possit remane
cu quibus possit conuenire
litterarum ead tunc pnt
tr modum communitatis
ter non est eorum et tunc
immo qd communitatis
habetur qd possit conuenire
pantur per statum et tunc
habentur talia et consilios
de edicta pto qd aliqua potest e
deum aut de faciente et tunc
de quibusdam ab oblationem. sed
cum quibusdam vobiscum et pto
sicut vt de hoc vobiscum possit
do qd no sufficit vbi vbi
na in hoc. hec. Deul.
¶ Quid autem de illis pnt
habetur qd reddat et tunc
his anntis pro singulis rebus
immo etiam pro communitate
dicitur: Rñ. Donal. qd tunc
cum illam communitate accipit
gona de iure hoc oportet non possit
tunc de iure hoc oportet accipere et
accipere tunc. cum non possit
dicitur: Rñ. Donal. qd tunc
sicut
¶ Quid autem de illis pnt
pro iure et communitate
de illis dominis qui tali vtuntur
Rñ. deo. qd si dominus
habetur in iure tunc accipit. tunc
reuerentiam pactum debent
non tenent nisi inter illos ante qd
de Deul. bar. opmiam ciuitate
pantur multa cruciant. et
videtur ad restituendam simul
immo communitate vel vllis
sicut hinc vltimate aliquam se
ratiorem imperpetuum
¶ Quid autem de illis pnt
am tunc communitatem peccare
dicitur tunc. sed oportet: vel c
tam tunc communitatem tamen ead
boni pnt. de restituenda cruciant
solam vbi s. de
¶ Sed tunc tunc tunc: ve
pedagogia cum communitate ad
Rñ. qd de restituenda cruciant p
sicut tunc tunc communitate et

Indine in hominibus suis: q̄ de mobilibus eorūz
 capiunt quantum ⁊ quando volunt: ⁊ cum suspi-
 cantur eos velle transire ad alium dominum: spo-
 liant eos: nunquid excusari possunt per consuetu-
 dinem an teneantur ad restitutionem. Et an sint
 absolventi si nolunt restituere. **Rñ. fm. Donal.**
 si certum est q̄ ab initio fuit impositum tale onus
 terre sine fraude: credendum est q̄ dominus pos-
 sit ab habitatoribus quando ⁊ quantum vult cape-
 re. et q̄ possit retinere omnia mobilia si recesserint
 cū quilibet possit imponere rei sue onus quod vo-
 luerit. videtur etiam tolerari posse: q̄ intantū vī-
 tur huiusmodi constitutione q̄ non grauet eos vl-
 tra modum: aut manentes: aut recedentes. Si au-
 tem non est certum aut si creditur q̄ non fuerit ab
 initio legitime institutum: credendum est q̄ cum
 huiusmodi spoliatiōes ipso genere facti male sint
 peccant qui hec faciunt ⁊ tenentur ad restitutionē
In hoc tamen casu ⁊ consimilibus qui tolerantur
 ab ecclesia pro eo q̄ aliqua potest esse ibi dubitatio
 de iure. aut de facto: non crederem simpliciter esse
 denegandam absolutionem. sed faciēda est tamē
 cum quadam dubitatione ⁊ protestatione sic. **Ab-**
soluo te de hoc inquantū possum: sed timeo vel cre-
do q̄ nō sufficiat tibi ad salutem: nisi te aliter habue-
ris in hoc casu. hec. Donal.

Quid autem de illis principibus qui cōueniūt
 cum nautis q̄ reddāt eis certam summam singu-
 lis annis pro singulis nauibus currentibus p̄ ter-
 minos eorū pro quietando eis huiusmodi abusuꝝ
Quid iuris: Rñ. Donal. q̄ tenētur restituere to-
 tam illam summam pecunie acceptam. quia cum
 gratis debeant hoc quietare. non possunt p̄ que-
 tatione huiusmodi aliquid accipere. ⁊ tenentur sic
 acceptum reddere. cum naute pensionē huiusmodi nō
 cōstituerint simpliciter ⁊ spontaneē. sed ne deteri-
 uisinerent.

Quid si mercatores alicuius loci faciunt pactū
 pro metu eis comminato de certa pecunia soluen-
 da alicui domino terre. vt ipsos saluet ⁊ defendat:
Rñ. Dire. q̄ si dominus hunc metum mercatori-
 bus intulit: iniuste recipit. ⁊ tenetur ad restituti-
 onem: nec istud pactum debet dici pedagium. quia
 non tenet nisi inter illos: inter quos habitum est.
Et Donal. dat optimam cautelam confessoribus
 principi: qui multa extorsērūt. et difficiles ob hoc
 se reddunt ad restituēdum simul de presenti. q̄ re-
 mittant cōmunitatibus vel villis de eorūdem as-
 sensu ⁊ libera volūtate aliquam seruitutem. seu an-
 nuam prestationem imperpetuum vel ad tempus
 Ita q̄ plenissime videretur eis satisfactum: vel eti-
 am facerent in remissionem peccatorū illorū qui
 bus tenētur. aliquid hospitale: vel opus simile pie-
 tatis causa cum consensu tamen eorūdem. si ha-
 beri pōt. **Qñ** autē dñs possit exactionē facere ultra
 solitum. vide s. **Dñs.**

Sed nunquid exigentes tales: vel huiusmodi
 pedagia in casu illicito: teneantur ad restitutionē
Rñ. q̄ si clare constat q̄ huiusmodi pedagia sunt
 illicita: tunc tales homines ementes ⁊ exigētes hu-

iusmodi ad portas ciuitatis: tenentur ad restituti-
 onem: quia prestant causam efficacem ad hoc. **Si**
vo dubitatur: an sint illicita vel licita. tunc distin-
 guendū est prout in simili notat. s. Bernardinus
 in tractatu restitutionum. quia aut isti sunt subdi-
 ti talis domini. ⁊ compelluntur ab eo ad huiusmo-
 di pedagia exigenda. Et tunc propter bonū obedi-
 entie excusantur in isto dubio. **xxij. q. j.** quid culpa-
 tur. **Et hoc intelligit Host.** quia quantum potuit
 inquisiuit ⁊ peritiores consuluit: ⁊ tamen semp̄ du-
 bus in se remansit. Alioquin tanq̄ ignorantie af-
 fectato: nō excusatur. **Si vo** talis subditus ad hu-
 iusmodi exactiones non compellitur. sed ipse spō-
 te se ingerit. ⁊ dictas gabellas emit: vel talis emēs
 non est subditus talis domini: tunc non excusa-
 tur. sicut non excusantur fm **Rod.** stipendiarij seu
 cognati vel amici alicuius domini iniuste indicētis
 bellum: cum non sint subditi eius nec excuset eos
 obedientie bonum. nec se discrimini cōmittere de-
 bent in preiudicium alterius. **Si autem huiusmo-**
di: pedagia exisse sunt licita: tūc in nullo casu pec-
tant huiusmodi exigētes. siue sint eius subditi: siue nō.

Donec vna ciuitas debitis sit grauata. et deli-
 berant consules q̄ modus expeditior soluendi illa
 debita est quod fiat quoddam assisum sup̄ venali
 hoc modo. scz q̄ vendens ferrarum vini soluat de
 narium cōitati in adiutorium solutionis debitorū
 eius. ⁊ sic de alijs venalibus proportione seruetur.
Modo querit. vtrum eis liceat hoc facere. cum ex
 hoc facto sequatur q̄ clerici emant venalia carōra
Et sic indirecte iurabunt ad solutionem debitorū
 cōmunitatis. cum tamen nihil soluere teneantur
Rñ. Asteñ. li. vj. tit. xxx. dicit. q̄ aut illa debita sūt
 cōtracta propter excessum ⁊ abusum consilij. **Et**
 tunc non licet eis assisum. seu collectam super ve-
 nalia ponere. sed proprijs sumptibus debet illa de-
 bita soluere. **Aut** p̄pter cōmuniem vtilitatem tam
 laicorū q̄ clericorū. **Et sic** licet eis. **Aut** propter
 vtilitatem cōmuniem laicorū directe: nō autem
 clericorū nisi indirecte. scz inquantum tempora-
 lis prosperitas ciuium quandoq̄ redundat in vtili-
 tatem clericorū. **Et tunc** distingo: quia aut faci-
 unt animo iniuriandi clericis: vt sic ab eis pecuni-
 am extorqueant: quam aliter habere non poterāt.
Et sic nō licet. **Aut** nō animo iniuriandi. quia etiā
 si nō essent aliqui clerici qui aliquid emerent. nihil
 omnius hoc fecissent. **Et sic** licet eis: seruato mode-
 ramine p̄ comparisonem ad necessitatem cōmu-
 nitatis. **Ira** tamen q̄ fiat auctoritate domini tem-
 poralis. ⁊ etiam obseruata proportione. scz q̄ p̄pō-
 tionabiliter loquendo: non pōnant magis assisūꝝ
 super ea que sepius emunt a cler. cis. q̄ sup̄ ea q̄ a
 laicis. **Nec** maius sup̄ ea q̄ sepius emunt ab extra-
 neis q̄ sup̄ ea q̄ a ciuibz nec maius sup̄ ea q̄ sepius
 emunt a pauperibz: q̄ super ea q̄ a diuitibz. als nō
 liceret. **Si** autem ponatur assisum predicto modo.
 clerici vt videtur non poterunt iuste cōqueri. ma-
 xime cum nō cogant emere in ciuitate illa. cū eme-
 re possint in alia licet nō ita comode. **Ides. Rñ. itē**
 quadam. q. de quolibet.

Pena

Utrum xpiani tenent solvere pedagia saracenis: Rñ. fm Ray. Si transeant p terras eorū tēpore treuge. Et ipsi saraceni defendant eos a latro nibus z huiusmodi: xpiani tenent eis fm statutū z pactum: z subtrahendo tenent ad restitutionez. Nam fides hosti seruanda est. Addit tamen. v. q. q. de pacto. si interueniat: planum est. Sed de statu to est distinguendum. nam p statuta illorum qui p vim occupauerunt. z tenent terram que aliqua do fuit xpianorum: cum ipsi sint malefidei possessores: non obligant fideles: nisi sponte pserint: vel se subiecerint huiusmodi statutis. Secus de illis saracenis qui non sunt violenti possessores: terrarum quas tenent: quia ab huiusmodi pedagijs fraudari nō debēt ab aliquo etiā xpiano transeunte. Si vō transeant tempore guerre. aut quando cumq; cum mercibus prohibitis. non tenentur eis ad pedagia. Hosti. tamen dicit. non puto q; chāstiani teneant ad soluenduz hec paganus. Et hoc videt verius: nisi pactum precessisset: nō coacte factum vel metu. veruntamen si volunt xpiani habere comoditatem terre saracenorū: oportet q; soluant: quia nec aliter saraceni ipsorum transitum sustinerent. De imponentibus vel exigentibus pedagia clericis. z de multis alijs circa hanc materiā vide singularia s. Excoicatione. x. z. j. Privilegiū Et quis possit concedere immunitatem in his. vi de ibi.

Pena. Utrum iudex ecclēsiasticus possit imponere penam pecuniariam: Rñ. fm Panoz. in. c. licet de penis distinguendo q; aut iudex ecclēsiasticus vult facere hoc mulcendo: aut penam diffinitive imponendo. Pamo casu. dicendum est q; sic: quia illa magis timef; maxime quia pena certa non est statuta a iure pro contumacia arcenda. vnde pōt imponere prout sibi videtur: vt in. c. de causis. de offi. deleg. Secundo casu. quando vult imponere diffinitive. Aut subest statutum: vel consuetudo vt pro quolibet delicto imponatur pena pecuniaria. z non valet quia insurgit dissolutio. Nullam enim delinquens pertinet culpam: cum sperat eam nūmis redimere. x. q. iij. pauper. Aut subest statutum seu consuetudo vt vltra penam iuris imponat pena pecuniaria: z valet: dummodo non pcedat ex radice cupiditatis. potest enim eps adiuuare canonem apponēdo nouam penam: vt in. c. ij. de consti. li. vj. Aut non subest statutum vel consuetudo. Et tunc: aut extra iudicium platus vult exigere pecuniam p delicto. z non potest: quia certi modi sunt in iure statuti procedendi cōtra delinquentes: sicut faciebant illi archidiaconi de quibus in. d. c. licet. qui extra iudicium sine cause cognitione exigebant pecuniam pro delicto commisso. z sustinebant criminosos in delictis recepta pecunia. Aut vult iudex pcedere iudicialiter. Et tunc si certa pena non est imposita: potest imponere pecuniariam. Si vō est certa pena statuta. z tūc si cū cause cognitione voluit illam temperare pnuiciādo

et potest. Nam hoc videt concessum cuilibet iudici cognoscenti de crimine vt ex causa possit tēperare penam dum pnuiciat: sed postq; pnuiciat hoc nō potest: vt in. s. notandum. ij. q. iij. et in. l. j. ff. ad turpil. nisi posset dispensare sup illo crimine: vt in. c. atsi clerici. de iudi. nisi esset multa imposita. que potest ppter inopiam rei etiā ex postfacto temperari vt est tex. notabilis in. l. illicitas. ff. de offi. presi. Adde p dictis aliud dictum Panoz. q; vbi pena nō est iniure expssa. debet apponi p consuetudinaria. Et si iudex excedit consuetudinem dicit excedere modum. ad hoc tex. cum glo. in. l. hodie. ff. de penis. Sed cessante consuetudine venit arbitraria.

Sed nunquid eps possit imponere penam pecuniariam laico sibi temporaliter nō subiecto: Jo. an. post Host. sentit q; nō. sed debet eam facere in flagi p iudicem secularē. Sed hoc dictuz nō placet Panoz. in. d. c. licet. ex quo est casus in quo iudex ecclēsiasticus vendicat sibi iurisdictionem in laicum: nō apparet rō quare in casibus p dictis non possit sibi imponere penaz pecuniaria: vt in. c. statumus. x. q. i. z. x. q. iij. quisquis.

Quid aut fiet de p dicta pecunia quam iudex ecclēsiasticus erigit in casu licito: Hosti. dicit q; aut ex statuto imponit pena pecuniaria in casibus pmissis. Et tūc potest iudex illam sibi retinere. Aut non subest statutum. sed iudex ex officio suo in casibus in quibus pōt. imponit penā pecuniaria. tūc licet possit sibi retinere. tamen si vult evitare suspicionem cupiditatis. debet deputare in piam causam.

Utrum pena apposita in contractibus: possit erigi a parte seruante contractum: Rñ. Panoz. post Innoc. in. c. suam. extra de penis q; sic. etiam in foro penitentiali. etiam si excedat interesse. dum modo nō fiat in fraudem vsurarum de quo infra. Usura. j.

Querit: pone. Quis est obligatus ad certā quantitatem pecunie: certo die sub pena soluendā. Soluit partem talis debiti infra talem terminum. nūquid ad penam integram teneatur: Rñ. Panoz. vbi s. q; aut obligatio est diuidua: aut indiuidua. Et que dicit obligatio diuidua. z que indiuidua vide Bart. plene in. l. stipulationes non diuiduntur. ff. de ver. obli. Et ppe illa obligatio dicitur diuidua. quando solutio partis affert tantam comoditatem respectu partis. sicut solutio totius respectu totius obligationis. Exemplum. pmisi tibi scribere duos libros sub certa pena. z scripsi tibi vñ. In hoc casu pena tñ committitur pro parte: quia ista obligatio est diuidua. cum respectu partis habeas omnem comoditatem ipsius. Indiuidua vō dicitur obligatio. quando solutio partis non affert tantam comoditatem respectu partis. sicut tota respectu totius. Exemplum. pmisi tibi scribere vñ librum sub pena. scripsi tibi medietatem hic pena committit in totum. quia scriptura medietatis nō affert tantam comoditatem respectu partis. sicut tota scriptura respectu totius. Ita dic in similibus.

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

An aut de iure canonico possit peti pena respec- tu pris non solute: Rñ. Panor. ubi s. fm cõiter doct. q sic nam eadẽ dz esse rõ de pre q ad prem: q est de toto q ad totũ: vt in .c. pastoralis. de of. dele. Sicut ergo de iure canonico p̄t peti pena in totuz si nõ adimplet cõtractus vel mandatũ penale. Eo dem mō rōne pris nõ implete. Põr ergo exigi pro rata. Et hoc intellige qñ obligatio cõsistit in dãdo seu soluẽdo. Ita q solutio pris affert comoditatez fm q dictũ est. als si obligatio esset indiuidua. tũc pena cõmitteret in totũ. etiã de iure canonico.

Done. Quidã sub certa pena cõtraxerunt adim- tuem. Sz vnus eorũ cõtradixit. 7 noluit stare cõ- tractui. qui quidẽ cõtractus locũ habuit. nõ obstã te illius cõtradictõẽ. nunquid ille incurrat dictã penã. Ex quo oino ille cõtractus habuit effectum: Rñ. fm Panor. in .d. c. rinaldus. de testa. q sic p ter. illum. p quẽ infert hoc notabile. q pena appo- sita ex cõtrauentione. cõmittit ex sola cõtradictõẽ facti. q cõtradictio si habuerit iuris effectũ. Nã vides ibi q cõtradictio patruĩ nõ habuit impedi- re legatũ factuz anunculis. Et nihilominus pena apposita ex cõtrauentõẽ habuit locũ. Et facit hoc p pena apposita in cõpromissis cõtra: 7 aduersus cõtrauententem. vt cõmittat pena. lz cõtrauentio non habuerit aliquẽ effectum. Silt cõmittit pena ex cõtrauentione iuris. seu de iure facta: vt in .l. nu- da. C. de cõtraben. 7 cõmit. sti. Et hec nota. q faci- unt ad multa.

Utrum qui cõmittit furtũ: vñ defraudat gabel- las vel hmõĩ. sup quibz est statuta grauis pena pe- cuniaria: vel forte alia. teneat soluere penã illam in foro conscie: Rñ. fm cõiter doc. Siue pena illa sit erit statuta p quãcũq; legẽ. siue p canones. nõ est in foro penitẽtiali iniungendũ q soluat. nisi fuerit cõdemnatus ad illam. Alioquin sufficit q soluat interesse: vel si fuerit iniuria. satisfaciã ad arbitriũ boni viri. vt ẽ glo. singularis. xij. q. ij. c. fraternitas. Nec obstat theoria canonistaruz. q lex humana nõ cõtinens in se peccatũ est seruanda in foro con- scie. q est intelligenda. qñ nõ cessat rõ legis in foro aie. seu qñ est eadẽ rõ in vtroq; foro. Et qd dictum est de pena nõ soluenda nisi post cõdẽnationẽ. in- tellige etiã si lex vel statutuz imponeret ipso facto: vel ipso iure penã. q fm doct. ad huc requirit scia declaratiua. vt dictũ est s. Absolutio. j.

Quent de q. notabili. Certũ est q vbi duo alter- natue mandant. sufficit alterum adimpleri. Sed nũc qñt. Qui det optio specificẽ qñ pena ponit alẽ natue p legẽ. vel p statutũ. vt si dicat suspẽdãt: vel excoicet: vel puniat i mille: vel aputef ei pes: vñ ali- qd sile. Rñ. Panor. in .c. inf ceteras. de Rescriptz de hoc esse tres glo. notabiles. vnã in .c. sicut. de iu- deis. Aliam in .c. a crapula. de vita 7 ho. de. Aliam in .c. fraternitatis. xxiiij. di. q cõiter dicũt q optio dat̄ iudici. vñ p̄t iudex imponere penã ex illis quã vult. Sed in cõtrariũ facit. l. quicũq;. C. de ser. fu- gi. 7 qd ibi notat̄ vbi optio dat̄ reo. Sed p concor- dia distingue post Ly. ibi. 7 post Bart. in .l. j. ff. de effrac. q aut verba alternatiua dirigunt ad iudicẽ

et tunc iudex habet eligere. vt si dicat. puniat eũ in dex tali aut tali pena. Ad hoc. l. si fugitiu. C. d ser. fugi. Aut verba dirigunt in reũ: vt qz di soluat. C. vel recedat a ciuitate. 7 tũc optio dat̄ reo. Et ita lo- quit. d. l. quicũq;. Aut verba sunt impersonaliter p- lata: vel aliter dubitat. 7 tũc Bar. dicit se dubitare videt̄ tũ inclinari vt optio det̄ reo: vt sic eligat̄ pa- nitior: vt in regula odia. Contrariũ arbitrat̄ Pa- nor. in hoc vltimo esse verũ. Nam infra canonica superius allegata cõiter loquunt̄ impersonaliter. Et tamen glo. cõiter sentiunt vt optio det̄ iudici. Et vltra auctoritates glo. probat̄ per .c. qñi. vt lite nõ contest. Nam regulariter iudex tanq; minister habet eligere 7 apponere penam fm circumstanti- as loci: tempous: 7 persone. vt in .l. respiciendum. ff. de penis. Item reus semper eligeret mitiozẽ pe- nam. 7 sic quasi frustraret̄ alternatiua legis. Pre- dicta tamen limita singulariter. nisi vna pena effet translata in aliã. quia tunc iudex non haberet am- plius electionem. Done exemplum quotidianum Dicit statutum: vel sententia iudicis. q p: o tali de- licto reus soluat mille: vel si non soluerit infra .x. di- es amputetur sibi pes. Queritur nunquid post la- plum. x. dierum: pena pecuniaria fuerit translata in corporalem: Et dicit Bar. se consuluisse in que- stione facti q sic in .l. cum duobus. S. idem respon- dit. ff. pro socio. Et sic potestas amplius non pote- rit facere executionez in bonis condemnati. Item quod supra dictum est. q si verba dirigantur in re- um: ipse habet electionem. limita hoc verum quã- do verba dirigunt in eum actiue: vt in exemplo p̄ allegato. Secus si passive. Exemplum. dicit statu- tum. Punitur pena istã vel illam. 7 de hoc est bonus tex. cum glo. in .d. c. sicut. Itẽ dubito si consuetudo habet ab olim vt imponat̄ p̄cise altera pena: vñ pu- ta dicat statutum. q puniat̄ pena pecuniaria vel corporali. tũ semp est obseruatũ vt imponat̄ pena pe- cuniaria. nũqđ ex hoc sit inducta psuetudo. vt iu- dex nõ habeat optionẽ: De egrate videt̄ q psuetu- do sit seruãda. ar. in .l. hodie iura glo. ff. de penis. vbi d: q in ipositõẽ pene iudex nõ dz venire p̄ psue- tudinẽ qd nõ. Sz de subtilitate posset argui p̄rũ Nam in his q sunt mere facultatis ex obseruatã vnus. non est inducta psuetudo. nã forte sp pla- cent iudici eligere alterã penã. ex q nihil est actũ p̄ legẽ. ergo nõ ẽ inducta psuetudo legi derogatoriã

Periurium. Utrum per iurium semp sit peccatum mortale. vide supra Jurare.

Utrum oēs p̄rii sint infames. Rñ. fm Panor. in .c. testimoniũ. de testi. q triplex ẽ infamia. Que- dam iuris: q irrogat̄ p leges. Quedã canonica: et quedã est infamia facti: q potius dicit̄ infamatio. Prima. iuris indistincte repellit fm oēs a testi- monio. quia fundamentum testimonij est fides. sed iste caret fide. ergo r̄c. Et dicunt doct. hoc esse verum etiam post emendationem. Secus tamen in alijs criminibus etiam grauioribus. Sufficit et q de talibus criminibus quis sit emendatus. vn- u uij

[Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.]

Donec est statutum in civitate q̄ quicumq; vendiderit rem immobilem: domum: aut possessionem: teneatur dare tñi pro centenariis. Quidam permittunt domum vnam valoris librarum mille: cum alia valoris sex centum. Sed quia altera preponderat: alius refundit pecuniam vsq; ad equalitatem. puta. vsq; ad. **P.** libras. que erunt. cccc. libe. **Sa**bellarij petunt gabellam pro pecunia exburfata: puta. pro dictis. cccc. lib. quia in hoc videtur esse contractus venditionis et emptionis. Queritur quid iuris: Et patet per predicta q̄ predictus contractus est contractus permutationis et non emptionis: q̄ interuentio pecunie accessorie. non alterat naturam permutationis. ex quo maior est species q̄ precium datum. Quod nota. q̄ facit ad multa.

Aliam questionem ponit **Panozmi.** in. c. fi. eo. tit. Quidam non multum abundans dedit alicui loco religioso possessionem: vel certum fundum cum pactione. q̄ alatur a cetero loco per totum tempus vite sue. **S**emum fundus perijt casu fortuito. nunquid debeat habere alimenta? **Hic** q̄ sic. q̄ p̄prietas transiit in locum pium. Et sic damnū cessit sibi et non alteri. Et hoc expressit **voluit** **l. in. l. ij. c. de iure emphiteutico.**

Quando duo volentes sua beneficia permutare libere et sine fraude resignant in manu episcopi. non possunt impediri per illos qui habent literas apostolicas de beneficijs vacaturis. extra eodem. c. licet. libro sexto. Et si talia beneficia conferantur alijs non valet: vt in **clemen. ne cōcessione.** eodē titulo.

Pignus. Quid sit. **Rñ.**

Pignus. **Rñ.** est obligatio rei licite pro debito facta. fit autem ad maiorem securitatem creditoris. quia tutius est pignori incubere: q̄ agere in personam: insti. de ob. que ex delicti. na. §. furti. vnde quando transit in potestatem creditoris dicitur pignus. sed q̄ remanet apud debitorem dicitur hypotheca. Sed q̄tum ad actionem non differunt.

Unde dicitur pignus: **Rñ.** a pugno. vñ p̄prietate pignus? res mobilis tradita de pugno vel manu. hypotheca vero est obligatio rei immobilis. insti. de ac. §. inter.

Quot modis et qualiter contrahitur pignus? **Rñ.** Directoria libro. ij. dicit. q̄ duobus modis. scilicet tacite et expresse. Tacite: vt in rebus ecclesie: quia bona ministri intelliguntur obligata ecclesie pro administratione rerum. argu. xij. q. ij. illud. Et si pro sua necessitate obligauerit librum: vel aliud: non tenet obligatio. **l. si ali. res pignori. da. sit. l. curator.** Et ipse est obligatus ad restituendum. et eius heredes si aliquid de bonis eius ad eum inde venerit. aliter non. extra eodem. ex presentium. Et ecclesia potest a quocumq; repetere libere. x. q. ij. hoc ius. **I**dē **Ber. in dicto. c. ex presentium.** Item bona mariti tacite obligantur pro dote. extra eodem ex literis. etiam si extraneus. scilicet qui mulierem non habet in potestate. dotem conferat. **l. de rei vxor. actio. l.**

vnica. Sed non habet tacitam hypothecam in parafrenalibus. nisi sibi specialiter et expresse prouiderit. **l. de pac. conuen. super dote. l. vltima.** Nec in donatione propter nuptias. **l. qui pot. in pigno. habe. l. fi.** De his vide supra **Dos.** Item nec propter delictum viri sui debet vxor amittere dotem suam etiam si commiserit crimen lese maiestatis. **l. ad. l. Jul. ma. l. quisquis. §. vxores. nisi scierit eum hereticum quando cōtraxit cum eo: quia tunc amittit dotem. extra de hereticis. decreuit. lib. vj.** Item si quis tibi dotem pro aliqua promissit. omnia bona sua tacite obligantur. Item qui cum filio contrahit: filio tacite bona illius obligantur. **l. in quibus cau. pi. ta. contraha. l. j. r. ij.** Item bona conductoris illata et inuecta in rustico p̄edio domino scienter: nisi ad tempus inferantur. tacite obligata sunt domino. q̄uis empta sint ex fructuum p̄cio. **l. in quibus causis pig. tacite contrahatur. l. q̄uis.** Sed in urbano non distinguitur. **U**trum dominus sciat: vel non. **l. locati. l. certi.** Item bona tutorum et curatorum tacite obligantur minoribus pro eorum officio: aut si non administrauerunt. **l. de administratōe tutorū. l. p. officio.** Item bona patris tacite obligantur filijs pro rebus aduentijs et p̄cijs carū **l. de bo. que libe. l. cum oportet.** Item bona matris conuolantis ad secundas nuptias sunt filijs prois matrimonij obligata tacite. vt eis restituant que a prore marito lucrata sunt. **l. de secundis nuptijs. hac edictali.** Item bona defuncti tacite obligantur pro legatis et fideicommissis. **l. cō. dele. l. j.** Item bona p̄mipularij fisco tacite obligantur in casu quo fiscus vxorū preferatur. Nam si bona mariti deficiant. etiam de rebus dotalibus satisfiet. **l. in quibus cau. pi. ta. contra. l. satis ergo multo fortius in clerico coniugato obligato ecclesie. scz erunt obligata bona eius vxoris. si bona mariti deficiant** **fm Dir.** Expressa vero obligatio dicitur cōventionalis. idē dicit q̄ alia est cōventionalis alia p̄ona. **A**lia iudicialis. **C**onventionalis dicitur q̄ sola cōuentione constituitur. **ff. de pig. ac. l. j.** **P**retoria vero est que fit p̄toze iubente: p̄nta. vt caueatur pro legatis. vel pro damno infecto: vel opere demoliendo. Et hec constituitur per iussionem in possessionem: non aliter. **ff. de pig. ac. non est mirum. §. sciendum.** **J**udicialis est: cum iudex iubet aliquem poni in possessionem ex officio suo: vt mandetur executioni sententis sua diffinitiuā. Et primo capiuntur mobilia. secundo immobilia. tercio. peruenitur ad nomina debitorum. extra de re iudic. cum aliquibus. Et de hoc videtur textus. extra eodez. latoz. vbi dicit **Panozmitanus** q̄ si debitor habet in facultatibus vñ possit soluere. non debet incarcerari. sed iudex debet executionem facere in bona sua et procedere per ordinem in bonis suis: vt dictum est: vt habetur in. l. a diuo pio. **ff. de re iudic.** Multo ergo fortius non debet extendi manus ad capturam persone. pro q̄ bonus tex. cum glo. in. l. ij. §. tutores. **ff. de suspens. tuto. r. ibi etiam per Barto.** licz statuta municipalia aliter prouideant in multis locis. Et maxime versatur dubium. **N**unquid debitor possit se obli

Pignus

gare ad carceres renunciando beneficio cessionis?
Et Spe. concludit q non licet quida contra. Sed
pimum sequitur. Barto. in l. alia. §. eleganter. ff.
lo. matri. Nam hoc pactum videtur contra bonos
mores. et inducit quandam seruitute. Et quo pos
set inferri. q etiam iuramentum non obligaret hoc
casu. argu. in regula. non est obligatorum et licet
in casu iuramenti Fede. tenuerit contrarium. Sed
prima opinio videt equior. Si tamen esset aliquis
scriptor qui esset suspectus de fuga. qui obligauit
se ad scribendum certum librum. posset capi et in
carcerem retrudi: vt sic cogatur plicere quod pro
misit. Et hoc etiam si non renuncia set beneficio ces
sionis. quasi videatur electa industria persone. et non
succedat obligatio ad interesse. Idem tenuit Cy.
in l. i. §. qui bo. ce. possunt. et glo. iuris civilis dicit
hoc tenendum in fauorem publice utilitatis. in l.
stipulatio. §. siue autem. ff. de no. ope. nun. Et co
cludit Panor. ibi q p debito civili regulariter non
debet quis incarcerari nisi prius condemnatur. et
nolit cedere bonis: vt in d. l. i. Et lz sit condennatus
de debito: non debet tamen iudex incontinenti eu
mulpulare. Sed primo executionem facere in bo
nis. Fallit quando est suspectus de fuga. et dubita
tur an bona illius sint sufficientia: vt notatur in di
cto. §. tutores. Fallit etiam si nondum venit dies
solutionis. et debitor est suspectus de fuga: tunc enim
potest incarcerari: vt faciat tutum creditorem: pu
ta. prestando fideiussores: aut pignora. Et intelli
ge hoc. quado suspicio fuge accidit post contractu
debitum. Secus si erat tempore contractus. Nam
tunc de se conqueratur. Notat etiam ibi Panor.
aliud notabile q in causa civili non debet quis de
dono capi. q domus ppria debet cuiq esse tutissi
mum refugiu: vt in l. pleriq. de in ius vo. et in l. q
in domum. ff. de iniur.

Que res pignori obligari possunt v' non? Rñ.
fm Hostie. obligari possunt tam res presentes q
future: vt fructus pendentes. partus ancillarum.
fetus pecorum. et ea que nascuntur. ff. e. l. et que non
dum. Item res corporales et incorporeales: vt cauti
ones. et nomina debitorum. ff. eo. cum conuenit.
Item vsufructus. ff. eo. si is. Item seruitutes rusti
ce: vt. scz qdin pecunia soluta non sit: his seruituti
bus creditor vtatur. Et si infra certum diem non
fuerit reddita creditor vendere vicino valeat. ff. e.
sed an vie. sed hic caue ab vsura. quia quo ad vsuz
talis conuentio non valet: quia est feneraticia. licz
lex pmiserit in dicta. l. sed an vie. vibane autem ser
uitutes non debent sic pignoriari. Et ratio est: ne ex
varietate vsus vtentium. edificia destruantur et in
utilia fiant dicta. l. si is. §. si. Pignori aut obligari
non possunt res sacre: vt vasa et ornamenta ecclesie
vt. de sa. san. eccle. l. sancimus nemini. nisi eccle
sia supflua vasa habeat. et debitum vigeat: nec ali
unde ex rebns mobilibz solui possit: vt. x. q. ij. hoc
ius: vel nisi in alijs causis necessarijs in quibz res
ecclesie alienari possunt. xij. q. ij. aurū. vide s. Alie
natio. Item res ecclesie non possunt pignori obli
gari. vt in autentica. de ali. et emphi. §. et quoniam

collatone. it. Item liberi hominis nulla est obliga
tio. quia contraria est libertati. dicto. c. lator. et tibi di
cit Panormitanus q si quis de facto reciperet ho
minem liberum in pignus perdit debitum. et aliaz
tantam quantitatem tenetur soluere ac etiam de
bet relegari. vt in autentica. vt nulli iudi. §. quia ve
ro. In casu tamen tenet obligatio liberi hominis:
vt in redempto ab hostibus. C. de cap. et postli. re.
l. si. Item ob necessitatem famis pater filium obli
gare potest. vide supra Emptio in fi. Non sic con
tra: quia magis obligat filius patri. q pater filio:
vn̄ qm extrema necessitate essent magis deserendi fi
lij q parentes fm doc.

An quando quis res suas obligat: intelligatur
futura? Rñ. de presentibus et futuris sensisse pre
sumitur. C. que res pigno. oblig. possunt. l. si. quia
hic agitur de modico preiudicio. Secus si de ma
gno preiudicio: vt in confiscatione bonorum ali
cuius. quia non veniunt futura. vide supra Jura
re in sine. intelligitur tamen etiam in primo casu ex
ceptum omne illud qd specialiter obligaturus non
erat. vt vestis suppellectilia que in vin habebat. et
similia. C. que res pigno. obli. pos. l. i. et l. obligatio
ne. cum se. ff. de pig. Sed bene intelliguntur obli
gata iura et actiones. C. de sen. pass. l. si ademptis. et
l. casus. Si vo dicat mobilia et immobilia et se mo
uentia. Non ob hoc intelliguntur actiones et no
mina seu credita. C. de pac. pig. l. i. Idem dicendū
de his qui offerunt ecclesie omnia bona sua. Item
qui obligat instrumenta et de agris. et de omnibus
que ibi continentur sensisse videtur. C. que res pi
gno. obli. pos. l. ij. De istis actionibus et nomi
nibus debitorum. vide supra. Alienatio. et dic vt
ibi.

Quid si pignus remanet obligatum? Rñ. deo fm
dir. qdin etia vnus denarius remanet ad soluen
dum. C. de distrac. pig. l. qdin.

Utrum ecclesiastici redditus sine stipendia pos
sint pignoriari vel obligari? Rñ. deo fm Inno.
non pnt obligari spali conuentioe. sed a iudice pro
debito canonici. et ex causa iudicati possunt obli
gari.

Utrum pignore sibi obligato vti sit vsura? Re
spondeo fm Tho. secunda secunde. q. lxxvii. si pi
gnus sit res aliqua: cuius vsus precio extimari po
test: debet ille qui mutuanit computare vsum illi
us rei in extimationem eius quod mutuanit. Alio
quin idem est ac si pecuniam acciperet pro mutuo
qd est vsurariū. nisi forte esset talis res: cuius vsus
sine precio solet concedi inter amicos. Sicut patet
de libo comodato. Et hoc intellige q sit vsura si
vrat pignore consentiente debitore. si vo eo nolite
esset furtum. ff. de fur. l. si pignore.

Quid de expensis factis a creditore in pignore?
Respondeo fm Raynuarium. Creditor potest eri
gere vel compensare non solum expensas quas fe
cit colligendo fructus: sed etiam quas fecit bona
fide circa rem pignoratam: puta colendo fundum
vel pascendo iumentum. Et hoc nisi fuerint im
moderate. ff. de pigno. ac. l. si seruos. Sed fructus

quos percepit vel percipere debuit computabit in sortem extra eo. cum contra.

Quid si pignus perijt vel deterioratum est: non tenetur. Et nihilominus debitor tenet solvere debitum. nisi actum sit qd amissio pignoris liberet debitorem. Si vero culpa creditoris tenetur creditor. C. de pigno. ac. l. ij. iij. z. v. Regulariter tamen creditor non tenetur nisi de dolo. lara. z. leui culpa non aut leuissima. nec etiam tenet de casu fortuito: nisi ex pacto. vel nisi sit in mora.

Quid aget creditor habens pignus. si paratus computare fructus in sortem penit residuum debiti: Rudeo fm Ray. potest quidem pecuniā mutuatam per actionem psonalem petere. C. de pig. l. q. ius. z. l. distractis. Item potest pignus alteri pignori dare. C. si pignus pig. l. j. z. ij.

Utrum creditor cui non soluitur possit pignus vendere: Rudeo fm Ray. si pactum fuit qd possit vendere certo tempore vel modo vel perione vel precio. debet creditor denunciare debitorem. et postea vendere poterit fm formam conuentā. Aliter nō. Si vero pactum fuit de non vendendo. non poterit vendere. nisi post trinam denunciationem factāz debitori vt soluat. Et si non soluat: postea poterit vendere. Sed si venderet ante. teneretur furti. Si vero nullum pactum fuit. sufficit vna denunciatio. et postea elapso biennio. scz a denunciatone. vel a snia iudiciali numerādo. poterit fieri venditio. hec pbantur. ff. de pig. ac. l. si cōuenit. z. C. de iure do. impe. l. fi.

Quid si pignore vedito creditor minus accepit qd erat debitū: Rū. si hoc vendidit bona fide. potest agere ad residuum. Et si pius accepit tenet restituere debitorem. C. de iure do. impe. l. fi.

Qui et contra quem datur actio persecutiua pignoris: siue hypothecaria: Rū. fm Posti. datur creditor contra quemlibet possessorem. ff. eo. l. pignoris. Ita quidem qd si possessor habz titulum lucratium. tunc creditor habet electionem vtrum agat personaliter cōtra debitorem. vel hypothecarie contra possidentem. C. eo. distractis. z. l. persecutione. Et idem si habet titulum onerosum. si fuit fraudis conscius. scz quia sciebat rem alijs obligatam. Sed si non fuit fraudis conscius. non potest creditor contra eum agere quousqz egerit contra debitorem z fideiussore. z mandatore. z postea agi poterit cōtra pignori possessores.

Qui z cōtra quē datur actio pignoratitia: Rū. fm Ray. potest agere debitor vel heres eius contra creditorem vel heredem eius vel alium: si forte creditor rem sibi pignoratam in alium transfudit. Nam z iste possessor tenetur computare in sortez. non solum fructus quos ipse percepit. sed etiā omnes quos anteriores pceperunt a tpe pmi cōtractus. z sic soluto residuo. restituere debet pignus. extra eo. cum cōtra.

Populus. Quot homines faciunt vnum populum: Rudeo.

decem. x. q. iij. vno. in glo. sicut dno faciunt cōgregationem. extra de elect. c. j. z tres collegium. ff. de verbo. signi. neratius. Et tamen retinetur in vno. ff. quod cuiusqz vni. l. sicut. vide glo. singularez de hoc in. c. j. de post. pre. quam approbant communiter doct. que dicit qd ius vniuersitatis potest remanere in vno solo omnibus alijs mortuis. vel priuatis. Iste tamen solus non posset seipsum eligere. quia notaretur ambitione: Glo. tamen dicit qd collegium non est in vno. Nam deest significatiu vocis. sed ius collegij bñ conseruat in vno.

Quid autem si omnes mortui sunt. nūquid extinguatur collegium: vide ibi. Decem autem. aut quindecim faciunt turbam. ff. de vi. bo. rap. l. pretor. la. ij. Quatuor autem vel quinque porci vel decem ones faciunt gregem. ff. de abigeis. l. oues. Ex quibus infertur. qd potest dici populum scandalizari qñ. x. graues z honesti de ppo scandalizant. licet in ppo sint etiā mille.

Postulatio quid sit. Rū.

Pfm Panoz. extra eo. super rubrica. Postulatio est quedam gratie petitio a superiore facta de prouenendo aliquem ad prelacionem ad quam de iure communi propter defectum aliquem. vel impedimentum eligi seu promoueri nō poterat. Et ex hoc tacite infertur differentia inter electionem z postulacionem. Nam postulatio innititur gratie. extra eo. c. pe. Electio vero innitit iuri vnde ille qui de iure potest eligi. non debet postulari. Et si electores illū postulant nihil agunt. qz debet puidere ecclesie de meliori quem possunt. z meliori modo. vnde illi qui eligunt cōsentunt in electo: vt in sponsum z p electionem iniciatur vinculum matrimoniale: vt in. c. si. de transla. plato. Sed illi qui postulat nō cōsentunt in postulatū: vt in spōsū nec iniciat aliqd cōingū hz vota sua dirigūt in su pōrē: vt supior de gra. debeat admittere postulatū.

Quis sit postulandus vel nō: Rū. fm Posti. In pmissis quidē nō potest postulari criminosus: puta pcurator: homicida: vel inobediens. Tales enim nec eligi nec postulari possunt. extra. e. c. j. z. ij. Itē nō pfectus tacite vel expresse. nō postulat in regularem platam. sicut nec eligi. extra de elec. cum causam. z. c. cum ad nostram. nisi necessitate instante. qz tunc posset dummodo in regula fuerit cōpetenter instructus. sicut colligit extra de elec. cum monasterium. z. c. officij. Item non postulat epilentus sicut nec eligitur. extra de elec. cum inter. nisi forte sit liberatus. ita qd iam per annuz fuerit liber xxxij. di. cōmuniter. Sed de hoc vide. j. Suspendus. Item nec mutilatus. qz talis omnino inhabilis est. extra de cor. vici. exposuisti. Item nec bigamus: vel irregularis: qz talia zilia omnino inhabilem reddūt. Quod si talis defectus est qui nō reddit omnino inhabilem. admittitur postulatio. Ideo postulari potest si defectus sit in crate. extra de elec. cum nobis olim. Itē si defectus sit in ordinibz. Nā ad oēs dignitates hñtes curā postulandus est qui nō est in sacris. extra de elec. dudū. el. j. z de eta.

Postulatio

et qua a multis. Item si sit defectus in natalibus. extra de elect. innotuit. Item si sit epus. extra eo. c. si. Et si talis eligere. nō valeret vt ibi.

¶ **Q**uod clericus aliene dyocesis sit postulandus vel possit eligi? Rñ. fm Ber. Quis clerici nō possint dimittere ecclesias suas sine consensu epozum suozum: nihilominus eligi pnt: siue in sua: siue in aliene dyocesi. extra de elec. cum inter.

¶ **Q**uod religiosus debeat postulari vel eligi. Rñ. hactenus fuerunt diuerse opi. Hodie tenet indistincte qd siue in suo monasterio. siue extra. siue etis ad epalem dignitatē eligi debet: vt notat p Jo. an. extra de elec. nullus in. vj.

¶ **Q**uod sit aliquis postulandus? Rñ. si sit episcopus: a papa postulandus est. extra eo. c. si. Si vero patiatur defectum in ordine: vel etate debet postulari ab eo qui in hac parte dispensare potest. vnde si aliquis. xx. annorum postuletur ad dignitatem sine cura ab episcopo potest postulari. Si cum cura a papa. Si vero sit defectus qd est clericus aliene dyocesis. vel subest alteri: vt religiosus et huiusmodi non oportet qd postuletur. sed eligi potest: vt dictū est s.

¶ **Q**uis potest postulare? Rñ. fm Posti. Qui et eligere potest. extra eo. bone. cl. ij. extra de elect. innotuit. Et valet si admittitur postulatio: si concursus fuerit. sed si ab omnibus fiat: vel si due partes consentiunt: quia tunc idem est ac si omnes concordarent. alis non facile admittitur. extra de elect. scriptum.

¶ **Q**uod autem in postulatione sit seruanda forma. c. quia propter. de elec. vt se3 procedatur per viā scrutinij et alijs requisitis. de quibus s. Electio. j. Rñ. fm Panoz. in. d. c. quia propter. qd duplex est postulatio. Quedam minus solennis. per cuius admissionem non consequitur postulatus ius prelatore. sed habilitatur vt possit eligi. Et tunc non est seruanda forma. d. c. cum debeat seruari postmodum in electione fienda. Exemplum. Cum postuletur laicus vt faciat se promoueri ad ordinem sacrum: vt possit eligi: vel postuletur monachus ab abbate: vt possit eligi. Quedam est postulatio solennis per cuius admissionem consequitur postulatus plenum ius. Ita qd admissio facta per superiorem habet vim electionis et cōfirmationis. Et tūc debet seruari forma. d. c. quia satis. talis videtur electus habito respectu ad ius futurum. Ponē extempum in. d. c. scriptum.

¶ **Q**uis autem sit effectus postulationis? Rñ. dicit Panoz. in. c. j. extra eo. fm doct. qd de iure videtur postulatus habilitatus vt possit eligi. Sed curia romana: vt emittitur circuitus. et ecclesiarum dispēdium. seruat qd admissa postulatio: postulatus cōsequitur ius ac si fuisset electus et confirmatus. vnde non indiget alia confirmatione: vel electioe. Et hoc pbatur extra eo. c. ij. Et intellige hoc in postulatione solenni. Nam duplex est postulatio. se3 solennis. et non solennis. Solennis dicitur quando postuletur ab eo qui potest super omni impedimento postulati dispensare. Non solennis vero dicitur

quando postuletur ab eo qui non potest dispensare super impedimento. requiritur tamen eius consensus in promotione ratione sui interesse. Exemplum. Canonici volunt eligere monachum in episcopum. Sed quia non potest monachus consentire sine licētia abbatis: vt in. c. si religiosus. de elec. li. vj. Canonici postulant ab abbate vt cōcedat eis illum monachum. Si enim abbas consentit. hec admissio postulationis non habet vim electionis sed debet de nouo eligi et peti confirmatio electōis quia abbas non habet potestatem puidendi ecclesie cathedrali. Idem dicitur quando canonici petunt filiumfam. a patre: quia volūt cum petere in episcopum. Idem in similibus.

¶ **Q**uod postulantes scienter indignum: sunt priuati ipso iure potestate eligendi et postulandi. extra eo. c. ij. Et quo infert Panoz. ibi. qd sicut habentes potestatem eligendi et postulandi a iure communi. pūantur ipso facto potestate eligendi postulando indignum. ita priuatur habentes potestatem eligendi ex priuilegio: si postulant scienter indignum. Et sicut potestas partis delinquentis residet in aliam partem quando eligentes habent potestatem a iure communi: vt in. c. cum in cunctis. et c. cum vintoniensis. de elec. Ita deuoluitur potestas quando eligentes habent potestatem ex priuilegio vt in. d. c. ij. Et quo infertur ad questionem. Pone qd potestas eligendi fuit data per canonicos tribus cōpromissarijs: quorum duo scienter elegerunt indignum: tertius elegit idoneum. Queritur: nūquid valeat electio istius tertij: videtur qd sic: quia potestas duorum residet in illum tertium. Sed contra rium est veruz: quia istud capitulum scdm loquitur quando aliqui eligunt collegialiter. ideo tota potestas residet penes eligentes idoneum. Sed in casu premissis compromissarij non eligunt vt collegij. sed vt singuli habentes potestatem a collegio. vnde potestas compromissarij eligentium indignum deuoluit ad compromittentes: vt in. c. si cōpromissarius. de elec. lib. vj. vide de hoc supra. Electio scdo.

¶ **Q**uod per postulationem aliquod ius acquiratur postulato? Rñ. deo fm Panoz. in. c. bone. d. ij. extra eode. qd postq; postulatio est presentata romano pontifici: non possunt postulantes ab ea recedere et alium eligere vel postulare. Sed debet postulantes expectare iudicium pape super admittēdo. vel improbando illam postulationem. Et idē dicunt docto. cum presentatur alteri superiori qui potest illam admittere. Quod placet Panomi. et idē pūtat rationis. ne scilicet contrarium agendo videantur illudere superiori. Et ex hoc infertur a contrario sensu qd anteq; postulatio sit presentata superiori. possunt postulantes variare inuito postulato. Ideo qd dicit Inno. et sequuntē cōiter doc. qd nuncius missus ad postulationē pūtandā superiori. potest reuocari anteq; postulatio sit presentata. tum quia sufficit qd reuocatio puenit ad ipsuz nuncium vel procuratorem. tum ex quo postulatio non est presentata admittitur variatio. Et ex hoc

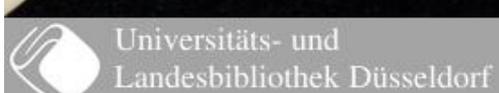
habes vnam dñam quo ad facultatem variandi inter postulatōz et electiōem. Nam in electione nō admittit variatio post publicatōz scrutiniū. vt in ca. publicato. de elec. Sed in postulatione admittit variatio q̄tumcūq; scrutinium sit publicatum et postulatio inde sit secuta. Satis est enī q̄ nō sit superior p̄ntata. Ratio diuersitatis est: q̄ p̄ postulationem nulluz ius acq̄rit postulatō: cum sit inhabilis. vnde non h̄z de quo p̄querat. nec superior p̄t p̄queri: ex quo sibi nō est facta p̄ntatio. Et ex p̄dictis p̄t aliud inferri. q̄ q̄s potest sepe variare anteq̄ alteri sit ius q̄situm. Secus si ius est alteri q̄situm: vt in electione. Et in hoc casu h̄z locum regula. Mutare. de re. iur. li. vi. Idem habes per Panor. in. c. cum inter. de elec. q̄ gra non reuocat q̄n ius est alteri quesitum. Secus si nō est quesitum. Limitat tñ Panor. dictum correlarium dicens. q̄ si superior et postulantes p̄ueniūt: admittit variatio etiam si postulatio sit p̄ntata superior: nec h̄z postulatū de quo conuenerat: cum ius non sit sibi quesitum.

¶ Quid aut si fecisset aliquas expensas: p̄sertim cum p̄sensu postulantū. nunq̄d possit illas repetere secuta variatōe. Inno. et p̄muniter doc. sequentes dicunt q̄ nō: q̄ cū non h̄iet ius fecit illas non sine nota ambitionis. Et nō bene hoc dictū. facit enī ad. q. Amic. tuus expendit aliq̄d symoniace: vt tibi p̄ferret certum beneficiū. nunq̄d possit a te illas expensas repetere. Dicendū q̄ nō. q̄ iniuste illas fecit. nec etiaz h̄iet actōz mandati: si tu mādas illi vt illas expensas faceret. q̄ ex turpi mandato nō orit actio. vt in. l. si remunerādi. §. rei turpis ff. mādati. §. respectu expensaz postulati. vide q̄d nō. in. c. cupiētes. de elec. li. vi. Et distingue vt ibi. Dir. tñ. li. ij. quo ad expēsas tenet dñum. et format q. Done q̄ canonici postulanerūt aliquem q̄ p̄pauit larcinulas suas: et emit equos vt iret romaz. et facit maximas expensas. Et postea canonici dixerunt sibi. Amice nō eas romam: nos mutauimus p̄positū et eligim⁹ alium. Nunq̄d poterit repetere ab illis expensas istas. Et p̄cludit q̄ sic: q̄ nō poterūt mutare p̄siliū in alteri p̄iudiciū. vt in. d. regula mutare. Et dicit hoc tenere De. de sapia. c. eo. c. pe. et Jo. lxj. di. §. h̄ aliad. Et plus dicit q̄ si postulantes anteq̄ electio sit p̄ntata eligat vel postulent alium: licet teneat electio: si tñ fecerūt eum ordinari: tenent ad infesse: si p̄ter postulatōz eoz fuit ordinat⁹. et p̄t eos p̄uenire: vt ei p̄uideant de beneficio p̄uenienti. c. de iure patro. pastoralis. et hoc v̄ sentire glo. c. eo. c. bone. el. j. §. panor. dicit q̄ hoc doc. nō approbant. q̄ illud. c. pastoralis. loquit in p̄ntato a p̄ono: cui acq̄rit ius ex p̄ntatōe. §. nos loqm̄r in postulato cui nullum ius acq̄rit: cuz sit inhabilis. h̄z posset saluari glo. q̄ ad istos postulates. vt si fecerūt aliquē ordinari. vt enī eligerent. et postmodū ipso ordinato alium elegerūt: tenet tñ ista electio: cū nullū ius sit illi acq̄situm. §. isti sic eligentes poterūt p̄ueniri vt p̄uideant primo de stipendio p̄petēti: vt h̄eat vnde viuē possit ex q̄ fecerunt enī ordinari. et hoc voluit glo. in. d. §. h̄ aliud.

¶ Est etiam alius modus p̄uidendi ecclesijs vacantibz vltra duos modos iaz dictos. Nam p̄m⁹ ē p̄ electōz. Scds p̄ postulatōz: q̄ d̄z eē p̄corz. et post q̄ est p̄ntata superior nō h̄z postulatibz resilire. Tertius est p̄ noiationē: q̄ d̄z esse solēnis. Et fm̄ Jo. fit q̄n duo vel tres q̄ sunt excellentiores in capitulo. vel alibi noiant pape. et petūt p̄ collegiū. vt papa p̄uideat eccle de aliquo illoz. Et p̄ hanc noiationem q̄dam mō ius acq̄rit noians: nec p̄nt nominantes recedere a noiatione postq̄ facta est superior. sicut dicim⁹ in postulatione. Et p̄ue postulatio fit de vno: noiatio v̄o de pluribz. et hoc de noinatōe solēni q̄ fit vt dictum est. Nam est q̄daz noiatio non solēnis. s. q̄n ante scrutiniū fiendum aliq̄s noiat inter canonicos tanq̄ bonus et sufficiens. Ista tñ noiatio non tribuit ius noiato: h̄z solum p̄ponit in collegio. vt eligat si placet collegio.

¶ Quid ep̄us postulat⁹ debeat p̄sentire. Rñ. fm̄ Jo. an. Ep̄us postulat⁹ ad aliam eccleiaz sic d̄z r̄ndere. Nec p̄sentio. nec dissentio: h̄z in hoc volūtati d. pape me suppono.

¶ An aut cardinalis eligat vel postulet. Rñ. fm̄ Panor. in. d. c. bone. q̄ postulat. Nam cū sit eccle romane alligat⁹: nō h̄z libez volatum. vnde sicut ep̄us nō p̄t eligi ad aliam sedē: h̄z d̄z postulari. ita etiam cardinalis. Et h̄ac opi. etiaz tenuit Jo. licz Ab. et Egi. tenuerunt dñum: dicētes q̄ cardinalis non ep̄s p̄t eligi. Et panor. se refert ad notata in c. eccle. el. ij. de elec. vbi querit an elect⁹ in cardinalem retineat p̄ora bñificia. Et distinguit q̄ aut p̄mor⁹ in cardinalē h̄bat p̄us beneficiū curatū: vel aliam dignitatē inferiorē seu offiū. et vacat ipso facto q̄ assumit in cardinalē: p̄ ca. de multa. de p̄bē. Nam cardinalat⁹ est dignitas seu offiū maximū. q̄ p̄ adeptōz ipsi⁹ d̄nt vacare beneficia curata p̄us adepta. vel dignitates seu p̄sonat⁹ inferiores. Aut h̄bat beneficia minora. vt p̄nta. canonicatū. Et illa non vacant p̄ adeptōz cardinalat⁹. etiam si exigerent residentia. Et hoc intelligo in p̄sbytero. vel dyacono cardinali. Nam ep̄us cardinalis rōne ep̄atus p̄dit ipso facto oia p̄ora beneficia. sicut statuit in simplici ep̄o. c. de elec. cū in cunctis. §. cum v̄o. Aut querit nunq̄d p̄mor⁹ in cardinalē possit de nouo acq̄rere beneficia in titulum. Et puto q̄ nō si sunt curata. ar. d. c. de multa. Idē si eēt minora beneficia: exigerent tñ residentiaz. q̄ nō d̄nt p̄ferri beneficia ei q̄ residere nō p̄t. h̄z beneficia minora: residentiaz nō req̄rentia: poterit p̄sbyter. vel dyaconus cardinalis acq̄rere mero iure. inspecta generali p̄suetudine. §. ep̄us cardinalis acq̄rere non p̄t: sicut nec alius simplex ep̄us. nam si p̄dit p̄ora beneficia vt in. d. c. cum in cunctis. Forti⁹ non p̄t de nouo acq̄rere. q̄ turpi⁹ eijcat r̄. hoc intellige nisi acq̄silio admittat ex cā rōnabili. Et panor. in. c. bone. el. j. c. e. dicit q̄. c. de multa. h̄z locuz in ep̄atibz et cardinalatibz. et hoc q̄ ad mentē. d. c. licz quo ad v̄ba secus sit. q̄ pot⁹ d̄z vacare ipso facto vn⁹ ep̄atus p̄ adeptōz alteri. vel cardinalat⁹: q̄ vacet vn⁹ archidiaconatus p̄ adeptōz alteri⁹ dignitatis inferioris. Nouissime v̄o fua: vt ep̄us p̄motus in cardinalē nō p̄dat ipso iure ep̄atum.

Immo retinet illum in titulum vt prius, nisi papa aliter disponat. Et hoc qz pleriqz consulerunt qz dictum ea. de multa. non habet locum in episcopatibz z cardinalatibz z similibz. vide de hoc sup Be neficium. j.

¶ A quo aut supiore sit peten. vt postulatio admittat. Rnd. fm Panor. in. c. fi. et eo. post glo. qz aut postulat quis in epm. z tunc ad solum papaz ptinet postulatōz admittere. Aut sit postulatio ad inferiores dignitates seu ecclias. Et tunc ad eum ad quem spectat postulationis admissio. qz admissio postulationis bz vim pfirmationis. vt ex. c. j. Hoc intellige dummodo apud istum pfirmatorem pcurrant duo. Primum. qz possit dispensare in illa dignitate: rōne cuius sit postulatio. Naz si non potest dispensare: non potest postulationem admittere: cū ibi reqrat dispensatio. Et ideo si canonici postularēt in archidiaconum aliquem habentem. xviii. annos dūtarat: nō poterūt ab epō petere: vt ista postulatio admittat: licet ad eū als ipectet pfirmatio electionis. Ratio qz sup isto defectu etatis nō potest epus dispensare. vt in. c. vni co de eta. z qua. li. vi. Secundo requirit qz iste ad quem spectat pfirmatio sit epus. Nam vt dicunt docto. z originaliter fuit dictum Inno. in. c. ij. de eo qui sur. re. or. inferiores prelati extra episcopos non possunt dispensare: nisi in casibz specificis eis pmissis.

Predicator. Scienduz

¶ qz officium pditionis omnibz laicis ē iudicatum. et de hereti. sic in vno. Item non dz admitti ad pdicandum qz dicit se pvisionē missus a deo: nisi pbet sicut moyses pbanit miraculo. de pte. di. ij. re vera. Sufficit tū ad pbatōem lra z testimoniu. vnde nec clericus admittit nisi mitat. et de hereti. cum ex iniūcto. Epi vo vbiqz pdicare pnt: nisi ab alieno epō in eius dioecesi. phibeāt. Nullus alius pōt nisi ab aplica sede vel epō loci hanc habeat auctoritatem. extra de hereti. excom municamus.

¶ An sit si pdicator pdicet in pctō mortali peccet mortalit. Tho. in. iij. videt dicē qz sic. Quo tū ad hoc sufficeret contritio. licet actu tunc non confiteretur.

¶ An aut frēs mendicātes puilegiati p de. dudū de sepul. possint libere pdicare in plateis z alijs locis pmunibz. R. qz sic. z de hoc est tex. in. d. cle. du dum. in. §. nos at. z. j. vbi dī. Statuim⁹ z ordina mus vt dictoz ordinum frēs in ecclyis z locis eoz ac in plateis pmunibz libere valeant clero z populo pdicare ac pponere vbum dei. illa hora dūtarat excepta: in qz locoz plati pdicare voluerit. vel corā se facere solennit pdicari. in qz pdicare cessabunt. pter qz si aliud de platorz ipsoz voluntate. pcesserit ac licentia spāli hec ibi.

¶ Querit pmo qd intelligat seu pphendat sub illis vbis locis eoz. Glo. dicit quicqd est infra sepra vel ambitum etiam in pratis vel ortis z alijs spatijs. Idem Land. z Zen. Et dicit Land. hoc pcedere etiam si loca sint lōge a domibz eoz. cū in

diffinito dicat de locis.

¶ Secundo quero qd importat verbum. In plateis cōibz. Solut Zen. intelligendū de plateis locoz in qbz morant. Dicit tū qz heclsa etiam bz locū in plateis alioz locoz qz suo. Als hec vba plateis cōibz nihil adderet: cū pmisserat de locis eoz: marie. qz h de fanore agit qz nō dz restringi: h aphari p regulā odia. Et eo at qz bis pmittit in his locz libere pdicare: dicunt Land. z Zen. qz hoc facit abfqz cuiuscūqz pdictione: vel licentia. Idem in simili dicit glo. j. in hac cle. in. §. si vo. in v. libere. dicens qz denotat qz non est necesse lniaz sacerdotis parochialis bii. cui⁹ pnum vt velle Jo. mo. Idem tenet Panor. in. c. fi. de po. pla. vbi dicit qz qz dī hie liberam prātem qz potest sine assensu alterius disponere. Idem dicit in. c. statum. de regula. z dicit hoc esse de mente cōiter docto. Item fin Land. isti mendicantes sunt exempti z sic nō sub sunt ordinarijs: qz ad ecclias z loca ipsoz: h quo ad plateas qz sunt iuris publici. pnceps. i. papa potest it disponere vt voluit. nulli p iudicium faciendo. Secus tū de plateis priuatis fm glo. Naz in priuatis plateis pdicare non pnt inuuis eis: qz sunt Idem Pau. z Car. Ex quo tū infer: qz ad hoc non est necesse petere lniaz ab epō. vel presbytero parochiali vt valeant pdicare in hmōi plateis priuatis. vel alijs locis. h sufficit petere licentiam ab his: quoz sunt hmōi platee priuate: vel loca.

¶ Tercio quero an liceat eis pdicare tpe interditi in pdicatis locis. Glo. soluit qz sic. Idem pau.

¶ Quarto. quero in eo qz pmittit hic frātibz pdicare. dum tū nō pcurrant cum platis. de qbz platis hic loquit. Glo. dicit qz locum bz: sine sunt plati iure pmunibz: siue p iudicium an.

¶ Quinto qro. an sub verbo plati pphendant retores ecclyaz. Glo. dicit qz non. Idem Pau. Et hoc videt qz hoc nomen plati stricte sumat: qd tenet Land. Ste. aut accipit largo modo: vt pphendant etiam ipsi curati: qz suo mō sunt plati. h Car. dicit qz sibi placet opinio glo. Nam ob honorem platorz refuat eis. qz hora qua pdicāt nō sunt frēs pdicare. Prelatos etiam intelligo eos qui hnt dignitatem cum administratione. qntum ad hanc cle. Et puto qz sit eius mens loqz de plato qz habet iurisdictionem quasi epalem. quasi ob hanc superioutatem deserat ei in toto loco. etiam quo ad eos qui sunt exempti. z qui habent puilegium pdicandi.

¶ Sexto quero qd si platus velit totam horam matutinalem tenere tam p missa. qz p fmonē. Et sic frēs in toto impedire. Videt qz nō possit. qz dicit in singulari. de hora si de hora. Itē illa hora tū qz ipse pdicat: nō de alia. p hoc: qz fauor est in multiplicatione pdicantium. xxj. di. In nouo. Paria tū sunt qz ad hoc. An platus pdicet. an coram se faciat pdicari solenniter: qz nō refert. an p se: an per alium faciat. de sen. ex. mulieres. Et nō. fm Pau. In eo qz dicit. solenniter. Si enim faceret pdicari coram paucis. cessaret hec litera. qz iūc nō de rogaret sue dignitati. Idem pe. de an.

¶ Septimo quero. qd de vicario. Dicit fm glo. qz

Text on the right edge of the page, partially cut off by the binding. It contains marginal notes in a smaller script, including phrases like 'Hoc est qd dicitur' and 'Solut Zen.'.

idem est q̄ de plato. Idem pau. Et hoc si vult p̄di care vt vicari? nō vt alius p̄latus cui p̄petit ex offi cio. vt q̄ h̄bat aliquaz p̄laturam. Item fm̄ pau. secus etiam si vt vicari? vult facere coram se p̄dica ri. q̄ in hoc non rep̄tat p̄sonam ep̄i.

¶ Octauo q̄ro an ea hora q̄ predicat p̄latus cessa bunt isti p̄dicare quo ad omnia loca. Pau. dicit q̄ cessabunt p̄dicare: q̄ ad loca de q̄b̄ p̄misit. s. in su is ecclesijs. 7 locis eoz 7 plateis cōib̄ ex̄t̄ib̄ in ci uitate. vel castro vel villa vbi ordinari? vult p̄dica re. vel ante se facere p̄dicari. nō in alijs nec in pla teis p̄uatis. Cessant t̄m̄ in casu capituli. vt offiij. s. copescendi. li. vj. de hereti. hoc est q̄m̄ in q̄s̄tores ipsi vellent p̄ negotio fidei p̄gregatōz facere. tunc p̄nt impedire ne p̄dicatores. aut questuarij p̄dica cent p̄ censuram ecclesiasticam.

¶ Nono q̄ro. in eo q̄ diem. In v̄. p̄terq̄. p̄mittit q̄ p̄dicent hora q̄ predicat p̄latus. si est de volūta re prelati. an sufficiat voluntas. Pau. dicit q̄ nō. h̄ requir̄ lnia sp̄alis p̄ ter. ibi lnia sp̄ali. et sic h̄es ca lum in quo p̄dicare p̄nt ea hora q̄ predicat p̄latus cum h̄nt lniaz sp̄alem eius.

¶ Decimo q̄ro an sacerdotes parochiales possint dare licentiaz p̄dicandi. R̄n̄. De. de an. q̄ sic 7 nō solum sacerdotes curati: verū etiam vicarij p̄petui Et idem de tp̄alib̄ datis in casib̄ licitis. Et addit q̄ ep̄us 7 p̄latus sup̄ior: p̄t p̄cedere fr̄ib̄ vt p̄dica cent in ecclesijs parochialib̄. q̄d intelligit Pau. p̄nt̄ib̄ vel ab̄nt̄ib̄ ipsis ep̄is vel p̄latis mandantib̄. Et etiam si vocati vel inuitati nō fuerint ab ipsis sacerdotib̄. 7 p̄ beneplacitū ip̄soz 7 nulla penitav̄ obtenta lnia ab eis. q̄ ex officio ep̄us 7 alius p̄lat? ip̄si? sacerdotis gerit curam in ipsis ecclesijs maio rem q̄ sacerdotes. Item p̄ p̄latum sup̄iorem de q̄ ter. loquit̄. Pau. 7 Zen. intelligit̄ archiep̄m̄. Ex q̄ intelligit Lau. archiep̄m̄ h̄ie mandatū 7 dispositi onem plenariā in ecclesijs. 7 locis suoz inferior̄ p̄ latoz 7 ordinare de p̄dicatōib̄ faciendis. 7 mittē di questores 7c. h̄c p̄e.

¶ Undecimo q̄ro. qd si q̄s predicat sine lnia p̄la ti. An teneat restituere bona q̄ ei collata sunt gr̄is zab. dicit. q̄ non. nec etiam fm̄ eum p̄t cogi ad re stitutōez: s̄ iniuste fecerit: non t̄m̄ turpit̄ acq̄siuit a volentib̄ ei gratis tribuere. Potest t̄m̄ aliter puni ri: p̄ eo q̄ se inuisit officio sibi non p̄tinenti. No ta t̄m̄ glo. in. c. ad iij. q̄. xvj. q̄. j. q̄ dicit. q̄ tenet re stituere. illa t̄m̄ glo. loq̄t̄ de fallis p̄dicatōib̄. zab. tenet p̄nam opinionem.

¶ Duodecimo q̄ro q̄ sunt studia generalia d̄ q̄b̄ j. Glo. intelligit de locis h̄nt̄ib̄ studiū ex p̄uilegio vel p̄suetudine: cui? incij nō est memoria. Et Ja. de are. ponit exemplū de ciuitate padue. q̄ ex p̄sue tudine longissima studiū h̄nt̄: q̄d dicit sufficere ēt cessante p̄uilegio. q̄ talis p̄suetudo facit aliqd̄ licitum sicut p̄uilegium. ēt de v̄. li. sup̄ q̄busdam. naz p̄nceps p̄mittēdo tanto tpe: v̄ p̄cessisse 7 renocal se p̄hibitōz. ff. de exerci. l. j. h̄ zab. dicit q̄ q̄ dicant̄ studia generalia reliq̄t̄ arbitrio iudic̄: vt videat si generalit̄ sacra scriptura. iura 7 artes ibi doceant̄.

¶ Terciodecimo q̄ro de studio nouello senensi. ita querit Pau. cui? tpe nouiter fuit studiūz senis

7 postea destructum 7 noniter a. xij. annis citra re formatū: 7 itez destructum. Idem dicit Pau. Vi deri cū sit generale fm̄ modū p̄missū: 7 in regia ci uitate p̄stitutum. q̄ non in castro. nō in villa.

¶ Quartodecimo q̄ro de q̄b̄ fm̄onib̄ loquit̄ ibi in v̄. fm̄ones ad dex. dicit Math. in fm̄onib̄ de natiuitate d̄ni. pasche. 7 penth. p̄nt̄ i studijs p̄sue nit fieri attendendam studiōz p̄suetudinē. q̄d p̄ bat v̄bum. solent.

¶ Quintodecimo q̄ro quō intelligit̄ qd̄ hic d̄ de p̄dicatōe ad funera mortuoz. soluit pau. 7 math. q̄ intelligit̄ de funerib̄ magnatū. vel alioz ad q̄ p̄gregat̄ p̄plus: 7 tunc p̄dicat̄. 7 dicit De. de an. q̄ i istis trib̄ casib̄. s. i funerib̄ defunctor̄. In festis peculiarib̄ eorundē frat̄: 7 in generalib̄ studijs cum sit fm̄o: p̄nt̄ fr̄es libere p̄dicare. q̄d intelligit zen. v̄ez. etiā ēt ecclesijs 7 loca ip̄soz 7 plateas cōes Al̄s. s. in studijs. nihil adderet ad p̄cedentia. nec aliqd̄ sp̄alitatis induceret. 7 forte dicit̄ trib̄ tp̄ib̄ p̄nt̄ p̄currere cū ep̄o solēnter p̄dicante.

¶ Sextodecimo q̄ro de q̄ plato intelligit̄ ibi vel p̄ latus sup̄ior. Glo. dicit q̄ loquit̄ de sup̄iore respec tu subditōz clericoz: nō respectu ep̄i. idem Pau. h̄ Ste. dicit. q̄ loquit̄ de sup̄iore respectu ep̄i. 7 q̄ inferior in hoc nō h̄z p̄tates. h̄ Car. dicit q̄ sup̄ior d̄z intelligit̄ de eo q̄ h̄z iurisditōz quasi ep̄alem in lo co. Talis enī etiam si sit inferior ep̄o p̄t generali ter p̄uocare dex.

¶ Decimoseptimo q̄ro si p̄latus p̄uocat aliq̄s de clero. vtputa. doct. vel p̄latos. Glo. dicit secus. q̄ hec vocatio nō impedit fr̄es. nam hic loquit̄ de ge nerali vocatione. idem zen.

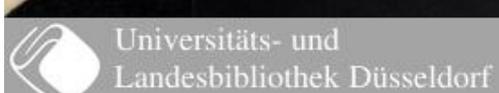
¶ Decimooctauo q̄ro q̄ possit esse cā p̄uocandi ge neraliter dex. Land. exemplificat. vt q̄ forte sit cā excoicandi aliquos hereticos. vel forte fuit p̄grega ta synodus vel h̄mōi.

¶ Decimonono. qd̄ si generalit̄ a prelato p̄uocāē p̄plus. dicit Pau. non esse locum huic lre. q̄ aliu d̄ clericus. aliud p̄plus. Et nota q̄ ista cle. fuit p̄roga ta p̄ de. v. ad fratres S. aug. tp̄ Jo. xxiij. ad carne litas.

Prescriptio. Quid est

Prescriptio vel vsucapio. R̄n̄. est acq̄sitiō d̄niij p̄ p̄tinuā possessionē tp̄is a lege dif finiti. an̄te legum vim capiens: penam negligenti bus inferens. 7 finē litib̄ imponens. nec est p̄ ius naturale. ex q̄ infert penā negligētib̄ 7 finē litib̄. q̄d est rōne naturali p̄sonū. v̄n̄ nō simplr̄ recedit a iure naturali. q̄ nō sine cā locupletat̄ q̄s ex p̄scri ptione cū alteri? iactura. Vsucapio v̄o est in rebus mobilib̄: 7 p̄plet̄ triennio. Prescriptio v̄o in im mobilib̄. vt domo. agro. 7 h̄mōi. 7 h̄z etiā locū in incorp̄alib̄ vt in fructib̄ actionib̄ 7 h̄mōi. vt ēt̄ de cā. p̄rie. 7 pos. cum ecclesia.

¶ Que res p̄scribi p̄nt. 7 q̄ non. R̄. generalit̄ cōes res 7 omne ius p̄scribi p̄t. ēt̄ eo. ad aures. 7. d̄ p̄scrip. xxx. vel. xl. an. sicut in rem. Excipiūt̄ q̄daz. Primo decime a laico. ēt̄ eo. cāz. q̄ laicus non p̄t̄ in eis h̄ie titulū sicut clericus. In alimonia t̄m̄ p̄nt̄ p̄cedi paup̄ib̄. x. q. j. c. pe. 7. vl. Item in criminib̄

noy. sine priuata psona. sine ecclesia contra ecclesi- am pscibat. xvj. q. iij. S. quas actiones. Excipitur romana ecclesia p quam non pscibit nisi spacio. c. annoz. et eo. cum vobis. 7 Zab. intelligit noie ro- mane eccleie de ecclesia lateranensi.

¶ Quid si possedi rem tuam te pñte p. v. annos. 7 de inde te abñte p alios. v. Rñ. nō est pleta psc- riptio. Sz sicut duplicat decenniu vbi nullo tpe fausti pñs: sic te abñte dz duplicari qēqd de decen- nis restabat. vt. l. de pscip. lon. tem. autentica q si in qbusdam.

¶ Que exigant in prescriptione canonica. Rñ. q tuor. f. bonafides. iustus titulus. ptinuata posses- sio. 7 quartum. q res sit psciptibilis. Primum dz bonafides. 7 hoc est generaliter vey: q fm cano- nes bonafides prescribentis necessaria est. siue de spñali iure agat. siue civili. et eo. vigilanti. 7. c. fi. 7 xxxiij. q. ij. si virgo. 7 requirit bonafides: non so- lum ab initio h etiam in qualibet parte psciptio- nis. vt. d. c. fi. 7. c. vigilanti. Scdm autem leges re- quirit bonafides in psciptione. x. vel. xx. annoz. vt. l. de pscip. lon. tem. auten. malefidei. Sz in psciptione. xxx. vel. xl. annoz nō requirit. xvj. q. iij. S. potest. 7. d. c. vigilanti. 7. l. de pscip. xxx. vt. xl. an. l. cum notissimi. 7. l. si quis emptōis. nisi ve- lis dicere leges illas esse correctas. extra eo. c. fi. Si- cut est rei veritas. Et fm. v. v. vbi reqrebat bona- fides: sufficiebat eaz tantū ab initio habuisse vt in- dic. S. potest. 7 in. d. l. cum notissimi. que ppter pe- riculum animaz non habet locum. Et si aliq do- cto. videant dicere q prescribat debitum spa- cio. xl. annoz. etiam ab eo qui sciebat se debitorem potest intelligi verum quando ex hac scientia non constituit malefidei. puta. qz ex rōnabili causa co- gitabat creditorem sibi remisisse: non petendo pe- iam longum tempus: cum potuisset petere si vo- luisset. h in dubio remittere non presumit: nisi ex amicitia. vel parentela. vel alia coniectura aliud ostendat: cum nemo extimeat rem suam iactare. ff. de pba. l. cum de indebito. Item iuris ignorantia non facit aliquem bonafidei possessorem: vt si qz credat pupillum vel illum q curatorem habet pos- se rem suam alienare sine tutoris vel curatoris au- ctoritate. ff. de vsuca. l. nunq. fm Ray. glo. eius 7 Oldri.

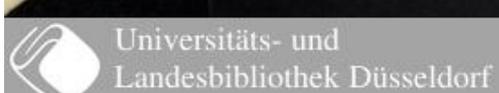
¶ An autem malafides tradentis noceat ipsi ac- cipienti. dicit Direc. li. ij. q in psciptione. xxx. vel. xl. annoz non nocet. d. S. potest. 7. d. l. si quis em- ptionis. Secus in prescriptione. x. vel. xx. annoz. nam tñc malafides venditoris. seu principalis au- ctoris nocet. vt in auten. malefidei. s. all. Item qñ res fuit furto. vel vi possessa: nisi redierit postea in liberam potestatem domini. als autem malafides auctoris nō nocet prescribenti. vt insti. de vsucap. S. furtiue. cum se. Item si quis habeat scientiam dubiam non videt bonafidei. qz hec est bona- fides q recipiens credat tradentem esse dñm. vel habere pbabiliter ius alienandi. f. q sit pcurator vel tutor. vt dictum est supra: nisi fuisset dubium scrupulosum 7 non rationale. quia si ei non con- sentiat: non obstat bonafidei. vt extra de sen.

ex inquisitioni.

¶ Et Direc. ad predicta querit. Bone. quis du- bitat an res sit sua. 7 habet iustam eam dubitati- nis. Respon. qz adhuc dicit bonafidei. qz hoc casu prescribit. licet habeat pscientiam dubiam. qz ne- scit adhuc an sit aliena. Debet tamen inquirere ab alijs: diligenter de re illa. vt sic perueniat ad verita- tem. 7 si inuenit rem illam esse alienaz: statim re- stituat. Idē glo. in. c. fi. et eo. Idē tenet Bar. in. l. naturalit. ff. de vsuc. d. q talis a pncipio nō pscri- beret. qz nō hz bonafidē: h nō hēat malafidē. h talis defectus superueniens nō extinguit vsuca- pionem. quia requirit q firmiter credat se malefi- dei possessorem. allegat Inno. in. d. c. fi. h glo. in. c. qñ frequenter. S. q si sup. vt lite non ptem. in v. resuata. sentit q dubitans non pscibit. Sed pa- nor. in. d. c. fi. saluando opinionem glo. ibi quam dicit esse pmunem: adducit ter. optimū in. c. si vir- go. xxxiij. q. ij. vbi dicit q bonafidei possessor re- cessime quicqz dicit q diu se possidere ignorat alie- nū: cum vō scierit nec ab aliena possessione rece- serit: tunc malefidei pbibet.

¶ Quid si quis tempe psciptionis habuit psci- entiam lesam: postea incipiat hie non lesam: nun- quid p hoc est interrupta psciptio. Respon. Dir. q non: quia erronea fuit pscientia: vnde eam de- bet deponere. extra de sy. p tuas. hec no. glo. in. d. c. fi. Idem Inno. Din. 7 Pbi. h Mosti. tenet cō- trarium. h Bar. in. d. l. naturaliter. sequit opinio- nem Inno. d. q ad hoc vt supueniens malafides interruptat psciptionem: oportet q supueniat irreuocabiliter. si em in medio tempe putauit rem alienaz. postea melius informatus putauit eaz me- am: illa malafides que fuit illo medio tempe: vsu- cationem nō impedit fm q etiam iura civilia vo- lunt. Sed Panormi. in. d. c. fi. tenet q per super- uenientiam malefidei fuerit conuasiata prescri- ptio. hoc pbat per dictum ca. fi. qd dicit oportere vt prescribens in nulla parte temporis habuerit conscientiam rei aliene. facit ad hoc. d. c. si virgo. nec potest dici q conscientia fuerit erronea. immo iustissima cum habuerit concursum cum veritate nam si fuisset sua non esset opus prescribere. 7 pos- set attentari q fm canones iste talis nunq prescri- bere possit. per. d. c. fi. vel saltem oportet dicere q incepit pscibere a tpe quo p legitima indicia sup- uenit bonafides.

¶ Utrum ille qui pleta psciptione incipit hie malam fidem teneat restituere. Theo. dicit q sic quia scit q res sua non est: 7 non dimittit pecca- tum 7c. Et nullus numerus defendit annoz. Ca- noniste vō tenent pstrarium: qñ non est iam alie- na. imo sua 7 iuste eam possidet: quia iure. xiiij. q. iij. qd dicam. nam iura faciūt hoc meū. hoc tuū. viij. di. quo iure. Item pditor canonis vl' legis po- test mibi dare rem alienam 7 tutus ero. ff. de eue. lucius. l. de quadri. pscip. bene a zenone. Mul- to fortius potuit inducere hanc psciptionē in odi- um negligentium. Et hec opinio est tenenda. cuz ex legitima causa hoc sit institutū. Si quis tñ ha- beret psciam in pñu: 7 nō posset eā deponē. teneat

Prescriptio

ad restitutionem. Et p̄ predicta soluit̄ questio quod
tidi ma quam ponit Donal. in titulo. restitutio-
nū. Quid aut̄ de filiis illi? q̄ viuente vxore sua du-
xit aliam: tam ipso q̄ supducta sciente impedimē-
tum de filiis susceptis de secūdo m̄rimonio. Nū-
quid p̄nt succedere in hereditatē patris. an teneat̄
totam restituere filiis p̄mi m̄rimonii. aut alijs ve-
ris heredibus. An sufficiat q̄ t̄m reddant eis q̄
teneant se. p̄ pacatis: cum par̄ sufficiet eis: cū iam
pauperes sint. Et credūt iam totum amisisse. Et
respondet. si p̄scripserūt cum bonafide: non tenet̄
aliqd̄ restituere. maxime si adhuc post p̄pletam p̄-
scriptōem retinent bonafidem. Si aut̄ non est cō-
pleta legitima p̄scriptio. tenent̄ totam hereditatē
cum fructibz malafide p̄sumptis restituere q̄ntū-
cumqz oporteat eos mendicare. nisi inq̄ntū fuerit
eis datum vel remissum a veris heredibz. Et hoc
q̄m pati sunt h̄mōi possessores sine dolo et fraude
totū eis restituere: si velit recipere. et idē dic in silibz.
¶ Si q̄s d̄i possessor bonafidei. Rū. Bonafides
intelligit̄ cum q̄s credit tradentē esse d̄m: vel h̄e
ius distrahendū: lz erret in facto. ff. de v. sig. bone
fidei. Et hec bonafides p̄sumit: nisi p̄bet̄ p̄nam.
Quāqz t̄m p̄sumit p̄nam p̄ denunciatioz. C. de rei v̄.
si fundum. vel q̄ mercat̄ p̄ leges. C. de agri. et cē. l.
quēadmodū. li. ij. vel si emit a p̄curatore meo per
collusionem. vel q̄ emit a p̄digo vel luxurioso: cui
bonoz administratio interdicta est. vt. ff. p̄ emp.
l. qui fundum. §. qui sciens. et l. si quis. et ibi d̄i q̄
emens ab eo q̄ statim p̄sumptur̄ est p̄sumit̄ male
fidei. nec ibi distinguit̄ vtz̄ interdicta sit ei admi-
nistratio. vel non.
¶ Quātum in p̄scriptione requirāt̄ iustus titu-
lus. Et dicit̄ iustus titulus omnis actus per quez
solet transferri d̄m. Rū. si ius p̄mune vel p̄scri-
ptio nō est p̄ possessore. sufficit bonafides. al̄s ne-
cesse est allegare titulū et pbare. nisi allegaret̄ p̄scri-
ptio tanti t̄pis: cui⁹ inicy memoria nō existit in p̄-
rium. et eo. ep̄m. li. vj. de hoc vide Ber. in. d. c. si
diligenti. et c. se.
¶ Vtz̄ in p̄scriptione req̄rat̄ possessio. Rū. fm̄
Dir. q̄ sic. et d̄z esse p̄tinua: q̄ si intrumpat̄ posses-
sio: intrupta est p̄scriptio. xvj. q. iij. §. p̄t. et eo. il-
lud. Sed et si fiat intruptio ciuilibz p̄ litis p̄testatōz
nō currit amodo p̄scriptio: q̄ p̄sumit̄ titubare et
malafidē h̄e. Idēz Jo. an. de re. iu. c. sine posses-
sione. li. vj. Et p̄dicta pbant̄ in. d. §. potest. et vide
glo. singularē quā approbant̄ cōiter doc. in. c. vo-
lumus. xvj. q. iij. vbi querit̄ an ille qui p̄bat p̄scri-
ptionem teneat̄ pbare se p̄tinue possedissee. et dicit̄
q̄ hoc certe impossibile esset pbare. h̄ sufficit pbare
q̄ a principio possedit et in fine. et q̄m in medio
Nam extrema tempa sunt q̄m p̄sideranda in p̄-
scriptione. h̄ Bar. in. l. celsus. ff. de vsuca. dicit̄ suf-
ficere q̄ p̄bet̄ inicy possessionis. et allegat̄ nunc
possessio de p̄senti. quia qui semel possidet p̄senti-
m̄ possidere. ex quo allegat̄ possessionem ad co-
modum p̄mum. hec Panormi. in. c. accedentibz.
de p̄m.
¶ Qualit̄ aut̄ intrumpit̄ possessio naturalit̄. Rū. fm̄
Ray. p̄mo p̄ inundationem maris vel flu-

minis occupantis fundū. Item p̄ violentiam de-
iectōz. vel etiaz si res sit a possessore furto sublata.
ff. de vsuc. l. naturalit̄. Item si quocūqz mō amisit
possessionem seu aīm deserēdi habuit. ff. de f. vr.
p̄. si edes. C. 50. Inno. et Ol. et glo. Ray. in sum.
p̄f. e. t. q. c. xvij. que addit q̄ solo animo p̄t̄ q̄s
desinere possidere. lz nō possit q̄s solo aīo acq̄rere
possessionem.

¶ Quō aut̄ intrumpat̄ p̄scriptio ciuilibz. Rū. fm̄
Dir. pluribz modis. p̄mo p̄ libellum p̄ncipi ob-
latum. et hoc valet in actioe annali t̄m. q̄ post an-
num nō p̄nt moveri: sicut est actio iniuriar̄ et q̄dā
alie. vt in sil. de p̄p. et tem. ac. in p̄n. Secūdo p̄ litē cō-
testatōz. q̄d h̄z locum in p̄p̄tis actioibz. et coram
suo iudice. C. ne de sta. defunc. l. pe. Et hoc p̄dest
ei t̄m q̄ eaz fecit. et obest illi t̄m p̄ quem fit. ff. de di.
et tem. p̄scrip. l. ij. Ray. t̄m dicit q̄ valet in omnibz
actioibz p̄. l. si. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. Tercio si
non p̄t̄ litem p̄testari. sufficit iudicem adire et li-
bellum offerre p̄ abitem. vel eum q̄ pueniri non
p̄t̄ aliqua de cā et in querimoniam deducere ius
suum. vel coram iudice ordinario vel coram publi-
cis p̄sonis. et de offi. or. c. pastoralis. et de ap. si in-
stus. xvj. q. iij. §. p̄t. in dicto tamen ca. si iustus
dicit q̄ dicta p̄testatio: q̄m non p̄t̄ haberi iudex
p̄t̄ fieri coram bonis viris. nec distinguit̄ vtz̄ sint
p̄one publice. vel non. Et hoc videt̄ equū. vel ad
domicilium rei: cū iudex h̄i non p̄t̄. p̄ponat. et sic
est intrupta p̄scriptio. d. §. potest. Quarto p̄ sacz
oraculum oblatum p̄ncipi. et p̄ executores postea
subsecuta fuerit p̄uentio. C. de p̄scri. xxx. an. sicut
in rem. Quinto p̄ solutōz vsuraz. C. de p̄scri. xxx.
an. si q̄s emptionis. per quaz solutionem intrum-
pit̄ p̄scriptio: que currere videbat̄ p̄ creditorem nō
petentem debitum. C. de p̄scri. xxx. an. l. cum no-
tissimi. Sexto p̄ secundam cautōz q̄m debitor facit
nouaz cautionem. d. l. cum notissimi. Septimo p̄
denunciatioz factam colono. et vt li. nō p̄t. c. q̄m. et
fm̄ glo. Ray. Ista denunciatio fit p̄ citatōz factam
de pendo iuri coram iudice sup̄ re quam possidet
nomine alieno. Octano p̄ synodalem p̄clamatōz
puta aliq̄s sacerdos p̄clamat in generali synodo
vel p̄nciali q̄ alius sacerdos tenet rem ecclie sue
extra eo. sanctorz.

¶ Vtz̄ omnes possint p̄scribere. Rū. fm̄ Dir. om-
nis q̄ noie suo p̄t̄ possidere: p̄t̄ p̄scribere. h̄ q̄ no-
mine alieno possidet nō p̄scribit. et. e. si diligenti.
Idē q̄dam sunt q̄ p̄scribi non p̄nt: vt p̄carie possi-
dentes. x. q. iij. q̄ cognouim⁹. Nam per q̄d cūqz
t̄pus possideant nō p̄scribent. xvj. q. iij. clerici. p̄tē
coloni. vt in. d. c. clerici. et se. Idem vsufructuar⁹.
insti. p̄ q̄s p̄. no. acq̄. §. fructuar⁹. Nec creditor p̄-
scribit pigū. C. de pig. ac. l. nec creditores. et hoc idē
est. q̄ isti noie alieno possident. vnde illi t̄m dicit̄
possidere: quoz noie possidet. et de resti. spo. cum
venisset. Si q̄ vsq̄ ad. c. annos posses pbare inicy
um possessionis. i. q̄ t̄no noie possessuz est: nō ob-
staret aliq̄ p̄scriptio. d. ca. clerici. nisi ille q̄ possidet
alieno noie. alij postea tradat possessionē. ff. de ac-
q̄. pos. l. possideri. §. q̄ si fuus. Item possent tales
p̄scribi. nō ab ipso q̄ malafidem h̄z. h̄ ab illo cui

tradidit. hec no. Jo. d. c. clerici. z Ber. extra eod. cum non liceat.

In qbo casibz no currit pscriptio licet no inter- rumpat. Rñ. fm Ray. in septem. Primo tpe plati q male alienavit rem ecclie. nam qd ipse vivit tenet eccliam no currit pscriptio p eccliam. xvj. q. iij. si sacerdotes. Secundo tpe vacationis ecclie q petere pot. ex eo. c. j. z c. de qtra. Tercio si plat' ei hereticus fuerit. qz tuc quali vacare intelligit. nec byconom' siue pcurator: a plato pstituit' sede vacante agere pot. vt in de. pcuratorum. de pcura. Quarto tpe seismatis. extra eo. cum vobis. Dire. autem intelligit tpe seismatici plati. extra de elect. quia diligentia. Quinto tpe excoicationis ipsius plati: vel suspensionis. extra de pcel. p. qz diversitatem. Sz idem tpus in quo no potuit agere subducit: dñmodo negligens no fuerit in peteda ab- solutione vel relaxatione. vtribi. Sexto p cum qui est in etate pupillari. vt. An q. cau. resti. in integ. non est nec. l. fi. In. d. m. l. si. generaliter dñ de om- nibz minoribz. vt p eos non currat pscriptio. nisi xxx. vel. xl. annoz. sicz dicta. l. sicut in rem. dicat q p pupilluz nulla currat pscriptio. Item no currit qdñ qz est in ptate patris. C. de bo. que. l. l. que- tuncq. C. d. bo. m. l. j. cum autem. ibi posita. Item no currit tpe matrimonij p vxorem: q agere non potest quo ad dotem repetendam: nisi soluto ma- trimonio vel marito vgente ad inopiaz. C. de u. do. in rebz. Item qñ quis in sta ca impeditus non potest agere. extra de ap. ex rone. Et Dir. facit regu- laz generalem q ad hoc vt pscriptio locum ha- beat necesse est vt is cui ppetit actio: monere pos- sit ipsam z agere. als non currit pscriptio. Jo va- cante ecclia non currit pscriptio. extra eod. c. j. qz tunc ecclia caret legitimo defensore. extra ne se. va. c. j. z si. quia no currit pscriptio h bene ptiuat a plato incepta infirmo. z illud tempus subducit de pscriptio. extra eod. auditis. z c. cum vobis. Item fm Dir. non currit pscriptio. si ius no red- dit. ppter defectum iudicis rei. hñccium est q hoc pber. vnde est vtile q hoc ptestet. ex de of. or. pa- storalis.

Utr currat pscriptio p cum qui aliquid soluit diu sine ca. Rñ. no currit: h potest retinere qd no pstitit de iure. etiam si diu soluerit illud. vt. C. de agricolis z cen. l. litibz. li. xj. z extra de cen. puenit. Item filiosa. non currit pscriptio in rebz aduenti- cijs. nisi ex quo fuerit liberatus a patria potestate nec creditor: nisi existente debiti petendi pditōne vel adueniente die. Ex quo no. q si credidi tibi. C. vsqz ad. x. annos: non incipit currere pscriptio p me. nisi post illos. x. annos. d. l. cum notissimi. S. il- lud.

Privilegium quid sit.

Rñ. privilegium est privatū ius indul- tum p ius pñone: nam nisi aliqd indul- geret: no esset privilegium. de v. si. abbate. z extra eo. in bis.

Utr privilegium aliqd pfit qd solum cōtinet ius pñone. Rñ. privilegium tale qñqz pcedit. vt

extra de pcur. quia in causis: z non est frustra. h po- tius dat multis ex causis. Primo qz solet magis ti- meri qd spāliter phibet: qz quod generaliter. xvij. di. c. qz. Item multi qñqz sciunt privilegia z igno- rant iura. Item cum frequenter iura male obfuerit ipsa per privilegia innouant. extra de treu. z pa. ca. ij.

Quis possit pcedere privilegium. Rñ. quicqz potest legem facere. z in qbo pot. potest privilegiū indulgere vt papa in spūalibz. z qñqz etiam in tpa- libz vt in terris sue tpalis iurisdictionis. vel qñ iurisdictione ad euz deuolueret. De hoc vide s. Allegiti- mus. Et no. fm Ber. q ecclia romana. siue pa- pa nunqz pñone aliquid p se privilegiare. ar. C. de sac. fan. ec. l. iubemus nullam. Qued est p eos q dicunt: vel poti' fingunt se hie privilegia q pos- sint iudicare de rescriptis pape. z q absqz eoz ap- probatione no sit pcedendum fm rescripta pape z hñmōi. Item pot pcedere privilegijz impator: in tpalibz. h nunqz in spūalibz. Item pot pcedere p- uilegium epus. ex de reli. do. pstitutus. ex de cen. cum venerabilis. dum tñ faciat de volūitate sui ca- pituli. extra de iurepat. pastoralis. de exco. p. sicut vnire. Multo forti' patriarcha. extra d. cle. no. reli. cum ad hoc.

Quis possit privilegiū interpretari. Rñ. fm Do. si vba sunt obscura. siue ambigua: tuc eius est in- terpretari cui' est pcedere. Et interi' negocium suspēdet. de sen. ex. inter alia. z extra de iudi. cum venissent. Si vō non sunt verba obscura vel ambigua. de- bet tunc diligēter tenor pñiderari. vt extra eo. por- ro. z c. recepimus. Et potius insistendum est in- tentioni privilegij q verbis. extra de verbo. sig. in- telligentia. z c. in bis. Et qñtum fieri potest lati- sime est interpretanduz. vt extra de dona. cum di- lectus. nisi pñiudicet iuri alieno: quia tunc reduci- tur ad ius commune. extra de consue. c. cum dile- ctus: dum tamen aliquid operetur. Et ob hoc pa- nor. super rubrica de regula. querit de notabili. q. que in facto accidit. Statuto civitatis senensis ca- uet q religiosi non possint assumi ad officium cō- munitatis. Demum quidaz qui erat rector hospi- talis de misericordia: portans vestem certi coloris euz cruce in pectore fuit extractus de pñonibz. qui prius ante assumptōem illius regiminis fuit no- minatus z imbassulatus. Dubitabatur nunquid ad id officium potuisset assumi. Et hec questio ve- ra fuit setis difficilis. Pomino pe. de paru. qui tñc legebat in dicta civitate. Sed tamen visus est re- spondisse q existendo in illo habitu non poterat assumi ad illud officium. quia verba statuti debēt aliquid operari. vnde si intelligeretur statutum de religiosis stricte sumptis. nihil operaret. cum- satis sit iure cautum q nec religiosi nec clerici pos- sunt habere officia secularia. extra ne cleri. vel mo. quasi per totum. Et sic statutum debebat intelli- gi de religiosis largo modo sumptis. Panonita- nus dubitat: an hec decisio sit vera. Nam statu- tū inhabilitans ad officia est stricti iuris. ergo de- bet intelligi in stricta significatione. ar. in dicto. c. cum dilectus. de consue. z in ca. in nra. de iniurijs kk iij

clerici

Privilegiū

Sed certum est qd in stricta significatione illi dicuntur religiosi qui pmiserunt tria substantialia regule, vide glo. Jo. an. in cle. j. de deci. vbi cōcludit qd in materia odiosa hoc verbum religiosi debet capi multum stricte: nisi addat aliquod verbum generale, vt quicūq; vel huiusmodi. Nam tunc comprehendent hospitalarij fm glo. illam. Et intellige de hospitalarijs Hierosolimitanis qui largo modo sunt religiose persone, cum non possint p̄trahere matrimonium et pmittunt obedientiam superiori, nec possunt retrocedere ab illo statu, vnde istis vel eoz ordini conferunt decime et ecclesie vt nota tur in. c. quis, de deci. Sed isti rectores hospitalium vtentes matrimonio et deferentes certum habitum non sunt religiosi: nec large nec stricte, vnde tenent Land. et Jo. de li. in cle. ij. de preben. qd isti non gaudent privilegio clericali, nec in rebz patrimonialibus: nec in persona. Et sic non video qd tales hospitalarij vel alij religiosi improprie dicti comprehendant in statutis odiosis. Nec ob. motuum. d. pe. l. ne pulsio sit inutilis, quia dico qd vbi statutum loquitur in materia iuris p̄munis non debent verba ampliari, vt statutum aliquid operet, si satis est qd inducat aliud remedium p̄ter ius commune, vt notabiliter sentit Bar. in. l. j. ff. ad. l. fal. nisi ius p̄mune loqueret improprie, nam si tūc statutum loquat improprie sicut ius p̄mune, dicitur tūc statutum p̄prie intelligi vt aliquid addat iuri cōdi. vt notabiliter videt elici ex dictis Bar. in. l. iij. §. p̄tor. ff. de dam. infec. Infert tūc Panor. ad qdē quotidianam, qd dispositio odiosa p̄cepta p̄ regulares, nō p̄bendit illos qui nō pmiserunt illa tria substantialia. Et sic isti fratres san. francis. de tercio ordine, vel isti iesuati, vel iste mulieres m̄tellate nō dicuntur p̄prie regulares. Ideo non p̄prehendunt in dispositōe odiosa. Secus videt in dispositione fauorabili: qd largo modo videntur sub regula rōne p̄missōis facte superior eoz, et hec notabis, hec Panor.

Vbi re destructa destruantur privilegia illi rei concessa, videt qd sic, extra de ver. sig. abbe. xvi. q. vij. et hec diximus. Quod verū est si ecclesia vel civitas, aut alia loca: siue sacra, siue p̄bana aucte superioris destruantur, p̄pter delictum inhabitantium. Et de cetero nullus dicitur vocari clericus illius ecclesie, vel municipis illius loci, et ille locus privilegium perdit, extra de no. op. nū. c. ij. d. p̄se. di. j. placuit. et d. ca. et hec diximus. Si autem ab hostibus destruantur: tunc retinet omnia privilegia sua, et antiqui clerici remanent ibi clerici, vij. q. j. pastoralis. xix. q. iij. q. semel. Et idem est si auctoritate superioris transferat ad alium locum vel alij vniat, extra ne se. va. ca. j. et de reli. do. quia monasterium. Et si expedit ecclesie vel clericis illius ecclesie facere aliquem p̄tractum, vel prelatum, vel quicquid aliud: essent facienda in ecclesia, extra de elec. quod sicut, tamē p̄pter necessitatē sicut alibi, hec no. Inno. et Ho. in. d. c. ij.

Vtrum privilegium amittat p̄ actum p̄rium. Rūdeo fm Panor. in. c. cum accessissent. de p̄sti. qd in hac materia tot sunt opiniones quot sunt ca-

pita, si sibi placet distinctio Jo. an. aliquibus additis, qd aut privilegium hz tempus annexum, et si adum est tempore determinato, vt. l. quotiens. c. de p̄ci. impa. offe. Quod intelligo nisi p̄traueniat ante tempus Quo casu dic vt. j. Quandoq; privilegium habet in se cām tacitam vel exp̄ssam, vt cessante: cesset privilegium, vt in. c. suggestum. de deci. vbi habet qd reuocat privilegium si ex post facto incipit esse enormiter nocuum: nec reducat ad debitam moderatōem: si reuocat in totum, qd nō apparet ratio quare magis debeat p̄sistere in vna parte qd in alia. Aut sumus extra istos casus, et tūc aut privilegium p̄cedit circa iudicia, aut circa negotia. Primo casu, aut ad agendū, aut ad excipiendum. Primo casu durat tanto tempore quanto durat actio, vt in. l. si euz. ff. si qd cau. §. iniuria. Si vō dat ad excipiendum tunc est p̄petuum, nisi de p̄bendat in dolo in nō excipiendum tempore quo agitur p̄ eum. Secundo casu principaliter aut privilegium dat ad aliquod opandum: et per diē spacio. x. annorum si privilegiatus eo non vtitur, vt in. l. j. ff. de nūdi. vbi dicit qd si princeps concedit privilegium civitati nundinaz, et civitas non vtit eo p̄ decennium: illud perdit. Et per hoc dicit Bart. ibi qd si princeps det privilegium studio generali doctorandi, quo civitas non vtit per decennium: illud perdit. Hoc tamen non p̄cedit si confertur ecclesie, vt. j. dicitur. Aut dat ad non faciendum. Et si aliquid reseruauerit sibi princeps, non potest privilegiatus illi renunciare: nisi quatenus singulariter eum tangit, vt in cap. cum tempore, de arbi. Aut princeps nihil reseruauit sibi: tūc aut fuit concessum p̄uate p̄sone: et perdit per vnicam p̄trauentionē. Intellige si directe obuiat illi. Et iste est casus, d. c. cum accessissent. Et pondera quod dicit si directe obuiat: quia secus si non directe, vnde si quis habeat privilegium generale, ne subeat aliqui munera publica, vel honores, et sp̄te acceptauit vnum: nō p̄iudicat sibi in alijs, nec etiam in illo si denno eligat ad illud, vt in. l. voluntarie. c. de excu. tu. nisi acceptauerit decurionatus, quia ex illo officio assumit ad alia officia. Ideo acceptando illud vbi sibi p̄iudicare. Aut vō fuit concessum cōi vel ecclesie, et tūc non p̄dit nisi legitimo tpe p̄scribat. Et iste est casus capituli si de terra, et c. accedentibus de p̄ul. Et est rō. qd singulares p̄sone nō p̄nt p̄p̄uentōz eoz renūciare privilegio p̄cesso ecclesie. Id ex p̄ceptat legitima p̄scriptio. Idem dic vbi dat privilegium respectu plurimū p̄sonaz vel plurimū rez, qd qd veniat p̄ vnū: nō videt renūciare p̄ reliquum. Infert etiam Panor. aliud notabile ex illo tex. qd si statuentes, vel eoz successores veniunt scienter p̄ statutum: videntur tollere statutū. Ita qd p̄vnicum actum p̄ statutū collegialiter factū tollit ip̄m statutū. Quod videntur velle Ho. et Jo. an. in. c. ad audientiaz, de cle. nō re. facit ad. q. Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iu. vbi querit an p̄ scdm statutum tollat primum si in secundo nō fit mentio de primo. Et p̄cludit qd sic, nisi primum h̄et clausulam derogatōem ad scdm, tūc enim opus est facere mentionem de primo.

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

Vtrum ille qui est factus civis alicuius civitatis eo pacto ut collectas et munera non subiret, sit in suo privilegio manutenendus. *Jo. an. in. c. per venit. de imm. ec. p. dicit post Hoff. q. sic. l. j. l. de bis q. spon. mu. susce. li. x.* Et dicit panor. q. hoc privilegium est irrevocabile cum transierit in factum vel q. si. de quo vide qd no. *Bart. in. l. qd semel. ff. de decre. ab or. fa.*

An autem domini temporales possint suis subditis concedere privilegia immunitatis talleaz et exactio-
num. *Rñ. Panor. in. d. c. per venit.* singulariter tractat istam materiam: ponendo quasdam p-
clusiones: quarum prima est. Domini temporales citra impe-
ratorem possunt ab omnibus suis subditis talleas
erigere in casibus licitis de iure vel consuetudine ap-
probatis. de cuius initio non sit memoria. In hunc
partem conclusio per dicta s. in. c. Pedagogium. Secun-
da conclusio. non solum imperator sed etiam domini inferiores
possunt immunitatem talleaz et exactio-
num concedere subditis suis. Differunt tamen in hoc s. *Jo. an.*
Nam si aliquis citra principem concesserit hanc im-
munitatem: non est occasione huius privilegii uni-
versitas gravanda. unde s. in. c. si locus aliquis
psuevit dno dare. *L. libras annuati. et dominus*
terre quibusdam habitantibus ibidem immunitatem
prescribit dicens qd sibi iudicare potuit: non uni-
versitati. Debet ergo detrahi d. summa. *L. libras.*
illa pars q. in hoc privilegiato pertingebat si privile-
gium non hret. Quod autem restat. proportionabiliter
singulis alijs imponat. de quo remittit se ad nota-
ta in spe. in. ti. de censu. Nam si diceremus hunc
sequeret iniustum. quia si singuli sic privilegiaren-
tur: paucis exceptis: sequeretur qd totum onus illis
paucis remaneret. qd est iniustum et qd foret eis
impossibile. Si autem talia privilegia ab imperatoribus
preedant: sunt omnino fruanda sicut sonant: dnm
modo motu proprio principis sunt concessa. secus si am-
bitione vel importunitate petentium sunt obtenta.
Et hoc casu s. in. cum pnt iura intelligi. que viden-
tur huiusmodi privilegia annullare. *L. si p. us. v. l. pu.*
l. si. r. l. vacuatis. L. de decu. li. x. cum sy. Si tamen
privilegium principis motu proprio concessum uni-
versitatem aliquam ledi pertingeret: est sup hoc ipsi
ns principis remedium implorandum. p. no. in. c.
suggestum. d. deci. universitas tñ equanimiter de
bet terre modicam lesionem. q. nec p. modico est
restitutio facienda. vt in. c. pe. de re. ec. non ali. per
hoc tamen non derogat principi. et maxime pote-
stati pape. que quanta sit vide s. *Papa.* Et ex hac
conclusionem inferunt plura. Primo. q. concessio
seu privilegium inferioris non preiudicat uni-
versitati: h. concedenti. Secus in privilegio per prin-
cipem concessio. Secundo inferitur q. privilegium
concedens immunitatem non valet: nisi sit motu
proprio concessum. Tu dic hoc verum: nisi sit in re-
scripto apposita clausula. tali lege non obstante.
quia cum sit contra legem non valet: nisi in eo de
ea fiat mentio. vt no. *Bart. in. d. l. vacuatis. et in. d.*
l. si. Tercio inferit q. inferior a principe potest in sui
preiudicium immunitatem a collectis concedere.
sed non in universitatis preiudicium. Idem et for-

tius dic quando veniret privilegium in preiudi-
cium imperatoris. vt in dicta. l. vacuatis. et quod
ibi no. glo. Et bis infero ad questionem. An civi-
tas possit hoc privilegium immunitatis alicui co-
cedere. Et qd in decurionibus civitatis. Sol. di-
stingue p. *Bar. i. l. ij. ff. de iure imu. et d. l. vacua-*
tis. q. aut querit de ipsis decurionibus: et dicen-
dum vt habet in. l. j. l. de decre. decu. li. x. q. docto-
ribus. et medicis potest per eos concedi. Alijs vo-
non. Et dic vt ibi. Respectu vero civitatis distin-
gue. q. aut vult concedere in preiudicium domini
superioris: et non potest vt notat glo. in. d. l. vacua-
tis. Aut vult concedere in sui preiudicium. et tunc
si vult concedere iam subditis non potest. vt in di-
cta. l. ij. nisi fieret concessio aliquibus ex causa. pu-
ta. doctoribus. vel medicis. vt in. d. l. j. Aut vult
concedere non subditis venientibus ad habitandū
de nouo in civitate et potest. vt. d. l. ij. et l. pe. ff. de
decre. ab or. fa. hoc intellige in civitate non haben-
te iura principis. nam illa potest sicut imperator.
vt notat in ca. super quibusdam. de v. sig.

An autem possit civitas imponere collectam. Dic
q. no. p. utilitate publica. vt. l. vna. *L. de supindi.*
li. x. h. p. necessitate ipsius civitatis sic. Et idem dic
de puincia vt notat *Bart. in. d. l. vna. et vide glo.*
notabilem in. l. j. ff. qd cuiusq. vni. Item qd dixi
q. nullus citra principem potest remittere collectam
in preiudicium ipsius principis dic hoc verum: nisi
ob nimiam paupertatem. tunc enim officiales sup ex-
actione deputati pnt remissionem facere. Ita no-
tabiliter posuit *Bart. post glo. in. l. omnes. L. de*
annonis. li. x. Ultimo no. remedium p. privilegii prin-
cipis. vt imploret remedium ipsi p. principis. et ponde-
ra. q. *Jo. an. no. dicit q. subditi possunt resistere. h.*
principi supplicare.

Tercia conclusio q. immunitas sub generalitate co-
cessa nulla specificatione facta: neminem excusat ab
oneribus patrimonialibus supportandis. Tu vero di-
stingue. vt latius no. *Bar. in. d. l. ij. vbi dicit. q. vbi*
qs vult plenam immunitatem psequi qd etiam hie spali-
ter. et distincte. vt fiat mentio de oibz oneribus reali-
bus. et psonalibus. ordinarijs et extraordinarijs. Si enim
alicui concederetur immunitas a muneribus simpli. non
hret immunitatem a patrimonialibus. vt in. l. q. immu-
nitatem. *L. de mu. par. li. x. et ibi bona glo.* Nec in-
telligeret de muneribus ordinarijs. h. extraordinarijs.
vt in. l. hi. q. et l. sunt munera. ff. de va. et ex. mu.
Item no. ponuntur ad honores. vt. l. cui muner-.
ff. de mu. et ho. No sit cautus q. habet privilegium
impetrare.

Quarta conclusio. q. cūq. die collectas seu exactio-
nes licitas: hoc pbare tenet. vt p. legē. vel senatus
consultū. vel p. dnm principis. *L. de va. mu. pu. l.*
vnica. li. x. vel p. concessioz a principe ex ca. et spali-
impetrata. L. de supind. l. vnica. l. x. vel p. consuetudi-
nem diurnam non p. violentiam. h. sponte cōter ab
omnibus approbatam. L. de cano. lar. ti. l. p. cipit. li.
x. Et intellige hoc vltimū q. consuetudo tendit in
favorem principis. vt ibi acquiratur collecta. tunc
enim: valet consuetudo diuturna modo predi-
cto. Unde dicebatur in quadam. l. *Conragi.*

Privilegiū

quam hodie non habemus. qđ nostri antecessores habuerunt: hic volumus. Illud vō qđ non habuerunt nullo mō exigemus. vnde aliud puto. cū qđs citra impatorē velit sibi vendicare ius imponēdi talleas et collectas p̄ consuetudinē. Nā tunc cum velit p̄scribere iura resuata p̄ncipi req̄rit t̄pus. de cuius incio nō est memoria. vt in. d. c. sup̄ q̄buldaz. et hec faciunt ad no. s. Pedagogium.

¶ Quinta conclusio. omnes talleae et exactōnes generant sunt dānate p̄ noua iura quo ad clericos. vt in l. Federici. hac edictali. S. illicitas. et est ista lex in li. feudoz. De ista materia clericoz vide diffuse s. ex cōmunicatione. ix.

¶ An autē ad p̄struendam ciuitatem req̄rat p̄uilegiū p̄ncipis. Rñ. p̄ no. a doc. in. c. j. de p̄uile. et Panoz. ibi. qđ dicit fm̄ Bar. in. l. ff. de colle. lli. et l. ij. ff. de v. sig. qđ non req̄rit p̄uilegiū p̄ncipis. h̄ p̄uilegiū de se p̄nt p̄struere ciuitatem. qđ hoc fm̄ eum ē de iure gentium. et hoc v̄i vez. Nam ante fundatōem ecclie. vel creatōz impatoroz erant h̄mōi ciuitates etiam apud infideles. Et iō infert Panoz. ex illo ter. qđ ad esse ciuitatis nō req̄rit etiam ep̄s. p̄t enim esse ciuitas h̄ nō h̄at ep̄m. nam vt dictum est ante qđ creata eēt hec dignitas ep̄alis: ciuitates iaz p̄struere erāt. Nam ante aduentū xp̄i erāt ciuitates et puincie. xxi. di. cleros: Hoc etiam clare patz ex. d. c. j. vbi h̄i qđ maiores ciuitates duntaxat p̄uilegio ep̄atus sunt honorande: qđ sequit qđ dignitas ep̄alis non d̄z p̄cedi omnibz ciuitatibz: h̄ soluz maioribz et populosis duntaxat: qđ aliquae erunt ciuitates qđ non h̄bunt ep̄m. Et ex predictis infert ad. q. qđ de facto accidit in ciuitate senaz. vbi ppl̄s sponte ampliauit et plures ciuitatem. An illi qđ veniunt ad loca nouiter inclusa gaudeant illomet p̄uilegio sicut anti qđ: extendendo illam opi. Bart. qđ non req̄rit sp̄alis lnia p̄ncipis. Satis pōt dici qđ sic. Anno. tñ in. c. cum ab eccliaz. de of. or. tenet oppositum. s. qđ ad esse ciuitatis req̄rat lnia p̄ncipis. h̄ p̄mū dictum forte verius. hec Panoz. posset intelligi opi. Anno. vbi talis ciuitas esset honoranda ep̄ali dignitate. vt p̄muniter nunc obfuaē in italia nō enim nunc p̄stituit ciuitas sine noua creatione ep̄alis dignitatis. ad quam creandam necessario requirit auctas pape. Secus tñ ddm̄ si qđs dñs vellet p̄struere ciuitatem absq; ep̄o. qđ credo qđ posset. Nam xp̄iani non debent esse minoris auctoritatis qđ infideles. ar. c. cū qui. de preben. li. vi.

¶ An autē cuiuslibet libez sit renunciare p̄uilegio suo. Respond. fm̄ Panoz. eē eo. si de terra. qđ libez est cuiq; renunciare p̄uilegio suo. dummodo non tangat ius superioris vel tercij. vnde p̄uilegio exemptionis non pōt p̄uilegiatus renunciare sine licentia pape. vt in. c. cum tpe. de arbi. Itz p̄uilegium perdit per sniam p̄trariam. p̄ p̄scrip̄tionem. p̄ reuocatōem et p̄ abulum. xj. q. iij. p̄uilegium.

¶ An autē bullatio sit de essentia p̄uilegij aplici. Rñ. fm̄ Anno. in. c. p̄stitutus. de rescrip. et archi. et Jo. an. in p̄hemio. vj. qđ nec scriptura nec bullatio est de essentia. tamen sine bullis non potest p̄-

bari sepe apud peritissimos et subest rō. p̄pter multa absurda que sequerent p̄mittendo p̄bationem p̄ testes. apud quos difficillimum: imo quasi impossibile esset scire omnem continentiam gratie. et omnem formalitatem tamen non est omnino impossibile. als in nullo p̄uilegio p̄mitteret. p̄batio tenous p̄ testes. qđ tamen p̄mittit. extra eo. cum olim. el. j. vbi ex ter. illo habet. qđ contēta in instrumento perduto p̄bari possunt p̄ testes qđ illud perlegerunt. si deponant de tenore et qđ erat sine vicio nec est necesse p̄bare de veritate instrumenti. Et dicit Panoz. qđ non est alibi ter. ita clarus. vide etiam eūdem Panoz. in. c. in nostra. de rescrip. vbi tenet opi. dictoz Jo. an. et archi. et d. qđ licet scriptura requirat ad p̄bationem gratie. non est tamen de substantia gratie. vnde mortuo papa qui fecit gratiam: literis nondum extractis. non expirat gratia. h̄ successor debet dare lr̄as faciendo mentionem de p̄decessore. Et ex hoc dicit Bal. in. l. humanum. et de. ll. qđ si papa verbo p̄nunciat aliquem ep̄m vel abbatem: qđ statim facta p̄nunciatione: ille sic p̄nunciatus: ep̄us est seu abbas: non tamen debent isti recipi p̄ prelatis: nisi gratiam p̄bent per lr̄as aplicas. als tam gerens qđ canonicum recipientes: incurrunt penas graues. vt habet in extranaganti Bonifa. que incipit. Iniuncte. et in hoc multi errant. Idem Cal. Infert etiaz Panoz. in. d. c. cum olim. ex illo ter. aliud valde singulare. qđ p̄tra petentem in nouationem alicuius p̄uilegij seu instrumenti. potest quis de cuius p̄iudicio agit se opponere. et impedire in nouationem si p̄bet de iure suo. Et quia hoc tendit in p̄iudicium alterius. nunq; debet in nouari p̄uilegium. siue instrumentum. nisi citatis illis quozuz interest. et si non apparet de interesse alicuius. debet fieri edictum generale. vt quicumq; putauerit sua interesse. compareat ad contradicendum. Dicit tamē Panoz. in. c. ex parte. extra eo. et illo ter. qđ quando in nouatio p̄uilegij fit p̄ eum qui potest de nouo illud concedere: non est necesse citare aliquem ad contradicendum ipsi in nouationi. nisi si hoc velit facere ad cautelam. sicut communiter fit in curia: non solū in in nouatione p̄uilegior. h̄ etiam quando fit transumptio alicuius p̄uilegij. Secus autem si in nouatio fit per inferiores. quia non valet tunc transumptio. seu in nouatio nisi citata parte. seu p̄missio edicto generali. de quo vide in. c. Albricus. de testi. Ista tamen in nouatio nullum ius tribuit de nouo. etiam si fiat ab habete potestatem de nouo concedendi. quia in dubio non videt de nouo velle concedere: h̄ius nouum si quod competat confirmare. vt in. c. cum dilecta. de confir. vii. Et ideo si originale erat sublatum. ita et in nouatum. Et predicta nota. quia veniunt multotiens in practica. Nam multotiens sunt transumpta ex originalibus bullis apostolicis. et nullam fidem in iudicio faciunt. nisi fuerit citata pars. vel nisi p̄missum fuerit edictuz generale. saltem in valuis ecclie. Et ideo necesse est vt in h̄mōi transumpto fiat mentio de h̄mōi citatione. vel edicto.

Quare autem requiritur huiusmodi citatio. Rñ. panor. in d. c. albius. q. hoc est: q. in hac innovatione subest magnum periculum: q. nō mun? q. qñ testes examinant. imo manus cū instrū vel privilegii possēt eē falsum latent. z iudex z notari? defacili nō ppende rent: cū nō sint de materia informati. Jō d. vocariis cui? in fest: vt se opponat si velit. als exemplū nō valebit. Hoc tenent doct. cōiter in. d. c. albius? z legiste maxime. Bar. in au. si q. s. l. de edendo z spe. in ti. de instrū. edic. Et doct. de rota. Et in hoc multi errant. facientes solum exemplari p notarium aucte iudicis. Et plus dicit Inno. in. d. c. albius. q. etiam si sit instrū qd alium spālīe non tangat: vt privilegii vel indulgentia z sic nō est spālīs aduersari? dicit tñ p edictum solēniter citari q rum in fesse possit. Als nō valebit exemplatio. nisi fieret p illum q ipm pcessit.

Sz qro. nunqd facta publicatione psumat q ps fuerit citata. vel q edictum emanauerit: cū tractu tps obijciat q nō fuerit vocati quoz inferat. Quidam dicūt q dñt psumi omnia solēnī facta. l. j. z l. optimam. l. de pben. stip. Alij dicūt q si in publicatione pnteat eos vocatos psumit. Als secus. Host. ponit terciā opinionem dīstinguētem int tps z tpa. Nam si publicatio fuit facta ita de recenti q vtens ea pōt defacili solēnitatem pbare sibi incūbit onus pbandi: nisi exprimat in publicatōne. q solēnitas fuit fuata. Si aut factū est ita antiquū vt impossibilis reddat pbatio. tūc oīa psumunt solēnī acta. h. panor. dīse putare q nullus horz bene dicat. Primo em dīc. q qñ tuncūqz in publicatione dicat. q ps fuit citata. nō stat his vbis enunciativis: qz qñ aliqd enunciat in instrū qd nō pōt infuenire tpe pfecti instrū: vba enūciatua nō faciūt fidem. vt in. d. au. si q. s. Item solēnitas extrinseca nō psumit. etiam si longissimum tps sit pteritū: nisi alia psumptio adsit. l. quecūqz. ff. de publicia. Potuit em clam qz facere publicari instrū falsum. z ip illud tenuisse in archa. Non est em qd pti impuret si non p dicit. Non ob. d. l. optimam. qz loquit qñ aliqd enunciat inter pres. tunc em in p iudicium ptium illud enūciatum pbar: ex quo est de substātia actus q agit. h. in casu nō alteram ptem nō appet fuisse pntem. Secus si in publicatione diceret q ps fuerit pns. qz tunc tractu tps psumeret citatio: ex q fuit pns publicationi z nō p dicit. Non ob. rō. Ho. qz debuit de requisiōne facere pñcia instrū. vt in. c. significavit. de testi. z tenere illud sicut exemplare. vidi tamē in hmoi exemplatione solum fieri mentōez de hmoi citatione seu edicto. z hoc videt sufficere. licet tunc us esset ultra hoc etiam fieri de hmoi citatione publicum instrumentum.

Sz quent qz possit p stare hanc auctem ad exemplandum hmoi privilegia. Panor. in. c. si instrū de si. instrū. fm Jo. an. dicit. qz vicarius generalis episcopi hoc poterit. ex quo hz ordinariam iurisdictionem. vt in. c. tua. de off. vica. Quid ergo fortis epus.

An autem officialis forane? q hz delegata. vt no. in de. ij. de rescriptis tñ hz eam ad vniuersitatem

causar: hoc possit. Dicit Panor. quo ad hunc casum hoc non potest.

An autem oporteat ordinarium hie administratōnem. Host. dicit q sic. h. ipse Host. aliter sentit in summa z refert Spe. dicere publicatōem instrūmenti posse fieri coram defensore ciuitat. vt in auten. de defen. ci. f. h. neq. coll. iij. z coraz ordinario etiam administratōem nō hūte. z coram delegato ab ordinario administratōem habente. h. Jo. an. in addi. spe. dicit q vbi fieret de p cordia pñcia pcederet illud dictum Hosti. vt sufficiat auctas ordinarij administratōem non hūtis. Als secus. Cum sit necessaria citatio. d. c. significavit. q fieri nō pōt p ordinarium administratōz nō hūtem.

Quis autem debeat hmoi privilegia inspicere z testificari q dictū privilegii omni vicio careat. Rñ. fm panor. q iudex d. diligenter inspicere dicta privilegia z si in nulla pte viciosa repperit. d. mandare p psonam publicaz exemplari. Et ex hoc infert p practicam hodiernam. Nam tabellio q transcribit attestat q ipse diligenter insperit. z nullum vicium repperit: qd est officiu iudicis z nō tabellionis. vt colligit i. d. c. si instrūmēta. Et iō debet dicere q iudex diligenter insperit. z nullo vicio repperit mandauit sibi vt exemplat. z est vtile si notarius vult. etiam attestari de suo sensu. q etiam sibi videbat omni vicio care. Et ita seruat de cōsuetudine.

An autem ad hmoi exemplatōem requirant plures notarij. Rñ. fm panor. in. d. c. si instrū. q vn? solus sufficit cum aucte iudicis vt dictum est. Et hoc pbat p tex. in. d. c. si instrū. ibi p publicam psonam in singulari. z p illum tex. Jo. an. z Spe. reprobant opinionem quorūdam q tēuerūt requirere quatuor seu tres tabelliones. qd est falsum: vt ibi vides. licet hoc sit cōmendatū. ad maiorem cautelam. maxime qñ sit in abūtia pris. Et p dicta no. qz pulchra. Dicit tñ panor. in. d. c. albius. q p dicta intelligunt qñ alius notari? f. q nō scripsit privilegium vel instrū. vult exemplare. nam tūc requirit p dicta solēnitas. Sec? si ille notarius q fuit rogatus de instrū vult exemplare. nam tunc nō requirit alia solēnitas: qz vnū v? instrū. licet multa sint exempla. vt no. doc. in. d. c. si instrū.

Qualiter autem pphendat falsitas ipsius privilegij seu bulle apostolice. Dic multis modis. Primo si bulla falsis lris apponat. Secdo si filum ex vera bulla cēbat ex toto. z p aliud filum immisum falsis lris inserat. Nam foramen vere bulle subleuat supius z inferius cum subtili instrū: z sic cēbit filum de vera bulla z immittit filum falsis lris z vt nihil appeat falsitatis: foramina subleuata cū paruo malleo leuēt pūdunt. Tercio scindit filum sū plicatura vere bulle. z sic extrahit filum de vera lra. quo facto ipsum filum scarpit z postea immittit filum falsis literis ad modum primaz replicatis. z filo similis canapis restaurat scissura. Quarto. quasi simile secundo subleuatur foramen vere bulle ex superiori parte tñ. sed vt inferiori non tangit. subleuato v? foramine superiori bulle. scinditur altera pars fili pendens quasi in medio bulle.

[Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.]

Probatio

quo facto pars scissa de bulla extrahit. ipsa bulla sustentata cum altera parte filii que remanet integra. et immisso summo parte in case per foramina plicatur et false se reuertit ad locum unde exiit. et postea foramen bulle cum malleo percutit. Quinto cum lris bulla tis et redditus in eis aliquid per rasuram tenuem immutat. Sexto cum vera carta vniuersali abolita cum vino et aqua et hmoi. et eadem carta cum calce. sulfure et alijs similibus dealbata: de nouo rescribitur secundum artificium presertim. Septimo. cum carte: cui fuerat apposta vera bulla: totaliter abolite et abrase. alia subtilissima carta eiusdem quantitatatis: scripta cum tenacissimo glutino coniungitur. Octauo quoniam quis apud sedem apostolicam constitutus non de manibus. d. pape. vel bullatoris sui vel alterius ad hoc officium deputati lras recipit. Nono. cum quis accedit ad bullatorem et falsas lras caute pericit: ut dicte false lre cum alijs sigillentur.

An autem privilegium concessum patri transeat in filios. **R.** secundum panorum. in. c. licet. d. censi. post. **Cy.** in. l. ij. **C.** de epi. et cle. q. quibus privilegium conceditur ratione dignitatis innate. quibus respectu officij seu professionis. quibus respectu necessitatis. Primo casu transit in filios ut in. l. femine. ff. de sena. Nam si pater nobilitate ratione dignitatis. hoc privilegium transit in filios. de quibus dicitur in. l. i. **C.** d. digni. li. xij. et in. d. l. femine. et ibi gl. dat exemplum de vxore que conuiscat radijs mariti quod diu maritus viuit. vel donec transeat ad secundas nuptias ut si efficiat vxor senatoris efficiat nobilitate. Item si pater fuerit regibus. **A**ltrosorum filij nobilitate ex nobilitate patris. Secundo casu transit in filios legitimos parte viuente. Tercio casu non transit in filios etiam parte viuente ut dicitur glo. in. d. c. licet. Exemplum est in tex. de ceco que non tenet ad collectas seu munera personalia. nec extraordinaria. secus ordinaria. de quibus vide in. d. c. licet. **L**udo. autem in suis singularibus querit an ciuitas vniuersa concessa per privilegium transeat ad heredes. **E**t dicitur quod aut ciuitas est variabilis et non transit. aut inuariabilis et transit. ut in. l. libertus. **S.** pres. ad munici. Item immunitas concessa tibi et filiis tuis intelligitur ut etiam filij illam habeant viuente patre. ut no. **Bart.** in. l. gallus. **S.** Quidam recte. de li. et po.

Concedo tibi ius hauriendi aquam vel portandi ad fundum tuum: vel vbi vis. **A**n hec quod fuit ius transcat ad heredes. **L**udo. ro. dicit quod non. quia est personale. et non reale. vide tex. vnicum in iure in. l. pe. ff. d. f. ru. p. **C**uius dicitur ibi **Bal.** se rudiisse antequam vidisset tex. illum.

None puteus fuit toti vicinie. indiget repatione. vnus non vult tribuere. renuncians comoditati dicit putei ut euitet tributum. **A**n hoc non obstante appellat tribuere. **L**udo. dicit quod sic. **I**ta mirabiliter determinat spe. in ti. de censi. **I**dem **Bal.** in l. cum fructuari. ff. de usufr.

Sed quod cum aliquis allegat et ostendit privilegium. si non suat ei. **R.** secundum **Ho.** non debet ista imputari. ut ff. como. l. ad eos. **N**on ob. si obijciat quod non fuit usus. vel quod prius factum est. **Q**uod enim videtur quod privilegium. si eo vti non permittit. nisi forte scia ferret contra eum: et non appellaret. ut extra de re iudi.

suborta.

Quando privilegium debeat renocari. **R.** secundum **Ho.** Non decet quod renocet sine causa. **S**ed cum causa et potest et debet renocari. ut puta. si aliquibus religiosis concessum sit privilegium de non dandis decimis. propter eorum paupertatem. deinde ditati sunt. ita quod etiam decimo decimas possunt comode sustentari. et non dandis decimis ledunt parochiales ecclesie: debet cessare privilegium. extra de deci. ca. suggestum. et c. nuper. **I**tem si quis non seruat privilegia superioris concessa subditis. etiam ipsius privilegium merito renocatur. extra de priuileg. dilecti. **S**ed nota hic. quod si superior ex certa scientia confirmauit privilegium concessum ab inferiori: non poterit renocari per inferiorem. **rrv.** q. ij. priuilegia. el. j. et ij. et c. se. **I**tem secundum **Hostien.** imperator vel rex: privilegium concessum ecclesie. et per. d. papam quem constat superiorum esse omnibus ex certa scientia confirmatum. non poterit renocare. **D**e hoc vide s. **J**uramentum. ij.

Quando autem privilegia habeant effectum suum: vel statim cum bullata sunt. vel cum ad noticiam privilegiati peruenit. vide supra. **I**ndulgentia.

Probatio. **U**trum scriptura antiquorum librorum faciat fidem. **R**espond. **P**anorum. in. c. cum eam. de pba. de mente **Jo.** an. et **Hosti.** quod sic. **E**t hoc in libris refutatis in custodia publica et fideli. per hoc optime facit ca. ad audientiam. de prescrip. et ibi doct. quod factis tales scripture faciunt fidem si reperiuntur in camera cardinalis. vel episcopi. **S**ed **P**anorum. hec dicta non admittit in distincte. **Q**uid enim si episcopus prendens aliquod castrum per alium detentum pertinere ad ecclesiam suam: scripsit in aliquo libro ecclesie illud castrum pertinere ad ecclesiam et successiue multis temporibus ille liber fuit detentus in camera episcopi: dicemus quod probabit dominium castri cum grauissimo iudicio possessoris. **S.** c. **I**nter dilectos de si. instru. vbi non creditur antiquissimis privilegijs ecclesie si sigilla consumpta sunt. aut alio enorme fracturam patient. **D**ico ergo aut agitur de nulli iudicio. et tunc scripture librorum antiquorum. vel scripture lapidum faciunt fidem: quod tunc sufficiunt probationes non plene. **P**one exemplum si dubitatur an ecclesia sit consecrata. vel infans baptizatus. vel simile. **I**dem puto vbi factum est antiquissimum. et agitur de modico iudicio ar. optimi ex dicto tex. ad audientiam. **E**t potest dici expressum. **N**on enim tunc dicitur ibi de libris repleis sub custodia publica et fideli. sed in distincte per libros antiquos: quod cum agatur de modico iudicio. necesse est interesse burfale. non est verisimile quod quis scripsisset falsum. vel quod ista scriptura tanto tempore fuisset tolerata si non continuisset veritatem. **M**odicum autem est iudicium quod iste episcopus habeat: vel ille. **Q**uibus agitur de magno iudicio: et tunc. aut est talis liber vel scriptura: cui ab antiquis non fuit ceteri creditum est vel reperit in loco vbi solus fuerit scripture autentice. et facit plenam fidem. **E**t est tex. notabilis in. d. c. ad audientiam. **E**x bis infero quod istis libris huius

istorialibus seu cronicis quibus a maioribus nostris fides communiter adhibita est: credere debemus. ut notat Bar. in. l. j. ff. si cer. pe. Hinc etiam est quod dicitur Aristonolis Spocritis et similibus: fide faciunt. quod communiter in omnibus studiis recepta sunt. Idem de libro feudorum prout notat Panoz. in. c. fi. de feu. Aut est talis liber seu scriptura: cui coetera a maioribus nostris creditum non est. nec reperit in loco ubi seruantur scripture autentice. et talis scriptura seu liber facit admniculū seu psumptionē: non autē plenam pbationē. Hoc pbatur a contrario in. d. c. ad audientia. et fuit de mēte Inno. sup Rubrica. de p. se. ec. Itē dicit glo. in. d. c. cū causam. quod creditur instrumentū pducto ex archiuo publico. Et est archiuus locus in quo reponuntur scripture publice. Et fm Panoz. p hoc dicto facit. d. c. ad audientia. Itē dicit glo. quod creditur scripture sculpte in aliquo columna vel lapide. Panoz. hoc intelligit in non tendentibus in alicui p iudiciū. Nam aliqui faciunt plenā fidē. aliqui admniculant fm qualitātē loci ubi reperiuntur et fm quantitātē p iudicij. vide in. l. monumentoz. c. de reli. et sump. su. ubi dicitur quod sculpture monumentoz seu sepulcri minime probant pprietatē ipsius. Glo. etiā ibi colligit quod admnicula et si non plene pbent. coadunata tū faciunt plenas pbationes. p illud quod si non plunt singula multa iuuant.

An autē hoc sit verū indistincte ut pbationes imperfecte coniungant ad faciendā plenā pbationē. Videt enim quod non. Nam singulares testes nihil probant. ut in. c. licet. extra de pba. et multa imperfecta non faciunt unū pfectū. ut in. c. quorundā. cū glo. xiiij. dist. So. aut pbationes diuerse tendunt ad unū. aut ad diuersa. Primo casu sunt commiscabiles. et si sunt sufficientes ad iudicis animū inducendum ad plenā credulitatē: inducūt etiā plenā pbationē. Et hoc pcedit sine sint eiusdē generis siue diuersi. ut vnus testis cū fama. iuxta nota. in. c. j. de appe. Itē dicit in alijs psumptionibus et admnicul. cū vno teste de visu vel pluribus de credulitate probant. Secundo casu cū tendunt ad diuersa: tunc non sunt commiscabiles. Exemplū in pluribus testibus singularibus. Idē videt si aliqui testes deponāt de mutuo. h non pfecte. et aliqui de cōfessione mutui. et non pfecte. ut non coniungant ad faciendā plenā pbationē. quia mutui et cōfessio sunt diuersa. nec tendunt ad unū totū faciendū. cum sepe sit unū sine reliquo.

An autē priuata scriptura quod scribit inter pntes que vocat apoc: vel apodilia faciat fidē. Panoz. in. c. ij. de si. instru. cōcludit quod si talis apodilia habet subscriptionē pntū et testium. tūc facit fidē. Secus si non habeat subscriptionē partium aut testium. aut nullum istorum.

An autē dicta scriptura debeat cōtinere diē. locum. annos dñi. et hmoi. Bar. in. l. cū tabernā. §. idem que sūt. ff. de pig. tenet quod non. Et hoc limitat Panoz. mīta. quādo agitur de solo p iudicio scribentis.

An autem licera missina: aut libri rationū. nec

catoris faciant fidē. vide in. d. c. ij. p Panoz. et multa similia.

Diomissio. vide supra iurare in fi.

Dergatio post partū.

Utrū post partū debeant mulieres abstinere ab ingressu ecclesie. Rñ. si intrare velint ecclesiā ad agendum gratias: non peccant nec sunt pbibende. Si tū ex veneratione volunt aliquantulū abstinere: deuotio earū non est improbanda. c. eo. c. vno.

Questuarij.

Utrū sacerdos teneat admittere istos questores elemosynarum. ut sancti Antonij vel sancti Ber. et hmoi. Rñ. fm Panoz. in. c. cū ex co. de pe. et re. ubi cōcludit post doc. quod aut non habet literas apostolicas vel dycesani. et tunc non tenet. nec debet eos recipere p tex. ibi admitti pbibemus. Aut habent literas et tunc si sunt vere et non suspecte: tenetur eos admittere. Secus si sunt false vel suspecte. quia tunc potest consulere epm. Et idē dicit de epō quā isti deferunt literas apostolicas. vnde epī possunt illas examinare: an sint false. Et idō solēt epī facere statuta. ut nulla lra apostolica admittatur sine ipsoꝝ cōscientia et examinatione. Caueat tū ep̄s ne hoc faciat in fraudē. Alis puniret. ut in. c. dilecti. in. c. q̄nto. de p̄uul. Et p̄dicta p̄cedūt in istis questoribus q̄tūcūq; sint etiā exempti. Et hoc intellige quā volunt petere noīe hospitaliū: aut monasterioꝝ. secus si p̄ seipsis. Nam tunc p̄t admitti sine literis. Itē isti questores non p̄t p̄dicare nec aliquid p̄ponere. petēdo elemosynas. nisi quod in literis cōtinet. Et hoc fuit statutū. quod ipsi solebant p̄ponere multas abusiones et dicere multa mēdacia. Et maxime cōmutādo vota et absoluēdo a pena et a culpa. Et hodie pusum est quod excedēt in talibus p̄ ep̄m loci puniri p̄t. ut in. de. ij. et de pe. et re. Itē isti questores elemosynarū debent esse modesti et discreti. nec debēt hospitari in locis incongruis. nec portare false religionis bitū. Et si tales sunt: ep̄s potest eos punire tanq̄ excedēt in eius territorio. ut in. d. de. ij. Et si p̄pter eos impediret inquisitionis officij: possunt p̄ inquisitores cōpesci a p̄dicatione. ut in. c. vt officij. de hereti. li. vj.

Religio. j. cōmuniter.

Utrū religiosus peccet trāsgrediendo ea quod sunt in regula. Rñ. fm Tho. scda scda. q. lxxxvj. votū p̄fessionis respicit p̄ncipaliter tria. s. obedientiā. paupertatē et castitatē. Et horum trāsgressio obligat ad mortale. Alioz aut trāsgressio non: nisi p̄pter cōtemptū regule vel p̄p̄ceptū a plato oretenus factū: siue in regula exp̄ssum. quā hoc esset facere p̄ votū obediētie. sicut reperit in regula fratrum minorū. ubi p̄ter illa tria substantialia sunt multa alia p̄cepta. et quedā alia eq̄pollentiā p̄ceptis. quod oīa obligant ad mortale. ut patet in de. etini. de p. si. Nam sic in alijs regulis. Ille autē qui p̄fitec non vouet seruare oīa quod sunt in regula tanq̄